

2023
વર્ષ

દૈનિક મુંબઈ સમાચાર

સૌરાષ્ટ્ર આવૃત્તિ

R.N.I. No. GUJ GUJ /2019/58486

મુંબઈથી પ્રસિદ્ધ થતું ■ સ્થાપના: ૧ જુલાઈ ૧૯૨૨ ■ પુસ્તક: ૨૦૪ ■ Volume 68 ■ Issue 52 ■ વિક્રમ સંવત ૨૦૮૧
■ કાલ્પન સુદ - ૪ ■ મુંબઈ ■ MUMBAI SAMACHAR ■ www.bombaysamachar.com ■ 3 March 2025, Monday ■ REGD.No. MCS/058/2018-20

સોમવાર, ૩ માર્ચ ૨૦૨૫, કિંમત ₹ ૧૦.૦૦

ધર્મતેજ પૂર્તિ

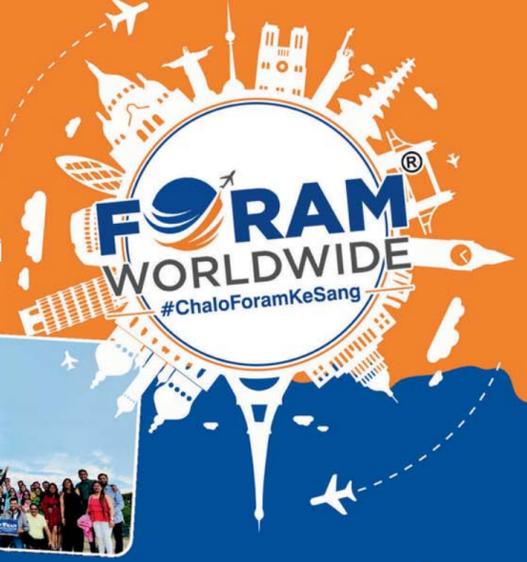
LIKE & FOLLOW: [f](#) /Mumbaisamachar4u

યુરોપ 2025

ફોરમ વર્લ્ડવાઈડ પ્રસ્તુત કરે છે

ધર ધર માં લોકપ્રિય એવા ફોરમ શાહ ના કુશળ માર્ગદર્શન હેઠળ.
20 વર્ષો ના અનુભવ સાથે... યુરોપ માં કિચન કેરેવાન સુવિધાઓ નો
ઇતિહાસ રચનાર એ જ ફોરમ વર્લ્ડવાઈડ.. 2025 માટે વચનબદ્ધ

યુરોપ ફક્ત ફોરમ શાહ સાથે જ કેમ ?

- ★ ટુર માં અમારા પોતાના રાજસ્થાની મહારાજ ની સુવિધાઓ આપવા ની ઐતિહાસિક ઉપલબ્ધી. 2006 થી પોતાના માલિકીની કિચન કેરેવાન સાથે ની ટુરો નું સફળતાપૂર્વક સંચાલન કરનાર એક માત્ર પાયોનીયર.
- ★ પોતાના વર્ષોના અનુભવી IN-HOUSE ગુજરાતી ટુર મેનેજર અને રાજસ્થાની મહારાજ ની સુવિધાઓ
- ★ ધર ધર માં લોકપ્રિય એવા ફોરમ વિરલ શાહ ના કુશળ માર્ગદર્શન હેઠળ 20 વર્ષો ના અનુભવ સાથે. યુરોપ માં મહારાજ અને કિચન કેરેવાન સાથે ની સુવિધાઓ નો ઇતિહાસ રચનાર એ જ ફોરમ વર્લ્ડવાઈડ
- ★ ફક્ત અમારી સાથે માથો SWITZERLAND ના 3 MOUNTAINS - MT. TITLIS WITH ICE FLYER, JUNGFRAU, HARDER KULM WITH FUNICULAR RIDE
- ★ સવાર - બપોર - સાંજ અમારા રાજસ્થાની મહારાજ દ્વારા બનાવેલ ઘર જેવી રસોઈ (જૈન પદા). બપોરનું FULL FLEDGE ગુજરાતી/મારવાડી લંચ સાથે સાથે રાત્ર ના ટેસ્ટી વેરાઈટી MULTI CUISINE ડિનર
- ★ વિશ્વલર માં વસતા આપણા ગુજરાતી NRI પ્રવાસીઓ માટે ખાસ ટુરો નું આયોજન
- ★ દરેક સ્થળે કિચન કેરેવાન ની સુવિધા (SWITZERLAND & PARIS માં પદા) ફક્ત ફોરમ સાથે જ સંભવ
- ★ કિચન કેરેવાન ની સુવિધા પૂર્ણ UK-SCOTLAND-IRELAND, EASTERN EUROPE અને ICELAND માં પદા ફક્ત ફોરમ વર્લ્ડવાઈડ સાથે સંભવ છે
- ★ અગત્ય ના બધાજ જોવા લાયક સાઈટસીઈંગ નો સમાવેશ (NO HIDDEN CHARGES)
- ★ ICELAND RING - RING ROAD NO. 1 ફરાવનાર એકમાત્ર કંપની
- ★ સંપૂર્ણ EASTERN EUROPE WITH CROATIA મા કિચન કેરેવાન ના પાયોનિયર
- ★ 2 રાત્રી LOFOTEN ISLAND માં મુકામ ફક્ત અમારી સાથે
- ★ હાર્ટ ઓફ SWITZERLAND ઇન્ટરલેકન માં 3 રાત્રી મુકામ ફક્ત ફોરમ સાથે જ સંભવ
- ★ વેનિસ માં ગન્ડોલા રાઈડ સાથે પેરિસ બાય નાઈટ ટુર (ફક્ત ફોરમ સાથે)
- ★ UK SCOTLAND IRELAND માં કિચન કેરેવાન સાથે ફોરમ વર્લ્ડવાઈડ એ માત્ર પાયોનિયર
- ★ અચેનસી લેક ક્રુઝ - 45 MINS CRUISE RIDE ON LARGEST LAKE IN TYROL
- ★ સમગ્ર ટુર દરમિયાન A/C કોચ ની મુસાફરી

EASTERN EUROPE 15N 16D
FORAM WORLDWIDE
BUDAPEST - VIENNA - PRAGUE - SALZBURG
LJUBLJANA - ZAGREB - ZADAR - SPLIT - DUBROVNIK

SCANDINAVIA WITH LOFOTEN 15N 16D
FORAM WORLDWIDE
COPENHAGEN - STOCKHOLM - OSLO - BERGEN GEIRANGER
- TRONDHEIM - ALESUND - LOFOTEN

GRAND EUROPE 16N 17D
FORAM WORLDWIDE
ITALY - AUSTRIA - SWISS - FRANCE - BELGIUM - AMSTERDAM

THE OLDEST FORMATIONS OF ICELAND, BOTH IN THE WEST AND EAST, ARE COVERED BY FORAM WORLDWIDE (SNAEFELLSNESS PENINSULA & VESTRAHORN MOUNTAIN)

ICELAND RING (ONLY WITH FORAM) 09N 10D
FORAM WORLDWIDE
REYKJAVIK - BORGARNES - AKUREYRI - DJUPIVOGUR - VIK

UK SCOTLAND IRELAND 11N 12D
FORAM WORLDWIDE
LONDON - LIVERPOOL - DUBLIN - BELFAST GLASGOW
EDINBURGH - MANCHESTER - BIRMINGHAM - OXFORD

આ ઉપરાંત યુરોપ ની બીજી ટુરો પણ ઉપલબ્ધ

SPAIN-PORTUGAL (15N 16D)	ARCTIC (11N 12D)
GREECE (07N 08D)	TURKEY (11N 12D)

જાહેર માંગ સાથે અમને સારો પ્રતિસાદ મળ્યા બદલ, અમે ડિસ્કાઉન્ટ ઓફર 15 માર્ચ 2025 સુધી વધારી છે.

OTHER 2025 SECTORS
AUSTRALIA | NEW ZEALAND | CANADA | SOUTH AMERICA
SCANDINAVIA | JAPAN | FAR EAST | GREECE | UK SCOTLAND
TURKEY | BAKU | DUBAI | VIETNAM | SOUTH AFRICA |

મુંબઈ સમાચાર

મુંબઈથી પ્રસિદ્ધ થતું ■ સ્થાપના: ૧ જુલાઈ ૧૯૨૨ ■ પુસ્તક: ૨૦૪ ■ Volume 68 ■ Issue 52 ■ વિક્રમ સંવત ૨૦૮૧
■ ફાલ્ગુન સુદ - ૪ ■ મુંબઈ ■ MUMBAI SAMACHAR ■ www.bombaysamachar.com ■ 3 March 2025, Monday ■ REGD.No. MCS/058/2018-20

R.N.I. No. GUJ 1201958486

સોમવાર, ૩ માર્ચ ૨૦૨૫, કિંમત ₹ ૧૦.૦૦

ધર્મતેજ પૂર્તિ

LIKE & FOLLOW: /Mumbaisamachar4u

ભારત ૪૪ રનથી જીત્યું: ઓસ્ટ્રેલિયા સામે રમાશે સેમિ ફાઇનલ વરુણનો પાંચ વિકેટનો તરખાટ, દસમાંથી નવ વિકેટ સ્પિનરે લીધી

દુબઈ: ભારતે ગઈ કાલે અહીં ચેમ્પિયન્સ ટ્રોફીમાં સેમિ ફાઇનલ પહેલાંના 'પ્રેક્ટિસ મેચ' જેવા મુકાબલામાં ન્યૂ ઝીલેન્ડને ૪૪ રનથી હરાવી દીધું એ સાથે મંગળવારની સેમિ ફાઇનલ (બપોરે ૨.૩૦ વાગ્યાથી) પહેલાં ટીમ ઇન્ડિયાના ખેલાડીઓનો જુસ્સો બુલંદ થઈ ગયો છે. ભારત ટ્રુપ 'એ'માં નંબર-૧ નંબર પર રહ્યું અને હવે દુબઈમાં જ મંગળવાર, ચોથી માર્ચની સેમિ ફાઇનલમાં ભારતનો મુકાબલો ટ્રુપ 'બી'ની બીજા નંબરની ટીમ ઓસ્ટ્રેલિયા સામે થશે. બુધવાર, પાંચમી માર્ચની બીજી સેમિ ફાઇનલ (બપોરે ૨.૩૦ વાગ્યાથી) લાહોરમાં ન્યૂ ઝીલેન્ડ અને સાઉથ આફ્રિકા વચ્ચે રમાશે.

વરુણ ચકવર્તી

૨૦૫ રને ઓલઆઉટ થઈ હતી. કિવીઓની ૧૦માંથી નવ વિકેટ ભારતીય સ્પિનરે લીધી હતી જેમાં મેન ઓફ ધ મેચ વરુણ ચકવર્તી (૧૦-૦-૪૨-૫) સૌથી સફળ પુરવાર થયો હતો. કુલદીપ યાદવે ૫૬ રનમાં બે વિકેટ, તેમ જ અક્ષર પટેલે ૩૨ રનમાં એક અને રવીન્દ્ર જોડેજાએ ૩૬ રનમાં એક વિકેટ લીધી હતી. પેસ બોલર હાર્દિક પંડ્યા બાવેલ રનમાં એક વિકેટ લઈ શક્યો હતો, પરંતુ બીજા પેસ બોલર મોહમ્મદ શમીને ૧૫ રનમાં વિકેટ નહોતી મળી. કેન વિલિયમ્સન (૮૧ રન, ૧૨૦ બોલ, સાત ફોર) કિવીઓનો સૌથી સફળ બેટર હતો. ૪૧મી ઓવરમાં કુલ ૧૬૯ રનના સ્કોર પર અક્ષર પટેલની જાળમાં વિલિયમ્સન ફસાઈ ગયો હતો. અક્ષરના બોલમાં તે કેએલ રાહુલના હાથે

સ્ટમ્પ-આઉટ થયો એ સાથે જ ન્યૂ ઝીલેન્ડના વિજયની આશા ઘણી ઓછી થઈ ગઈ હતી. કેપ્ટન મિચલ સેન્ટનરે ૨૮ રન બનાવ્યા હતા એટલે તેના સહિત બીજા કોઈ જ બેટર ૩૦ રન પણ નહોતો બનાવી શક્યો. એ પહેલાં, બેટિંગ મળ્યા બાદ ૫૦ ઓવરમાં ૪.૯૮ના રનરેટ સાથે નવ વિકેટે ૨૪૯ રન બનાવીને ન્યૂ ઝીલેન્ડને ૨૫૦ રનનો લક્ષ્યાંક આપ્યો હતો. બીજી રીતે કહીએ તો કિવી બોલર્સ અને ફીલ્ડર્સ ભારતીયોને કાબૂમાં રાખીને ૨૫૦ રનનો સાધારણ ટાર્ગેટ મેળવ્યો હતો. ટીમ ઇન્ડિયા વતી સૌથી વધુ રન શ્રેયસ ઐયર (૭૯ રન, ૯૮ બોલ, ૧૨૨ મિનિટ, બે સિક્સર, ચાર ફોર)એ બનાવ્યા હતા. તે વલ ઓરુરકેના કલાકે ૧૪૩ કિલોમીટરની ઝડપે ફેંકવામાં આવેલા ઓફ સ્ટમ્પ પરના

બોલમાં શોર્ટ મિડવિકેટ પરથી દોડી આવેલા વિલ યંગના હાથમાં કેચઆઉટ થયો હતો. ૩૦૦મી વન-૩ રનનાર વિરાટ કોહલી (૧૧૧ રન)ની ત્રીજી વિકેટ સસ્તામાં પડ્યા બાદ શ્રેયસ અને અક્ષર પટેલ (૪૨ રન, ૬૧ બોલ, ૮૪ મિનિટ, એક સિક્સર, ત્રણ ફોર) વચ્ચે ચોથી વિકેટ માટે ૧૩૬ બોલમાં ૯૮ રનની બહુમૂલ્ય ભાગીદારી થઈ હતી. ત્યાર બાદ વિકેટકીપર કેએલ રાહુલ (૨૩ રન, ૨૯ બોલ, ૪૦ મિનિટ, એક ફોર) અને શ્રેયસ વચ્ચે પાંચમી વિકેટ માટે ૪૨ બોલમાં ૪૪ રનની ભાગીદારી થઈ હતી. હાર્દિક પંડ્યા (૪૫ રન, ૪૫ બોલ, ૫૯ મિનિટ, બે સિક્સર, ચાર ફોર) અને રવીન્દ્ર જોડેજા (૧૬ રન, ૨૦ બોલ, ૨૭ મિનિટ, એક ફોર) વચ્ચેની સાતમી વિકેટ માટે ૪૦ બોલમાં થયેલી ૪૧ રનની ભાગીદારીનું પણ

ભારતના ૨૪૯ રનના ટોટલમાં મહત્વનું યોગદાન હતું. છેલ્લી શણેમાં હાર્દિક અને મોહમ્મદ શમી (આઠ બોલમાં પાંચ રન) વચ્ચે બાવેલ બોલમાં ૨૩ રનની પાર્ટનરશિપ થઈ હતી. શમી ઇન્ડિયાના છેલ્લા બોલ પર આઉટ થયો હતો. કુલદીપ યાદવે એક રને અણમ્મ રહ્યો હતો. ભારતને ૧૦ રન એક્સટ્રામાં મળ્યા હતા. કિવીઓ વતી ફાસ્ટ બોલર મેટ હેન્ડ્રીએ ૪૨ રનમાં સૌથી વધુ પાંચ વિકેટ લીધી હતી અને સૌથી સફળ બોલર સાબિત થયો હતો. બીજા ચાર બોલરને એક-એક વિકેટ મળી હતી. ભારત અને ન્યૂ ઝીલેન્ડ અગાઉ જ સેમિ ફાઇનલમાં પહોંચી ગયા હતા અને આ મેચના પરિણામ પરથી નક્કી થયું કે સેમિમાં કોણે કોની સામે રમવાનું છે.

દેશમાંના ગેરકાયદે વસાહતીઓ અને ધર્માતરની પ્રવૃત્તિ જોખમી: ઉપરાષ્ટ્રપતિ

તિરુવનંતપુરમ: ઉપરાષ્ટ્રપતિ જગદીપ ધનખેડે અહીં રવિવારે 'પી. પરમેશ્વરન સ્મૃતિ વ્યાખ્યાન'માં જણાવ્યું હતું કે દેશમાંના ગેરકાયદે વસાહતીઓ જોખમી છે. તેઓ આપણા દેશમાંની રોજગારી, આરોગ્ય, શિક્ષણ સેવા તેમ જ સંસ્કૃતિને નુકસાન પહોંચાડી રહ્યા છે. તેમણે જણાવ્યું હતું કે ચોક્કસ કોમની વસતિ વધારવા માટે ધર્માતર કરાવવાની પ્રવૃત્તિ પણ દેશ માટે લાંબા-ગાળે મુશ્કેલી ઊભી કરી શકે છે. દરેકને ધર્મ પસંદ કરવાની છૂટ છે, પરંતુ લાલચ, પ્રલોભન આપીને અને સમાજના નબળા વર્ગના લોકોની મજબૂતીનો ગેરલાભ લઈને ધર્માતર કરાવવાની પ્રવૃત્તિ સંપૂર્ણ બંધ થવી જોઈએ. દેશમાં હિંદુઓની સરખામણીમાં મુસલમાનોની વસતિ ઝડપથી વધી રહી હોવાનો અહેવાલ થોડા સમય પહેલાં પ્રસિદ્ધ થયો હતો અને દેશમાં બાંસ્લાદેશી નિરાશ્રિતોની સંખ્યા ઘણી વધી હોવાના અહેવાલ પણ છે.

દરમિયાન ઉપરાષ્ટ્રપતિ જગદીપ ધનખેડે રવિવારે જણાવ્યું હતું કે છેલ્લા દાયકામાં દેશે ઝડપી આર્થિક વિકાસ જોયો છે અને આ દરમિયાન આ સૌથી ઝડપથી આગળ વધનાર વૈશ્વિક અર્થવ્યવસ્થા બની ગઈ છે. સેન્ટર ફોર ઇન્ડિયન થોટ દ્વારા આયોજિત ચોથા પી. પરમેશ્વરન મેમોરિયલ લેક્ચરમાં બોલતી વખતે ઉપરાષ્ટ્રપતિએ આ નિવેદન આપ્યું હતું. ધનખેડે કહ્યું હતું કે ૧૯૮૯માં જ્યારે તેઓ સાંસદ હતા અને ૧૯૯૧માં જ્યારે તેઓ કેન્દ્રીય પ્રધાન હતા ત્યારે "વાતાવરણ અમને પ્રેરણા આપતું નહોતું." તેમણે કહ્યું હતું કે, "હવે આપણું ભારત સકારાત્મકતા અને સંભાવનાઓથી ભરેલું છે. તે સર્વવ્યાપી છે. આપણે આશા અને સંભાવનાઓની એક ઇકોસિસ્ટમ જોઈ શકીએ છીએ. છેલ્લા દાયકામાં ભારતમાં ઝડપી આર્થિક વિકાસ જોવા મળ્યો છે."

અમેરિકામાં ઓરીના ચેપી નાઈરસે નવ રાજ્યને પ્રભાવિત કર્યા

હ્યુસ્ટન: અમેરિકામાં એક દાયકા કરતાં પણ વધુ સમય બાદ ઓરી-ગોવરુને કારણે પ્રથમ મૃત્યુ નોંધાયું હોવાનું અધિકારીઓએ કહ્યું હતું. પશ્ચિમ ટેક્સાસમાં બુધવારે શાળાનાં એક વિદ્યાર્થીનું આ બીમારીને કારણે મોત થયું હતું. અમેરિકાભરમાં ઓરી-ગોવરુનાં કેસ સતત વધી રહ્યા છે અને ટેક્સાસ તેનાં મુખ્ય કેન્દ્ર તરીકે ઊભરી આવ્યું છે. અતિ ચેપી વાઈરસે અમેરિકાના ઓછામાં ઓછા નવ રાજ્યને પ્રભાવિત કર્યા છે. અનેક લોકોને સારવારાર્થે હોસ્પિટલમાં દાખલ કરવામાં આવ્યા છે. ટેક્સાસના આરોગ્ય વિભાગે ૨૮ ફેબ્રુઆરી સુધીમાં રાજ્યમાં ઓરી-ગોવરુનાં ૧૪૬ કેસ નોંધ્યા હોવાનો અહેવાલને શનિવારે સમર્થન આપ્યું હતું. ટેક્સાસમાં ફાટી નીકળેલો આ

રોગવાળો પડોશી ન્યૂ મેક્સિકોમાં ફેલાયો હતો. બાયલર કોલેજ ઓફ મેડિસિન ખાતે પેડિયાટ્રિસ્ટ અને વાઈરોલોજિસ્ટ તરીકે કામ કરતા ડૉ. પીટર હાઉટેએ માહિતી આપતાં કહ્યું હતું કે રસીકરણમાં થયેલો ઘટાડો આ પાછળનું મુખ્ય કારણ છે. રસીકરણનું પ્રમાણ ૯૦ ટકા કરતાં ઘટે ત્યારે આ બીમારી આગની જેમ ફેલાય છે. આ બીમારી ધરાવતો એક દરદી અન્ય ૧૮ જણને ચેપ લગાડી શકે છે, એમ તેમણે કહ્યું હતું. આ બીમારી બાળકોમાં જ જોવા મળતી હોવાની સામાન્ય ધારણથી વિપરિત કોઈપણ ઉંમરની વ્યક્તિને આ બીમારીને કારણે ન્યૂમોનિયા, મગજ પર સોજા સહિત અન્ય સમસ્યાઓ અને અમુક સંજોગોમાં મૃત્યુનો પણ સામનો કરવો પડી શકે છે. (એનજીસી)

ચંદ્રની સપાટી પર સફળતાપૂર્વક ઊતર્યું અમેરિકાની ખાનગી કંપનીનું અવકાશયાન 'બ્લૂ ઘોસ્ટ'

કેપ કેનવરલ: અમેરિકાની એક ખાનગી કંપનીએ ચંદ્રની ધરતી પર 'બ્લૂ ઘોસ્ટ' નામનું અવકાશયાન ઉતારીને તમામને ચોંકાવી દીધા હતા. ખાનગી કંપનીએ રવિવારે તેનું અવકાશયાન ચંદ્ર પર ઉતાર્યું છે. આ અવકાશયાન નાસા માટે ડ્રિલ, વેક્યુમ અને અન્ય પ્રયોગો માટે તૈયાર કરવામાં આવ્યું છે. આ અંતરિક્ષ યાત્રી મિશનનો અગાઉ ચંદ્ર પર બિઝનેસ શરૂ કરવા માગે છે. નોંધનીય છે કે ખાનગી કંપની ફાયરફલાય ઓરોસ્પેસનું 'બ્લૂ ઘોસ્ટ' લેન્ડર ચંદ્રની ભ્રમણકક્ષામાંથી સપાટી પર ઊતર્યું હતું, જેનું લક્ષ્ય ચંદ્રની ઉત્તરપૂર્વીય સપાટી પર સ્થિત ઈમ્પેક્ટ બેસિનમાં સ્થિત પ્રાચીન જ્વાળામુખીના ગૂંબજના ઢોળાવ સુધી પહોંચવાનું હતું. કંપનીના મિશન ડ્રોલે કહ્યું કે અમે ચંદ્ર પર છીએ. તેમણે એમ પણ કહ્યું કે લેન્ડરની સ્થિતિ સ્થિર છે. ટેક્સાસ સ્થિત કંપની

ફાયરફલાય ઓરોસ્પેસે આ અવકાશયાન વિકસિત કર્યું છે. એક દાયકા અગાઉ સ્થાપિત સ્ટાર્ટઅપ ફાયરફલાયને ચંદ્ર પર અવકાશયાન લેન્ડ કરનારી પ્રથમ ખાનગી કંપની બનાવી દીધી હતી. માત્ર પાંચ દેશો રશિયા, અમેરિકા, ચીન, ભારત અને જાપાને જ આવી સફળતા હાંસલ કરી છે. આ સપ્તાહના અંતમાં બે અન્ય કંપનીઓના લેન્ડર્સ પણ ચંદ્ર પર ઊતરે તેવી અપેક્ષા છે. ફ્લોરિડાથી જાન્યુઆરીના મધ્યમાં લોન્ચ કરાયેલા ૬ ફૂટ-૬-ઇંચ (૨-મીટર) લાંબા લેન્ડરે નાસા માટે ચંદ્ર પર ૧૦ પ્રયોગો કર્યા હતા. ચંદ્ર પર જવાના માર્ગ પર, 'બ્લૂ ઘોસ્ટ' એ તેના ગુહ ગ્રહની અદ્ભુત તસવીરો મોકલી હતી. લેન્ડરે ચંદ્રની કક્ષામાં ચક્કર લગાવ્યા બાદ પણ ચંદ્રની સપાટીની વિગતવાર તસવીરો લીધી હતી. ચંદ્રનો દિવસ પૂરો થાય અને લેન્ડર બંધ થઇ જાય તે અગાઉ તેને બે સપ્તાહનો સમય મળશે.

ગ્રેમી નોમિનેટેડ ગાયિકા એન્જી સ્ટોનનું માર્ગ અકસ્માતમાં મોત

મોન્ટ્રોમરી: ગ્રેમી નોમિનેટેડ આર એન્ડ બી ગાયિકા એન્જી સ્ટોનનું શનિવારે સવારે કાર અકસ્માતમાં નિધન થયું હતું. તેણી ૬૩ વર્ષના હતા. સ્ટોન ઓલ-ફીમેલ હિપ-હોપ ટ્રુપો ધ સિક્સસના સભ્ય હતા. તેણી તેના ગીત 'વિશ આઇ ડિડ નોટ મિસ યુ' માટે જાણીતા હતા. મીડિયા રિપોર્ટ્સ અનુસાર સંગીત નિર્માતા અને સ્ટોનના મેનેજર વોલ્ટર મિલ્સેપ તૃતીયએ જણાવ્યું કે સવારે લગભગ ૪ વાગ્યે ગાયિકા જે વાહનમાં અલબામાથી એટલાન્ટા પાછા ફરી રહ્યા હતા તે વાહન પલટી ગયું અને એક મોટા ટ્રક સાથે અથડાયું હતું. તેમણે કહ્યું કે સ્ટોનને

બાદ કરતા કાર્ગો વાનમાં બધા જ બચી ગયા હતા. અલબામા હાઇવે પેટ્રોલે એક સમાચાર પ્રકાશનમાં જણાવ્યું કે ૨૦૨૧ મર્સિડીઝ-બેન્ઝ સ્પ્રિન્ટર વાન પલટી ગઈ અને પછી ટેક્સાસના ૩૩ વર્ષીય વ્યક્તિ દ્વારા ચલાવવામાં આવી રહેલા ૨૦૨૧ ફેટલાઇનર કાર્સકેડિયા ટ્રક સાથે અથડાઇ હતી. હાઇવે પેટ્રોલે જણાવ્યું કે એન્જી સ્ટોનને ઘટનાસ્થળે જ મૃત જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા. આ અકસ્માત મોન્ટ્રોમરી શહેરની હદથી લગભગ ૮ કિમી દક્ષિણમાં થયો હતો. સ્પ્રિન્ટર ડ્રાઇવર અને વાનમાં સવાર અન્ય સાત લોકોને સારવાર માટે બોલિવેર મેડિકલ સેન્ટર લઇ જવામાં આવ્યા હતા.

અધિકારીઓ અકસ્માતના કારણની તપાસ કરી રહ્યા છે. ગાયિકાના મેનેજરે જણાવ્યું કે તેમને આ સમાચાર એન્જી સ્ટોનના પુત્રી ડાયમંડ અને લાંબા સમયથી ધ સિક્સસના સભ્ય બ્લોન્ડી તરફથી મળ્યા હતા. અમને ક્યારેય આવા ભયંકર સમાચારની અપેક્ષા ન હતી. એન્જી સ્ટોનનાં બાળકો, ડાયમંડ અને માઇકલ આરિરે એસઆરજી ટ્રુપ દ્વારા શેર કરાયેલા એક નિવેદનમાં જણાવ્યું કે અમે હજુ પણ તેને સમજવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યા છીએ અને ખૂબ જ દુઃખી છીએ. તેમણે આગળ જણાવ્યું કે અમે જે અનુભવી રહ્યા છીએ તેને વ્યક્ત કરવા માટે અમારી પાસે શબ્દો નથી.

બોલીવિયામાં બે બસ ટકરાઈ: ૩૭નાં મોત

બોલીવિયા: બોલીવિયાના પશ્ચિમી પોટોસી વિસ્તારમાં શનિવારે સવારે સાત વાગ્યે બે બસ વચ્ચે થયેલા અકસ્માતમાં ઓછામાં ઓછાં ૩૭ જણનાં મોત થયાં હોવા ઉપરાંત ૩૯ જણ ઘાયલ થયા હોવાનું પોલીસ અધિકારીઓએ કહ્યું હતું. અકસ્માતમાંથી ઉગરી ગયેલા લોકોને પોલીસ કાટમાળ હેઠળથી કાઢી રહી હતી. આ અકસ્માતમાં બંને બસના ડ્રાઈવરનો

ચત્કારિક બચાવ થયો હતો. પ્રવાસીઓએ આ બંને ડ્રાઈવરને દાડ પીતા જોવા હતા. મૃતકોની ઓળખ કરવાની કામગીરી આરંભી દેવામાં આવી હતી અને ઘાયલોને સારવારાર્થે નજીકની હોસ્પિટલમાં દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા. એક બસ ઓરુરા જઈ રહી હતી જ્યાં હાલ મોટા ઉત્સવની ઉજવણી ચાલી રહી છે. યૂનિ અને કાંલયાની શહેરના રૂટ પર

આ અકસ્માત થયો હતો. યૂનિ શહેર પર્યટકોના આકર્ષણનું મુખ્ય કેન્દ્ર છે, એમ પોલીસ અધિકારીએ પત્રકારોને અગાપેલી મુલાકાતમાં કહ્યું હતું. બોલીવિયાના પર્વતીય વિસ્તારનો માર્ગ ખૂબ જ જોખમી અને જીવલેણ છે. દર વરસે આ વિસ્તારમાં થતાં અકસ્માતમાં સરેરાશ ૧,૪૦૦ લોકો જીવ ગુમાવે છે, એમ તેમણે કહ્યું હતું. (એનજીસી)

ઉત્તરાખંડ હિમસ્ખલનમાં ગુમ ચાર શ્રમિકોમાંથી ત્રણના મૃતદેહ મળ્યા, એકને શોધવાની કામગીરી ચથાવત્

બચાવ કામગીરી: ઉત્તરાખંડના ચમોલી જિલ્લાના માણા વિસ્તારમાં આવેલા હિમપ્રપાતમાં ફસાયેલા લોકોને બચાવવાની કામગીરી કરી રહેલા લશ્કરના જવાન. (પીટીઆઈ)

દહેરાદૂન: ઉત્તરાખંડના ચમોલી જિલ્લાના બદ્રીનાથ નજીક માણા ગામમાં શુક્રવારે હિમસ્ખલનની ઘટના બની હતી. બોર્ડર રોડ્સ ઓર્ગેનાઇઝેશન (બીઆરઓ) કેમ્પ પર થયેલા હિમસ્ખલન થયા બાદ ગુમ થયેલા ચાર કામદારોને શોધવા માટે સ્લિફર ડોગ્સ, થર્મલ ઇમેજિંગ કેમેરા અને હેલિકોપ્ટરની મદદ લેવામાં આવી હતી. રવિવારે પણ ચાલુ રહેલા બચાવ કાર્ય દરમિયાન ચાર કામદારોના મૃતદેહ મળી આવ્યા હતા. ગોપેશ્વરમાં સ્થાનિક વહીવટીતંત્ર પાસેથી મળેલી માહિતી અનુસાર, માણા હિમસ્ખલન સ્થળ પરથી ત્રણ મૃતદેહ મળી આવ્યા છે, જ્યારે અન્ય ગુમ થયેલા કામદારની શોધ ચાલુ છે. ચાર મૃતદેહ મળ્યા બાદ અકસ્માતમાં મૃત્યુ પામેલા કામદારોની સંખ્યા આઠ થઈ ગઈ છે. શુક્રવારે થયેલા અકસ્માત બાદ સ્થળ પરથી બચાવી લેવામાં આવેલા ૫૦ કામદારોમાંથી શનિવારે ચારના મોતની પુષ્ટી થઈ હતી. રવિવારે મળેલા મૃતદેહોને હેલિકોપ્ટર દ્વારા જ્યોતિર્મઠ લાવવામાં આવ્યા હતા. બધા મૃતદેહોનું પોસ્ટમોર્ટમ જ્યોતિર્મઠના સામુદાયિક આરોગ્ય કેન્દ્ર ખાતે કરવામાં આવી

રહ્યું છે. હિમસ્ખલનમાંથી જે શ્રમિકોના મૃતદેહ મળી આવ્યા છે તેમની ઓળખ ઉત્તરાખંડના ઉધમ સિંહ નગર જિલ્લાના રૂદ્રપુરના રહેવાસી અનિલ કુમાર (૨૧), ઉત્તર પ્રદેશના ફતેહપુરના રહેવાસી અશોક (૨૮) અને હિમાચલ પ્રદેશના ઉનાના રહેવાસી હરમેશ ચંદ (૩૦) તરીકે થઈ છે. બીજા ગુમ થયેલા વ્યક્તિની શોધ ચાલી રહી છે, જેની ઓળખ અરવિંદ (૪૩) તરીકે થઈ છે. અરવિંદ દહેરાદૂનના કલેમેન્ટાઉન વિસ્તારનો રહેવાસી છે. નોંધનીય છે કે ભારત-ચીન સરહદ પર લગભગ ૩,૨૦૦ મીટરની ઊંચાઈ પર આવેલા છેલ્લા ગામ માણામાં હિમસ્ખલનના કારણે બીઆરઓ કેમ્પમાં આઠ કન્ટેનરમાં રહેતા બોર્ડર રોડ્સ ઓર્ગેનાઇઝેશનના ૫૪ કામદારો બરફમાં ફસાઈ ગયા હતા. પહેલા ફસાયેલા કામદારોની સંખ્યા ૫૫ હોવાનું જણાવાયું હતું, પરંતુ હિમાચલ પ્રદેશના કાંગડાનો રહેવાસી એક શ્રમિક સુરક્ષિત રીતે તેના ઘરે પહોંચી ગયો હોવાની માહિતી મળ્યા બાદ આ સંખ્યા ઘટીને ૫૪ થઈ ગઈ હતી.

પ્રોપર્ટી ટેક્સની વસૂલી: મહિનો બાકીને લક્ષ્યથી ૧,૦૦૦ કરોડ રૂપિયા દૂર છે મુંબઈ સુધારાઈ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) મુંબઈ: મુંબઈ મહાનગરપાલિકાએ ૨૦૨૧-૨૨ માટે ૬,૨૦૦ કરોડ રૂપિયાનો પ્રોપર્ટી ટેક્સ ભેગો કરવાનું લક્ષ્યાંક રાખ્યું હતું. જોકે નાણાકીય વર્ષ પૂરું થવામાં ફક્ત એક મહિનો બાકી છે ત્યારે અત્યાર સુધી ૫,૦૬૯ કરોડ રૂપિયાનો ટેક્સ વસૂલ કરવામાં સુધારાઈ સફળ રહી છે. મોટા ફિક્સેટરો સામે પગલાં લેવા અને પ્રોપર્ટી ટેક્સના બિલ મિલકતધારકોને વહેલા પહોંચતા કરવાને કારણે આવકમાં વધારો થયો હોવાનું પાલિકાના ઉચ્ચ અધિકારીએ જણાવ્યું હતું. ગયા વર્ષે પાલિકા ૩૧ માર્ચ, ૨૦૨૧ સુધીમાં ફક્ત ૩,૧૪૭ કરોડ રૂપિયા જ વસૂલ કરી શકી હતી.

નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ માં બિલ મોકલવામાં વિલંબ, ટેક્સની ગણતરીની નવી પદ્ધતિઓ સંબંધી કાયદાકીય મૂંઝવણ અને છેલ્લા પાંચ વર્ષમાં પ્રોપર્ટી ટેક્સમાં વધારો થયો ન હોવાને કારણે છેલ્લા આઠ વર્ષમાં સૌથી ઓછો પ્રોપર્ટી ટેક્સ વસૂલ થયો હતો. આ દરમિયાન પાલિકાએ ૫૦૦ મુખ્ય ફિક્સેટરોની યાદી તૈયાર કરી છે, જેમાં અગ્રણી રિયલ એસ્ટેટ ડેવલપર્સ, સરકારી ઓફિસ સહિત પાલિકાની ઓફિસનો પણ સમાવેશ થાય છે. અધિકારીના જણાવ્યા મુજબ ફિક્સેટરોને શોધી કાઢવા અને તેમની પાસેથી બાકીના પૈસા વસૂલ કરવાનું કામ અસેસમેન્ટ એન્ડ કલેક્શન ડિપાર્ટમેન્ટના અધિકારીઓને સોંપવામાં આવ્યું હતું. અમુક લોકોએ નોટિસ મળ્યા બાદ તેમના ટેક્સ ચૂકવી દીધા હતા. જેઓ ટેક્સ ચૂકવવામાં નિષ્ફળ જાય છે તેમની મિલકતની આગળની સમયમાં લિલામી કરવામાં આવવાની

નાશિકમાં અદ્ભુત કુંભમેળાના આયોજન માટે ફડાણવીસ શરૂ કરી છે તૈયારી

મુંબઈ: ઉત્તર પ્રદેશના પ્રયાગરાજમાં મહાકુંભની આજે પૂર્ણાહુતી થઈ, તેની સાથે જ મહારાષ્ટ્ર સરકારે નાશિક સિંહરથ કુંભ મેળા ૨૦૨૭ની તૈયારીઓ શરૂ કરી દીધી છે. પ્રયાગરાજમાં ભવ્ય મહાકુંભમાં હાજરી આપનાર લોકોની સંખ્યામાં નવો રેકોર્ડ સર્જાયો છે, તો બીજી તરફ મહારાષ્ટ્રના મુખ્ય પ્રધાન દેવેન્દ્ર ફડણવીસે પણ નાશિકમાં 'સિંહરથ કુંભ મેળા ૨૦૨૭' અવિસ્મરણીય બનાવવા કમર કસી છે. બુધવારે સીએમ ફડણવીસે પ્રયાગરાજ મહાકુંભના છેલા દિવસે નાશિક કુંભને લઈને બેઠક કરી હતી. જેમાં તેમણે નાશિક કુંભને વૈષ્ણવ બનાવવા અંગે ચર્ચા કરી હતી. જેમાં ૩૮ વિભાગના અધિકારીઓએ ભાગ લીધો હતો. ઉચ્ચ અધિકારીઓ સાથેની બેઠક બાદ ફડણવીસે તેમના સોશિયલ મીડિયા અકાઉન્ટ પર માહિતી શેર કરી છે. ફડણવીસે લખ્યું છે કે, 'પ્રયાગરાજના મહાકુંભની પૂર્ણાહુતિ! નાસિકનો 'સિંહરથ કુંભ મેળા ૨૦૨૭' પણ અવિસ્મરણીય રહેશે! ફડણવીસે વધુમાં લખ્યું છે કે પ્રયાગરાજમાં સનાતની આસ્થાના મહાન ઉત્સવ મહાકુંભ ૨૦૨૫એ વૈષ્ણવ સ્તરે સફળતાપૂર્વક આયોજનની નવી ઊંચાઈઓ સ્થાપિત કરી છે. સમગ્ર વિશ્વમાં ભારતીય સંસ્કૃતિનો ધ્વજ લહેરાયો. આનાથી આપણા બધામાં નવા જોશ અને ઉત્સાહ આવી ગયો છે. આપણી આ ભવ્ય પરંપરાના દિવ્ય અનુભૂતિનો અનુભવ કરવા માટે આપણે ફરી એકવાર વર્ષ ૨૦૨૭માં મહારાષ્ટ્રના નાશિકમાં યોજાનારા કુંભ મેળામાં ભેગા થઈશું.' મુખ્ય પ્રધાન યોગીને અભિનંદન આપતા ફડણવીસે કહ્યું હતું કે, જ્યાં યુરોપની વસ્તી કરતા વધુ લોકો એક જગ્યાએ એકઠા થયા હતા તે કુંભને તેમણે જે રીતે સંભાળ્યો તે માટે હું મુખ્યમંત્રી યોગીજીને અભિનંદન આપું છું. આ અદ્ભુત છે, તે માત્ર મહાકુંભ નહીં પરંતુ, તે ટેકનોલોજી સક્ષમ કુંભ હતો.

સંસ્થા સમાચાર

સાધનાની શિક્ષા, સત્વની ભિક્ષા એનું નામ દીક્ષા-ધીરગુરુદેવ

ત્યાગ-વૈરાગ્યની ભૂમિ પાળિયાદમાં ઢોલના નગારે રવિવારની સવાળી સવારે ૮.૦૦ કલાકે શ્રી દીપકભાઈ માલવણીયાના ગુહાંગણેથી સંયમાનુરાગી દર્શનકુમારની ભવ્ય શોભાયાત્રા નાશિક ઢોલના નાદે વિશાળ ડોમમાં ૯-૪૫ કલાકે પ્રવેશતાં દીક્ષાર્થી અમર રહી, દીક્ષાર્થીનો જયજયકારનો જયનાદ આકાશને આંબવા લાગ્યો હતો. ગરહાધિપતિ પૂ. શૈલેશચંદ્રજી મ. સા. આદિ પૂ. શ્રી ધીરગુરુદેવ, પૂ. દીપમુનિજી મ. સા. તથા પૂ. પંથકમુનિ મ. સા. અને મહાસતીજી વૃંદ તથા દેશ-વિદેશના ભાવિકોની હાજરીમાં દીક્ષાર્થીના રજતશ્રીકળનો યાવો પ્રવીણભાઈ શાહ, સુવર્ણ યેનોન અનુસાબેન અશોકભાઈ ડેલીવાળા, અંગૂઠીનો ભારતીય ભોગીલાલ વોરા, વિજયતિલકનો વિમળાબેન છોટાલાલ ગોપાણી, માળાને રસીલાબેન હિંમતલાલ શેઠ, નામકરણનો અમી ચિરાગ ગાંધીએ લાભ લીધેલ. સંયમગણ ભારતીયને ગુણવંતભાઈ ગોપાણી અને સંયમ અનુમોદનાનો અનેક દાતાઓએ લાભ લીધેલ. પૂ. શ્રી ધીરગુરુદેવ તા. ૩ને સોમવારે બોટાદ મોટી વાડી વિતરાગ ભવન, તા. ૪ને મંગળવારે ગઢડા, તા. ૫ને બુધવારે દામનગર, તા. ૬ને ગુરુવારે લાકી અને તા. ૭ને શુક્રવારે સાવરકુંડલા પધારશે.

દેવનારમાં પણ પાળેલા અને રખડતા જાનવરોના અંતિમસંસ્કાર કરી શકાશે

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) મુંબઈ: મુંબઈમાં પાળેલા અને ભટકતા જાનવરોના અંતિમ સંસ્કાર કરી શકાય તે માટે પાલિકાના માધ્યમથી જાનવરો માટે મલાડમાં પહેલી સ્મશાનભૂમિ તૈયાર કરવામાં આવ્યા બાદ હવે દેવનાર પણ આ સગવડ ઊભી કરવામાં આવવાની છે. તેનું કામ અંતિમ તબક્કામાં હોઈ આગામી મહિનામાં કામ પૂરું થયા બાદ જાનવરોના અંતિમ સંસ્કાર દેવનારમાં કરી શકાશે.

મલાડમાં જાનવરોના માટે ના સ્મશાનનું લોકાર્પણ ૨૫-૨૬ માર્ચ ૨૦૨૦માં કરવામાં આવ્યું હતું, ત્યાં અત્યાર સુધી ૨,૨૭૫ જાનવરો પર અંતિમ સંસ્કાર કરવામાં આવ્યા છે. આ કેટલાંપણે અત્યાર સુધી ૧૩૨ પાળેલા શ્યાન, ૧,૧૨૭ રખડતા શ્યાન, ૯૬૯ ભિલાટી અને અન્ય ૪૭ મનુષ્યોની પર અંતિમ સંસ્કાર કરવામાં આવ્યા છે. મલાડની સાથે જ પાલિકાએ હવે દેવનારમાં પણ જાનવરો માટે અંતિમ સંસ્કાર માટે વ્યવસ્થા ઊભી કરવાનું કામ હાથમાં લીધું છે. માર્ચ અંત સુધીમાં કામ પૂરું થયા બાદ તેને ચાલુ કરી દેવામાં આવશે.

દાતાને દાન માટે અપીલ

દર્દીઓના નામ	ઉંમર	બર્ચ (રૂ.)
૧) ફરજાના ખાતૂન	૫૭	૨,૦૦,૦૦૦
૨) એમ. ડી. ફિરોઝ	૪૫	૨,૦૦,૦૦૦
૩) રાજેશ જયસ્વાલ	૪૦	૧,૫૦,૦૦૦
૪) શાહઝાદી બેગમ	૫૫	૮૦,૦૦૦
૫) રામી સિંધા	૫૨	૮૦,૦૦૦
૬) અનુજ કુમાર	૫૮	૨,૦૦,૦૦૦
૭) શ્યામલ કુમાર	૭૪	૩૦,૦૦૦
૮) રફીકુલ બિસ્વાલ	૭૨	૭૦,૦૦૦
૯) બેનઝીર રેહમાન	૩૧	૩૫,૦૦૦
૧૦) ગંજુ સિંહ	૩૬	૮૦,૦૦૦
૧૧) અપાર્ણા સાહા	૪૫	૨,૦૦,૦૦૦
૧૨) અર્ચના રોય	૨૧	૫,૦૦,૦૦૦
૧૩) યાઈના છત્રજી	૪૨	૫૦,૦૦૦
૧૪) ગંગાદેવી કરણ	૪૭	૧,૭૫,૦૦૦
૧૫) ગણેશ શ્રીનિવાસ પૂજારી	૫૬	૨,૨૧,૦૦૦
૧૬) રેહાના શૈખ	૫૨	૫,૦૦,૦૦૦

નીચે જણાવેલ કેન્સરના દર્દીઓ જે. હોસ્પિટલમાં સારવાર લઈ રહ્યા છે: ૧૭) ગીતા રાખતે ૨૫ ૪૦,૦૦૦

નીચે જણાવેલ કેન્સરના દર્દીઓ સપના હેલ્થ કેર સેન્ટર હોસ્પિટલમાં સારવાર લઈ રહ્યા છે:	ઉંમર	બર્ચ (રૂ.)
૧૮) અર્ધમ રામીક શૈખ	૧	૩,૦૦,૦૦૦
૧૯) સ્વરાજ રણજીત જાધવ	૫	૫,૦૦,૦૦૦

નીચે જણાવેલ કેન્સરના દર્દીઓ સપના હેલ્થ કેર સેન્ટર હોસ્પિટલમાં સારવાર લઈ રહ્યા છે: ૨૦) સુનિલ દત્તાત્રય વાકચોરે ૬૧ ૨૨,૨૮૦ ઉપરોક્ત દરદીઓને વધુમાં વધુ મદદ કરવાની 'જીવન પ્રકાશ' વિનંતી કરે છે. દાતાઓએ દાનની રકમ નીચેના સરનામે આપવી. સરનામું:- લાયન શ્રી ભરત પાઠક, જીવન પ્રકાશ, ૧૧/૫ અવંતિ એપાર્ટમેન્ટ, બી-વિંગ, ફ્લેન્ક રોડ, સાયન-ઇસ્ટ, મુંબઈ-૪૦૦૦૨૨. દાનમાં આપવામાં આવતી રકમ ૮૦જી હેજી કરમાં રાહતપાત્ર છે.

દાતાને દાન માટે અપીલ

નીચે જણાવેલ કેન્સરના દર્દીઓ ટાટા હોસ્પિટલમાં સારવાર લઈ રહ્યા છે.	ઉંમર	બર્ચ (રૂ.)
૧) ગીતા અવિનાશ પાટીલ	૫૧	૮,૦૦,૦૦૦
૨) ગીતા સોની	૩૯	૩૦,૦૦૦
૩) ગોલક હજાદર	૩૭	૬૦,૦૦૦
૪) ગોકુલ ડોલાઈ	૪૦	૮૦,૦૦૦
૫) સુશીલા વિશ્વકર્મા	૪૭	૫૦,૦૦૦
૬) હકદાર શૈખ	૬૬	૧૫,૦૦૦
૭) હરિ શ્રી	૩૧	૧,૨૦,૦૦૦
૮) હર્ષદ ઉમેશ નિખાંકાર	૧૭	૩૦,૦૦૦
૯) હૃદય ઘોષ	૩૫	૭૦,૦૦૦
૧૦) હિરેન પ્રધાન	૬૩	૮૦,૦૦૦
૧૧) હરિના શૈખ	૪૫	૧,૫૦,૦૦૦
૧૨) હેમલતા શિવરામ સાલ્વી	૬૪	૪૦,૦૦૦
૧૩) હઝાર ખાતૂન	૪૩	૪૦,૦૦૦

નીચે જણાવેલ કેન્સરના દર્દીઓ જરબાઈ વાડિયા હોસ્પિટલમાં સારવાર લઈ રહ્યા છે. ૧૪) ગણેશ રાકેશ યાદવ ૦૯ ૪,૫૦,૦૦૦ ૧૫) ગૌરી પ્રેમસિંહ રાજપૂત ૦૧ ૩,૦૦,૦૦૦ ૧૬) ગાર્ગી લક્ષ્મણ સુરોશે ૩ ૩,૫૦,૦૦૦ ૧૭) હમઝા રિઝવાન ખાન ૩ ૨૫,૦૦,૦૦૦ નીચે જણાવેલ કેન્સરના દર્દીઓ જીવન જ્યોત હોસ્પિટલમાં સારવાર લઈ રહ્યા છે. ૧૮) ગીતા સુવર્ણા ૬૧ ૧,૦૦,૦૦૦ નીચે જણાવેલ કેન્સરના દર્દીઓ કેઈએમ હોસ્પિટલમાં સારવાર લઈ રહ્યા છે. ૧૯) ગુણ્યાના ડી. લોકરે ૬૩ ૩,૪૦,૦૦૦ નીચે જણાવેલ કેન્સરના દર્દીઓ સાયન હોસ્પિટલમાં સારવાર લઈ રહ્યા છે. ૨૦) હુમૈદ રેહાન અહમદ અન્સારી ૫૧/૨ ૪,૦૦,૦૦૦ ઉપરોક્ત દર્દીઓને વધુમાં વધુ મદદ કરવાની 'જીવન પ્રકાશ' વિનંતી કરે છે. દાતાઓએ દાનની રકમ નીચેના સરનામે મોકલવી. સરનામું:- લાયન શ્રી ભરત પાઠક, જીવન પ્રકાશ, ૧૧/૫ અવંતિ એપાર્ટમેન્ટ, બી-વિંગ, ફ્લેન્ક રોડ, સાયન-ઇસ્ટ, મુંબઈ-૪૦૦૦૨૨. દાનમાં આપવામાં આવતી રકમ ૮૦જી હેજી કરમાં રાહતપાત્ર છે.

મીઠી નદીમાંથી ગાળ કાઢવાના ટેન્ડરમાં નથી કોઈ કૌભાંડ: સુધારાઈ

મુંબઈ: મીઠી નદીને સાફ કરવાના કામ માટે કાઢવામાં આવેલા ટેન્ડર પ્રક્રિયામાં અનિયમિત હોવાનો અને તેને કારણે પાલિકાને ૯૦ કરોડ રૂપિયાનું નુકસાન થવાનું હોવાનો આરોપ શિવસેના (યુબીટી) નેત્ર, મેહુલ રાજ, લક્ષ્ય કપૂરી હોય, જેને પાલિકા પ્રશાસને ફગાવી દીધો છે અને સ્પષ્ટતા આપી હતી કે ટેન્ડર પ્રક્રિયા હજી સુધી ફાઈનલ થઈ નથી. શિવસેનાના નેતાના કથિત આરોપો બાદ પાલિકાએ દાવો કર્યો કે મીઠી નદીનો પર્યાવરણ જાળવવાને બહુ સાંકડો છે. તેને ધ્યાનમાં રાખીને નદીમાં રહેલો ગાળ કાઢવા માટે ૩૬ મીટર લાંબો બ્રૂમ તેમ જ ૧.૫ ક્યુબિક મીટર ક્ષમતાની બેકેટ રહેલા પોકલેન મશીન તહેનાત કરવાની શરત ૨૩૪માં રાખવામાં આવી છે.

મુંબઈના રેલવે સ્ટેશનોના 'ઈમર્જન્સી મેડિકલ રૂમ' કરાયા બંધ: અકસ્માતગ્રસ્તોની સારવાર કઈ રીતે થશે?

મુંબઈ: સર્વન મુંબઈ રેલવેના નેટવર્કમાં રોજની ૩,૨૦૦થી વધુ લોકલ સર્વિસ ટોડાવાય છે, જ્યારે નિરંતર નેટવર્ક વધતું જાય છે તેની સાથે અકસ્માતોનું પ્રમાણ ઘટ્યું નથી. વસ્તા અકસ્માતોને કારણે ઈમર્જન્સીમાં ઘાયલ પ્રવાસીની સારવાર માટે અગાઉ શરૂ કરવામાં આવેલા ઈમર્જન્સી મેડિકલ સેન્ટરને હવે બંધ કરતા રેલવે પેસેન્જર એસોસિએશને વિંતા વ્યક્ત કરી હતી. મુંબઈના મહત્વના રેલવે સ્ટેશનના પરિસરમાં ઈમર્જન્સી મેડિકલ રૂમ બંધ કરવા અંગેની આરટીઆઈના જવાબમાં ચોંકાવનારી માહિતી જાણવા મળી હતી. મધ્ય રેલવે દ્વારા આપવામાં આવેલી માહિતી અનુસાર કર્જત, કલ્યાણ, કુર્લા, ઉલ્હાસનગર, ચેમ્બુર, કલ્યા, દાદર, વારી, ઘાટકોપર અને ભાંડુ પ સ્ટેશનો પર ૨૦૨૩માં આરોગ્યશાસ્ત્ર ઈમર્જન્સી મેડિકલ રૂમ હતા. કર્જત ખાતે ઈમર્જન્સી મેડિકલ રૂમ ૧૫ ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના રોજ બંધ કરવામાં આવ્યા હતા. આ ઉપરાંત, ૨૦ નવેમ્બર, ૨૦૨૩ના રોજ કુર્લા, ૧ ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ના રોજ ઉલ્હાસનગર, ૧૯ નવેમ્બર, ૨૦૨૩ના રોજ ચેમ્બુર, ૨૦ નવેમ્બર, ૨૦૨૩ના રોજ કાલવા; અને ૨૯ નવેમ્બર, ૨૦૨૩ના રોજ ભાંડુપ, ૨૦ જૂન, ૨૦૨૪ના યાણે, ૧૮ જૂન, ૨૦૨૪ના ટિટવાળા, ૧૮ જૂન, ૨૦૨૪ના રોજ માનપુર્ડ; અને ૧૮ જૂન, ૨૦૨૪ના રોજ પનવેલ. ગોવંડીનો મેડિકલ રૂમ જાન્યુઆરી ૨૦૨૪માં બંધ કરવામાં આવ્યો હતો, અને વિકોલીનો ૨ ડિસેમ્બરના રોજ બંધ કરવામાં આવ્યો હતો. એક વિરંધ અધિકારીના જણાવ્યા અનુસાર આ ઈમર્જન્સી મેડિકલ રૂમને બંધ કરવા પાછળનું પ્રાથમિક કારણ ડોક્ટરોની અવલુબધતા હતી. નિરીક્ષણ દરમિયાન એવું જાણવા મળ્યું હતું કે ઘણા ઈમર્જન્સી મેડિકલ રૂમમાં ડોક્ટરો હાજર નહોતા, અને માત્ર નર્સો અને અન્ય સહાયક સ્ટાફ તબીબી રૂમ ચલાવી રહ્યા હતા. તેઓ પણ અનેક વખત એડાહાજર રહેતા હતા અને કટોકટીની પરિસ્થિતિઓને સંભાળવામાં અસમર્થ હતા.

મીરા-ભાંધંદરમાં ૧૨૦૮ વૃક્ષો કાપવાની હિલચાલ સામે ઉગ્ર વિરોધ

મીરા-ભાંધંદર: કાણકિયા રોડ પર આવેલા જ્ઞાન જ્યોતિ સાવિત્રીબાઈ કુલે ઉદ્યાનમાંથી ૨૦૮ વૃક્ષો કાપી નાખવાની મીરા-ભાંધંદર પાલિકાની યોજનાને કારણે નાગરિકો અને ધર્મચાર્યપ્રેમીઓમાં હાલમાં અસંતોષ જોવા મળી રહ્યો છે. અહીંના સિવેજ ટ્રીટમેન્ટ પ્લાન્ટ (એસટીપી)ના વિતરણ માટે આ વૃક્ષો કાપવામાં આવનાર છે. આ ઉદ્યાનમાં સ્થાનિક અને જોગર્સની હેમશા અવરજવર હોય છે ત્યારે આ અંગે નિર્ણય લેવામાં પારદર્શકતાનો અભાવ હોવાનો આક્ષેપ પણ કરાઈ રહ્યો છે. પ્રદૂષિત શહેરમાં આ હરિયાળીવાળું ઉદ્યાન હૃદય સમાન હોવાનું સ્થાનિકોનું કહેવું છે. મીરા-ભાંધંદર પાલિકાએ દાવો કર્યો છે કે વૃક્ષોને અન્ય જગ્યાએ સુરિક્ષત રીતે ફરી ઉગાવવામાં આવશે, પરંતુ ત્યાં વૃક્ષો જીવંત રહેશે કે નહીં એવી વિંતા નાગરિકો દ્વારા વ્યક્ત કરવામાં આવી રહી છે. આ સિવાય મીરા-ભાંધંદર પાલિકાએ વૃક્ષો કાપવા અંગે જાહેરાત કરી હોવાનો દાવો કર્યો છે, જ્યારે ઉદ્યાનમાં આત્મ સ્થાનિકો અને જોગર્સનું કહેવું છે કે તેઓને આ અંગે કોઈ ખબર જ નથી.

હિન્દુ મરાઠી

લેઉલા પટેલ ગામ જેસર હાલ મુંબઈ નિવાસી કાનજીભાઈ જીવરાજભાઈ પટેલ ગણેરા (ઉંમર : ૮૩) તે તા. ૨૭/૨/૨૦૨૫ ના રોજ શ્રીજીશરણ પામેલ છે. તે પુષ્પાબેન ના પતિ, ભાવિનભાઈ, નિહારિકાબેન નિલેશકુમાર પટેલ તથા નિરાબેન અંકિતકુમાર ઉપાધ્યાયના પૌત્રશ્રી, સાસરાપક્ષે સ્વ. રામભાઈ રામજીભાઈ અશોકરિયાના જમાઈ. તેમની પ્રાર્થનાસભા તા. ૩/૩/૨૫, સોમવાર સાંજે ૫:૩૦ થી ૭:૩૦ કલાકે શ્રી સૌરાષ્ટ્ર સમાજ પટેલ વાડી હનુમાન ટેકરી, અશોકવન, દહીસર ઇસ્ટ મુકામે રાખેલ છે.

ભાલાસિનોર સમીરભાઈ મધુસુદન કડકિયા (ઉં. વ. ૬૪) તે ગં. સ્વ. કુસુમબેન કડકિયાના સુપુત્ર મનસુખભાઈ અને સરોજબેન માસ્ટરના જમાઈ. પૌનાબેન કડકિયાના પતિ. લેણા અને યશના પિતા. પ્રણયભાઈ દેસાઈ તથા મિતાલી કડકિયાના પુત્ર. દર્શના, રાજશ્રી તથા કેતનાના મોટાભાઈ. વિજયભાઈ અને હીનાના બનેલી તા. ૧-૩-૨૫ શનિવારના સ્વર્ગ સિંધવાયા છે. પ્રાર્થનાસભા તા. ૩-૩-૨૫ સોમવાર, યશવંતલાલ વડાણ સેન્ટર, ઋણાનું બંધ હોય, ગ્રાઉન્ડ ફ્લોર, ભોસલે માર્ગ, નરીમાન પોસ્ટ, મુંબઈ.

હાલાલ લોહાણા કરાવીવાળા હાલ નાચારોપારા સ્વ. રેવાચંદ ગણેશ સેજપાલ અને સ્વ. નર્મદાબેન રેવાચંદ સેજપાલનાં સુપુત્ર. તથા સ્વ. ભાવિનભાઈ, ટવીકબેન સેજપાલનાં પુત્ર. તથા કનુભાઈ સેજપાલ, સ્વ. સુરેશભાઈ સેજપાલ તથા છલાબેન મધુભાઈ પારેખના ભાઈ મહેન્દ્રભાઈ રેવાચંદ સેજપાલ તા. ૧-૩-૨૫ શનિવારનાં શ્રીજીશરણ પામેલ છે. લોકીક વ્યવહાર બંધ છે.

કચ્છી લોહાણા સ્વ. પુષ્પાબેન કાચલ વેલજી રાધયાના ગામ મોટા ભાઈના પુત્ર રામજી (રાજેન્દ્રકુમાર) (ઉં.વ.૬૩) હાલ મુકુંડ તે સ્વ. કોકીલાબેનના પતિ તા. ૧-૩-૨૫ શનિવારે રામશરણ પામેલ છે. તે સ્વ. શાંતાબેન તુલસીદાસ ગણાયા આચારવાળાના જમાઈ. તે મિતેશ, ધિર્મજીના પુત્ર. તે સ્વ. મહેન્દ્ર, પ્રદીપ, કસ્તુર વિજય બગદે, મીતા અનુલ જોખનપુત્રા, નિલમ સંયમ ગણાગ્રાના ભાઈ. પ્રાર્થનાસભા તા. ૩-૩-૨૫ સોમવારે ૫ થી ૭.૩૦. આઈ એફ લિવિંગ પરમેશ્વરી સેન્ટર, ડી-૨, મદન મોહન માલતિયા રોડ, એમ.ટી.એન.એલ. કોલોની, અમીજી હોટેલની ગલ્લીમાં, મુકુંડ (વેસ્ટ). લોકીક વ્યવહાર બંધ છે.

નવગામ વિશા દિશાવાળા વણિક પાનસર નિવાસી હાલ કાંઠિવલી સ્વ. નાથલાલ ગોકળદાસ શ્યામના ધર્મપત્ની ગં. સ્વ. મધુબેન (ઉં. વ. ૯૦) કચ્છી શુક્રવાર, તા. ૨-૮-૨૫ ના નિહુંજવાલ પામેલ છે. તે સ્વ. હેમંતભાઈ, જયેશભાઈ, નયનાબેન, વર્ષાબેન, અલકાબેનના માતૃશ્રી. ગં. સ્વ. હર્ષાબેન, આશીષાબેન, ડી. દિનેશકુમાર, કૌશિકકુમાર, સ્વ. રાકેશકુમારના સુપુત્ર. દીપ, મીનાના દાદી. સ્વ. કનુભાઈ, ડી. બીબીનાભાઈ, હર્ષદભાઈ, નરેન્દ્રભાઈના ભાભી. પિયર પક્ષે સ્વ. નાથલાલ વેલાભાઈ શાહ (પાનસર)ના સુપુત્રી. લોકીક વ્યવહાર બંધ છે.

મુંબઈ નિવાસી હાલ વસઈ શ્રી નવીનચંદ્ર પ્રજી બજારિયા (જન્મવાળા), (ઉં.વ. ૮૯), તે તા. ૧-૩-૨૫ના રોજ શ્રીજીશરણ પામેલ છે. તે સ્વ. વસંતબેનના પતિ, ઉપારભાઈ, માલિનીબેન, સ્વ. નયનાબેન, મધુરીબેન, સહુલભાઈ, ત્યા મહેશભાઈના પિતા, તે હેમબેન, મુંબઈ.

મૂળ ગામ સાવરકુંડલા, હાલ ભિવંડી, ગં. સ્વ. કાંતાબેન (ઉં. વર્ષ ૯૫), તે સ્વ. રતિલાલ હરજીવનદાસ સુયક્તા પત્ની, મુકુંડભાઈ, સુરેશભાઈ, કિશોરભાઈ, સ્વ. આશોકભાઈ, ભરતભાઈ, ચેતનાબેન શૈલેષકુમાર મસરાણીનાં માતૃશ્રી, તે તારાભીબેન, રંજનેબેન, ગીતાબેન, સ્વ. હર્ષાબેન, ભારતીબેનનાં સાસુજી, વૈશાલી, દીપા, મલિકા, નિકેત, મેઘા, મીત, માનસી, પુષ્પા (નિકેત), કૃતિક, પૂજા (કૃતિક), અજયકુમાર, પ્રિતેશકુમાર, મેહુલકુમાર, જતીનકુમાર, જિગરકુમાર, નિવાન, મહેર ની દાદી. હીનાબેન, અનિલભાઈ, જતીનભાઈ ની કાકી. તેમની બંને પક્ષની પ્રાર્થના સભા તા. ૪/૩/૨૫ના સમય બપોરે ૩ થી ૫.૦૦ લોહાણા મહાજનવાડી, આગ્રા રોડ, કલ્યાણ (પશ્ચિમ). ખાતે રાખેલ છે.

લોહાણા મૂળ ગામ સાવરકુંડલા, હાલ ભિવંડી, ગં. સ્વ. કાંતાબેન (ઉં. વર્ષ ૯૫), તે સ્વ. રતિલાલ હરજીવનદાસ સુયક્તા પત્ની, મુકુંડભાઈ, સુરેશભાઈ, કિશોરભાઈ, સ્વ. આશોકભાઈ, ભરતભાઈ, ચેતનાબેન શૈલેષકુમાર મસરાણીનાં માતૃશ્રી, તે તારાભીબેન, રંજનેબેન, ગીતાબેન, સ્વ. હર્ષાબેન, ભારતીબેનનાં સાસુજી, વૈશાલી, દીપા, મલિકા, નિકેત, મેઘા, મીત, માનસી

એક જ મેચમાં ભારતના ચાર સ્પિનર, સાડાપાંચ દાયકા પહેલાંનું પુનરાવર્તન

ભારતની એક જ ટીમમાં મુખ્ય ચાર સ્પિનર રમ્યા હોય એવું પુનરાવર્તન ગઈ કાલે દુબઈમાં ન્યૂ ઝીલેન્ડ સામેની મેચમાં જોવા મળ્યું હતું. આ મેચમાં રવીન્દ્ર જાડેજા, અક્ષર પટેલ, વરુણ ચક્રવર્તી, કુલદીપ યાદવનો સમાવેશ હતો. સાડાપાંચ દાયકા પહેલાં એક ટેસ્ટ એવી રમાઈ હતી જેમાં એ સમયના ભારતના ટોચના ચાર સ્પિનર સામેલ હતા. એમાં બિશનસિંહ બેદી, એરાપલ્લી પ્રસન્ના, ભાગવત ચંદ્રશેખર તથા શ્રીનિવાસ વેન્કટરાઘવનનો સમાવેશ હતો.

શ્રેયસ તારણહાર બન્યો, પણ ધીમી બેટિંગનો પોતાનો જ રેકોર્ડ તોડ્યો

દુબઈ: ચેમ્પિયન્સ ટ્રોફીમાં ગઈ કાલે ગ્રૂપ 'એ'ના છેલ્લા અને (સેમિ ફાઇનલની હરીફ ટીમો નક્કી કરવા વિશેના) મહત્વના મુકાબલામાં ટીમ ઇન્ડિયાના મિડલ-ઓર્ડરના ભરોસાપાત્ર બેટર શ્રેયસ ચૈયરે (૭૯ રન, ૮૮ બોલ, ૧૨૨ મિનિટ, બે સિક્સર, ચાર ફોર) એક છેડો સાચવી રાખીને ભારતીય ટીમનો ધબકડો તો રોક્યો હતો, પણ એવું કરવા જતાં તે પોતાનો જ એક નકારાત્મક વિક્રમ તોડી બેઠો હતો. શ્રેયસે ૭૯ રન ૮૮ બોલમાં ૮૦.૬૧ના સ્ટ્રાઇક-રેટ સાથે બનાવ્યા હતા. તેણે હાફ સેન્યુરી પૂરી કરવા માટે ૭૫ બોલ લીધા હતા જે સાથે વન-ડેમાં તેની સૌથી ધીમી હાફ સેન્યુરીનો વિક્રમ બન્યો છે. ૨૦૨૨ની સાલમાં શ્રેયસે વેસ્ટ ઇન્ડિઝ સામેની એક વન-ડેમાં ૭૪ બોલમાં હાફ સેન્યુરી પૂરી કરી હતી. જોકે અહીં દુબઈમાં તેણે પોતાનો જ ધીમી બેટિંગનો એ રેકોર્ડ તોડી નાખ્યો. બીજી નવાઈની વાત એ છે કે તેણે એક ૩૧મા બોલ પર પ્રથમ ફોર ફટકારી હતી. જેના પરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે તે કેટલું બધું ધીમું રમ્યો હતો. જોકે એવું કરીને તેણે ભારતનો ધબકડો રોક્યો પણ હતો. તે રોહિત શર્મા (૧૫ રન)ની બીજી વિકેટ પડ્યા બાદ વિરાટ કોહલી (૧૧ રન) સાથે જોડાયો હતો. જોકે ત્યાર બાદ થોડી જ વારમાં વિરાટે ગ્લેન ફિલિપ્સના અદ્ભુત વન-હેન્ડેડ ડાઇવિંગ કેચમાં વિકેટ ગુમાવી હતી અને પછી શ્રેયસ સાથે અક્ષર પટેલ જોડાયો હતો જેમણે ચોથી વિકેટ માટે ૯૮ રનની બહુમૂલ્ય ભાગીદારી કરી હતી. ૩૦ વર્ષનો શ્રેયસ મુંબઈનો છે. તેણે રવિવારની મેચ પહેલાં ૬૭ વન-ડેમાં પાંચ સેન્યુરી અને એકવિધ હાફ સેન્યુરીની મદદથી ૨,૬૭૩ રન બનાવ્યા હતા. ૧૪ ટેસ્ટમાં તેના નામે ૮૧૧ રન અને ૫૧ ટી-૨૦માં ૧,૧૦૪ રન છે.

ભાગીદારી કરી હતી. ૩૦ વર્ષનો શ્રેયસ મુંબઈનો છે. તેણે રવિવારની મેચ પહેલાં ૬૭ વન-ડેમાં પાંચ સેન્યુરી અને એકવિધ હાફ સેન્યુરીની મદદથી ૨,૬૭૩ રન બનાવ્યા હતા. ૧૪ ટેસ્ટમાં તેના નામે ૮૧૧ રન અને ૫૧ ટી-૨૦માં ૧,૧૦૪ રન છે.

કોહલીના ૩૦૦મી મેચમાં માત્ર ૧૧ રન, ફિલિપ્સનો જોન્ટી જેવો ડાઇવિંગ કેચ

'પ્રેક્ટિસ મેચ'માં ભારતનો ઘબકડો, રોહિત અને ગિલ પણ ફ્લોપ

દુબઈ: ભારતે અહીં ગઈ કાલે ન્યૂ ઝીલેન્ડ સામે ચેમ્પિયન્સ ટ્રોફીમાં પ્રેક્ટિસ મેચ જેવા મુકાબલામાં બેટિંગ મળ્યા પછી ધબકડાથી શરૂઆત કરી હતી અને વિશેષ વાત તો એ છે કે વિરાટ કોહલીએ ૩૦૦મી વન-ડેનો કીર્તિમાન નોંધાવ્યો હતો, પણ આ જ મેચમાં તે ફ્લોપ ગયો. તે ફક્ત ૧૧ રનના પોતાના સ્કોર પર પેસ બોલર મેટ હેન્ડ્રીના શોર્ટ અને વાઇડ બોલમાં સ્મેશ કરવાના પ્રયાસમાં કેચ આપી બેઠો હતો. કોહલી સહિત કોઈએ પણ ધાર્યું નહીં હોય કે ગ્લેન ફિલિપ્સ જમણી તરફ ડાઇવ મારીને એવો અદ્ભુત કેચ પકડશે કે જે જોઈને સાઉથ આફ્રિકાના મહાન ફીલ્ડર જોન્ટી રહોડ્ઝની યાદ તાજી થઈ જશે. કોહલીએ ૧૩ બોલમાં બે ફોર સહિત ૧૧ રન બનાવ્યા હતા અને ૧૪મા બોલમાં વિકેટ ગુમાવી બેઠો હતો. ભારત અને ન્યૂ ઝીલેન્ડ, બન્ને દેશ સેમિ ફાઇનલમાં સ્થાન મેળવી ચૂક્યા છે એટલે આ મેચ તેમના માટે પ્રેક્ટિસ જેવી હોવાથી એમાં બન્ને ટીમના તમામ ખેલાડીઓની કસોટી પણ થવાની હતી. કોહલીની ત્રીજી વિકેટ વખતે ભારતનો સ્કોર માત્ર ૩૦ રન હતો. શ્રેયસ ચૈયર અને અક્ષર પટેલે ધબકડો રોક્યો હતો, પણ શરૂઆતમાં વાઇસ કેપ્ટન શુભમન ગિલ (બે રન) અને કેપ્ટન રોહિત શર્મા (૧૫ રન)ની વિકેટનો આઘાત પણ ટીમને લાગી ચૂક્યો હતો. ગિલને હેન્ડ્રીએ એલબીડબ્લ્યૂ કર્યો હતો, જ્યારે રોહિતની વિકેટ કાઇલ જમિસને લીધી હતી.

એ પહેલાં, ભારતે જે પ્લેઇંગ-ઇલેવન જાહેર કરી એ મુજબ એમાં ચાર સ્પિનરનો સમાવેશ છે. રવીન્દ્ર જાડેજા, અક્ષર પટેલ, કુલદીપ યાદવ અને વરુણ ચક્રવર્તી ભારતને જિતાડશે એવી ટીમ મેનેજમેન્ટે આશા રાખીને તેમને ચારેયને એક ટીમમાં સમાવ્યા હતા.

ઓસ્ટ્રેલિયનોએ ભારતીય મૂળના વિશ્વવિક્રમી સ્પિનર હર્ષિત સેઠ સહિત સાત સ્પિનરની મદદ લીધી

દુબઈ: અહીં એક તરફ દુબઈ નેશનલ સ્ટેડિયમમાં ભારત અને ન્યૂ ઝીલેન્ડ વચ્ચેની મહત્વપૂર્ણ મેચ ચાલી રહી હતી ત્યાં બીજી બાજુ દુબઈમાં જ સેઠ-સર્વોદર ધરાવનાર આઇસીસીની ઍક્ટીવીસ્ટ મેદાન પર સ્ટીવ સ્મિથના સુકાનમાં ઓસ્ટ્રેલિયન ટીમના બેટર્સ ભારતીય મૂળના યુવા સ્પિનર હર્ષિત સેઠ સહિત કુલ સાત નેટ બોલર પાસે બોલિંગ કરાવીને બેટિંગ-પ્રેક્ટિસ કરી હતી. આ સાથે સ્પિનર હતા. સ્મિથ અને ટ્રેવિસ હેડે થોડી જ બેટિંગ પ્રેક્ટિસ કરી હતી, પરંતુ ટીમના યુવા લેન્ચમાં બોલ ફેંકવા કહ્યું હતું જેમાં તેઓ આસાનીથી પ્રોફાઇલ મજબૂત કરવા પર ધ્યાન આપ્યું હતું. આ તમામ સ્પિનર આઇસીસી ઍક્ટીવીસ્ટ સાથે જોડાયેલા છે અને હર્ષિત સેઠ મૂળ ભારતનો છે. લેફ્ટ-આર્મ સ્પિનર હર્ષિત થોડા સમય પહેલાં એક અનોખો વર્લ્ડ રેકોર્ડ પોતાના નામે કર્યો હતો. તેણે દુબઈમાં અનુ-૨-૧૯ ડબલ લીગ ટુર્નામેન્ટમાં ડબલ હેન્ટ-ટ્રિક લેનાર વિશ્વનો સૌથી યુવા બોલર બન્યો હતો. તેણે ૨૦૨૧માં પાકિસ્તાનની અનુ-૧૯ ટીમ સામેની મેચમાં લાગલગાટ ૬ બોલમાં છ વિકેટ લીધી હતી. રવિવારની પ્રેક્ટિસ બાદ હર્ષિત સેઠ પીટીઆઇને જણાવ્યું હતું કે 'ઓસ્ટ્રેલિયાના બેટર્સ અમને અમુક ખાસ લેન્ચમાં બોલ ફેંકવા કહ્યું હતું જેમાં તેઓ આસાનીથી પ્રોફાઇલ અને ફિલ્ડ કરી શકે. હર્ષિત સેઠ યુએઇ વતી ઘણી મેચો રમી ચૂક્યો છે.

યુએઇનો ભારતીય મૂળનો સ્પિનર હર્ષિત સેઠ

વિદર્ભનું ત્રણ હજારના હોમ-કાઉન્ટની હાજરીમાં ત્રીજું રણજી ટાઇટલ કેરળ રનર-અપ: વિદર્ભનો યશ રાઠોડ બેટિંગમાં અને હર્ષ દુબે બોલિંગમાં મોખરે

નાગપુર: અહીં રમાયેલી રણજી ટ્રોફીની ફાઇનલ ગઈ કાલના પાંચમા અને છેલ્લા દિવસે પ્રોમાં જવા છતાં વિદર્ભને પ્રથમ દાવની સરસાઈને આધારે ૩,૦૦૦ પ્રેક્ષકોની હાજરીમાં વિજય મેળવી લીધો હતો અને એ સાથે વિદર્ભને ત્રીજી વાર આ સર્વોચ્ચ ડોમેસ્ટિક સ્પર્ધાનું ચેમ્પિયનપદ હાંસલ કર્યું છે. આ પહેલાં વિદર્ભની ટીમ ૨૦૧૮માં અને ૨૦૧૯માં ચેમ્પિયન બની હતી. ૨૦૨૩-૨૪ની સીઝનમાં મુંબઈ ચેમ્પિયન બની જતાં વિદર્ભની ટીમ રનર-અપ બની હતી એટલે ત્યારે ત્રીજું વિજેતાવદન મેળવવાની એની આશા પર પાણી ફરી વળ્યું હતું, પરંતુ ગઈ કાલે અધ્યક્ષ વાડરના સુકાનમાં અને ઉસમાન ઘનીના કોર્લિંગમાં વિદર્ભને એ સપનું સાકાર કરી લીધું હતું. વિદર્ભને પ્રથમ દાવમાં ડેનિશ માલેવારના ૧૫૩ રન અને કરુણા નાથરના ૮૬ રનની મદદથી ૩૭૯ રન બનાવ્યા હતા જેના જવાબમાં પહેલી જ વાર રણજી ફાઇનલમાં પહોંચેલી કેરળની ટીમે ૩૪૨ રન બનાવ્યા હતા. એ ત્રીજો દિવસ હતો અને વિદર્ભને ત્યારે ૩૭ રનની સરસાઈ લીધી ત્યારે જ મોટા ભાગે નક્કી થઈ ગયું હતું કે આ વખતે ચેમ્પિયન તો વિદર્ભ જ બનશે. સચિન બેંબીના સુકાનમાં કેરળે વિદર્ભને જોરદાર હાર આપી હતી, પણ વિદર્ભના ખેલાડીઓને અથાક મહેનત અને શિસ્તબદ્ધ રમતનું ફળ મળ્યું છે. થોડા જ અઠવાડિયા પહેલાં વિદર્ભને ૫૦ ઓવરની વિજય હજારે ટ્રોફીમાં રનર-અપની ટ્રોફી મેળવી હતી. ડ્રોળી જાહેરાત સાથે વિદર્ભની ઉજવણી

મેચને ડ્રો જાહેર કરવામાં આવી હતી અને વિદર્ભના ખેલાડીઓની વિજેતાવદનની ઉજવણી શરૂ થઈ ગઈ હતી.

વિદર્ભનું સંપૂર્ણ પ્રભુત્વ
વિદર્ભની ટીમ લીગ રાઉન્ડમાં સાતમાંથી છ મેચ જીતીને ચારેય ગ્રુપમાં મોખરે રહી હતી. નોંકઆઉટ રાઉન્ડમાં કેરળે જમ્મુ-કાશ્મીરને એક રનના તફાવતથી અને પછી ગુજરાતને બે રનના તફાવતથી હરાવીને પ્રગટિ કરી હતી, જ્યારે વિદર્ભને આડ આઉટરાઇટ વિન હાંસલ કર્યા હતા. આઉટરાઇટ વિન એટલે એવી મેચના વિજય જેમાં ટીમને પ્રથમ દાવની સરસાઈને આધારે નહીં, પણ ચડિયાતા પર્ફોર્મન્સ બદલ સીધો વિજય મળે. વિદર્ભને ક્વોર્ટરમાં તામિલનાડુને ૧૯૮ રનથી અને ડિફેન્ડિંગ ચેમ્પિયન મુંબઈને ૮૦ રનથી પરાજિત કર્યું હતું. એકંદરે, આ વખતની રણજી સીઝનમાં વિદર્ભની ટીમ ૧૦માંથી નવ મેચમાં વિજયી થઈ જે એના પ્રભુત્વનો પુરાવો છે.

વિદર્ભનો સુકાની અક્ષય વાડર ૨૫૫ રન પુરા કર્યા હતા. વિદર્ભનો જ લેફ્ટ-હેન્ડ બેટર યશ રાઠોડ ૯૬૦ રન સાથે તમામ બેટર્સમાં અવ્વલ હતો.

કોને કયો અર્વોર્ડ? દુબેને અધિનની ટાપ્સ ડર્વી
પ્રથમ દાવમાં ૧૫૩ રન અને બીજા દાવમાં ૭૩ રન બનાવનાર વિદર્ભના ડેનિશ માલેવારને મેન ઓફ ધ ફાઇનલનો અર્વોર્ડ અપાયો હતો. પુણેમાં રહેતા વિદર્ભના લેફ્ટ-આર્મ સ્પિનર હર્ષ દુબેને મેન ઓફ ધ ટુર્નામેન્ટના પુરસ્કારથી નવાજવામાં આવ્યો હતો. આ વખતની રણજી ટ્રોફીમાં તમામ બોલર્સમાં હર્ષ વિદર્ભની ટીમને બીજા દાવમાં ઓલઆઉટ નહોતી થવા દીધી અને વિદર્ભનો સ્કોર ૩૭૫/૯ હતો ત્યારે

રણજીના ટોચના ત્રણ ખેલાડી
બેટિંગ: (૧) વિદર્ભનો યશ રાઠોડ (૯૬૦ રન), (૨) મધ્ય પ્રદેશનો શુભમ શર્મા (૯૪૩ રન) અને (૩) હૃદયભાઈ તોમર તમમ અગરવાલ (૯૩૪ રન)
બોલિંગ: (૧) વિદર્ભનો હર્ષ દુબે (૬૯ વિકેટ), (૨) જમ્મુ-કાશ્મીરનો ઓકિબ નબી (૪૪ વિકેટ) અને (૩) ડેનિશ માલેવારને મેન ઓફ ધ ફાઇનલનો અર્વોર્ડ અપાયો હતો. પુણેમાં રહેતા વિદર્ભના લેફ્ટ-આર્મ સ્પિનર હર્ષ દુબેને મેન ઓફ ધ ટુર્નામેન્ટના પુરસ્કારથી નવાજવામાં આવ્યો હતો. આ વખતની રણજી ટ્રોફીમાં તમામ બોલર્સમાં હર્ષ વિદર્ભની ટીમને બીજા દાવમાં ઓલઆઉટ નહોતી થવા દીધી અને વિદર્ભનો સ્કોર ૩૭૫/૯ હતો ત્યારે

વિરાટના અણમ ૧૦૦ રન વખતે અનુષ્ઠા દુબઈમાં નહોતી, હવે ૩૦૦મી મેચનો ફ્લોપ-શો જોવો પડ્યો!

દુબઈ: વિરાટ કોહલીએ ગઈ કાલે ૩૦૦મી વન-ડે રમીને અનોખો વર્લ્ડ રેકોર્ડ પોતાના નામે કર્યો હતો, પરંતુ આ કીર્તિમાન બાદ તે પત્ની અનુષ્ઠા શર્માની હાજરીમાં ફક્ત ૧૧ રનના પોતાના સ્કોર પર આઉટ થઈ ગયો હતો. રવિવાર, ૨૩મી ફેબ્રુઆરીએ દુબઈમાં ભારતે પાકિસ્તાનને વિરાટના અણમ ૧૦૦ રનની મદદથી હરાવ્યું ત્યારે અનુષ્ઠા દુબઈના સ્ટેડિયમમાં હાજર નહોતી, પણ હવે ગઈ કાલે ન્યૂ ઝીલેન્ડ સામે તે માત્ર ૧૧ રન પર આઉટ થયો એ જોઈને તેણે હતાશ થવું પડ્યું હતું. ન્યૂ ઝીલેન્ડના ટોચના બેટર્સમાં ગણાતા ગ્લેન ફિલિપ્સે જમણા હાથે વિરાટનો અદ્ભુત ડાઇવિંગ કેચ પકડ્યો હતો. વિરાટની ઇનિંગ્સ ફક્ત ૧૪ બોલ સુધી જ ટકી શકી હતી. ફિલિપ્સે જમણી દિશામાં ડાઇવ મારીને એક હાથે કેચ પકડીને સાઉથ આફ્રિકાના ભૂતપૂર્વ ખેલાડી અને ક્રિકેટજગતના સર્વશ્રેષ્ઠ ફીલ્ડર ગણાતા જોન્ટી રહોડ્ઝની યાદ અપાવી હતી. ફિલિપ્સે ડાઇવિંગમાં કેચ પકડતાં જ ખુદ વિરાટ પણ ચોંકી ગયો હતો અને સ્ટેન્ડમાં બેઠેલી પત્ની અનુષ્ઠાએ માથે હાથ ઢંભીને હતાશા બતાવી હતી. ૨૩મી ફેબ્રુઆરીએ વિરાટે પાકિસ્તાન સામે જે અણમ ૧૦૦ રન બનાવ્યા ત્યાર બાદ તે ગણના ચેનમાં ભરાયેલી વેડિંગ ડ્રિંગને ચૂમી રહેલો જોવા મળ્યો હતો. જોકે ઓનલાઇન જોવા મળેલા તેના એ ઘટનાના ફોટા પરથી તેના ચાહકોએ અટકળ કરી હતી કે તે પત્ની અનુષ્ઠા સાથે ત્યારે વીડિયો-કોલ પર હતો. અનુષ્ઠા ઘણા સમયથી ફિલ્મ ક્ષેત્રથી દૂર છે. વિરાટ-અનુષ્ઠાને બે સંતાન છે. પુત્રીનું નામ વામિકા અને પુત્રનું નામ અકાશ છે. ભૂતપૂર્વ ફાસ્ટ બોલર ગુલન ગોસ્વામીની કરીઅર પર આધારિત બાયોપિક ('ચક્રદા એક્સપ્રેસ')માં અનુષ્ઠાએ ગુલનની ભૂમિકા ભજવી છે. જોકે આ ફિલ્મ હજી રિલીઝ નથી થઈ.

વિરાટ કોહલી ૩૦૦ વન-ડે ઉપરાંત ૧૦૦-વન ટેસ્ટ અને ૧૦૦-વન ટી-૨૦ રમનાર વિશ્વનો પહેલો જ ખેલાડી બન્યો છે. (પીટીઆઈ)

અભૂતપૂર્વ સંયોગ...સેમિ ફાઇનલની ચારેય ટીમ દુબઈમાં હતી!

દુબઈ: ચેમ્પિયન્સ ટ્રોફીમાં એક એવી અસાધારણ પરિસ્થિતિ જોવા મળી જેમાં પહેલી વાર આઇસીસી ઇવેન્ટની બન્ને સેમિ ફાઇનલની કુલ ચારેય ટીમ એક જ શહેરમાં ભેગી થઈ અને એવા સંજોગોમાં એકત્રિત થઈ જેમાં ચારેય ટીમને સેમિમાં પોતાની સામે કઈ હરીફ ટીમ આવશે એની જાણ નહોતી. ભારત માટે આ ટુર્નામેન્ટમાં દુબઈનું નેશનલ સ્ટેડિયમ હોમ-ગ્રાઉન્ડ છે અને ન્યૂ ઝીલેન્ડ સામે એનો ગઈ કાલે આ જ સ્થળે પ્રેક્ટિસ મેચ જેવો મુકાબલો થયો. આ અભૂતપૂર્વ સ્થિતિ વિશે ભૂતપૂર્વ અને વર્તમાન, બન્નેના ખેલાડીઓ વચ્ચે થોડા મતમતાંતર છે અને આઇસીસી પણ ચર્ચાના કેન્દ્ર સ્થાને છે. બેમાંથી એક સેમિ ફાઇનલ દુબઈમાં રમાવાની છે અને એમાં ભારતનું નામ ઘણા દિવસોથી હતું. દરમિયાન, ગ્રૂપ 'બી'ની બે ટીમ સાઉથ આફ્રિકા અને ઓસ્ટ્રેલિયાના ખેલાડીઓ યોગ્ય પ્રેક્ટિસ તથા આરમ માટે દુબઈ પહોંચી ગયા હતા. શુક્રવારે વરસાદને કારણે લીગ મેચ ધોવાઈ જતાં ઓસ્ટ્રેલિયાએ સેમિમાં એન્ટી કરી હતી અને અફઘાનિસ્તાનનો આધાર શનિવારની સાઉથ આફ્રિકા અને ઇંગ્લેન્ડ વચ્ચેની મેચના પરિણામ પર નિર્ભર હતો. સાઉથ આફ્રિકાએ બ્રિટિશરને ૩૯ ઓવરની અંદર ઓલઆઉટ કર્યાં એ સાથે અફઘાનિસ્તાનની પણ આ સેમિ ફાઇનલની રેસમાંથી બાદબાકી થઈ ગઈ હતી.

ગઈ કાલની મેચ પહેલાંની સ્થિતિ એવી હતી જેમાં જો ભારત રવિવારે ન્યૂ ઝીલેન્ડ સામે જીતે તો ગ્રૂપ 'એ'માં ટોચ કરે એટલે એણે મંગળવારની સેમિમાં ગ્રૂપ 'બી'ની બીજા નંબરની ટીમ એટલે કે ઓસ્ટ્રેલિયા સામે રમવાનું આવે. જો ભારત રવિવારે હારે તો બીજા નંબર પર રહી જાય એટલે એણે હરીફ ગ્રૂપની ટોચની ટીમ એટલે કે સાઉથ આફ્રિકા સામે રમવું પડે. જોકે હવે સેમિ ફાઇનલની હરીફ ટીમો નક્કી થઈ ગઈ છે. સાઉથ આફ્રિકાના ફાસ્ટ બોલર માર્કો યેનસેન સહિત ઘણા ખેલાડીઓ કહી ગયા છે કે ભારતને એક જ સ્થળે (દુબઈમાં) રમવાનું મળ્યું એનો ભારતીય ખેલાડીઓને ઘણો ફાયદો થયો છે.

હાર્ટિક પંડ્યાએ ગઈ કાલે ૪૫ બોલમાં ૪૫ રન કર્યાં હતા

'સ્થાનિક ક્રિકેટમાં ફરજિયાત રમવું સારું છે, પરંતુ ખેલાડીઓને આરામ આપવો પણ જરૂરી': શિખર ધવન

દુબઈ: ભારતના ભૂતપૂર્વ ઓપનર શિખર ધવને ભારતીય ક્રિકેટ કંટ્રોલ બોર્ડ (બીસીસીઆઇ)ના તમામ ખેલાડીઓ માટે ઘરેલુ ક્રિકેટમાં ફરજિયાત રમવાના નિર્ણયને સમર્થન આપ્યું છે, પરંતુ ધવને સંતુલિત અભિગમ અપનાવવાની પણ વાત કરી હતી જેથી ખેલાડીઓ થાકી ન જાય. ગયા વર્ષે આંતરરાષ્ટ્રીય ક્રિકેટમાંથી નિવૃત્તિ લેનારો શિખર ધવન અહીં ચાલી રહેલી ચેમ્પિયન્સ ટ્રોફીના ચાર 'ટુર્નામેન્ટ એમ્બેસેડર' પૈકી એકના રૂપમાં હાજર છે. રવિવારે ભારતે પાકિસ્તાનને છ વિકેટથી હરાવીને સેમિફાઇનલમાં સ્થાન મેળવ્યું હતું. મેચ જોયા પછી ધવન ભારતીય ડ્રેસિંગ રૂમમાં પણ ગયો હતો. મેચ દરમિયાન મીડિયા સાથે વાત કરતા તેમને પૂછવામાં આવ્યું કે શું બીસીસીઆઇ એ ખેલાડીઓ માટે રણજી ટ્રોફી જેવી ટુર્નામેન્ટમાં રમવાનું ફરજિયાત બનાવીને યોગ્ય કાર્ય કર્યું છે? જેના જવાબમાં ધવને કહ્યું હતું કે 'આ ખૂબ જ સારો નિર્ણય છે.' મારો મુદ્દો એ છે કે ખેલાડીઓ પર વધુ પડતો બોજ ન નાખવો જોઈએ. પણ લોકો તેના પર નજર રાખશે. ધવને કહ્યું હતું કે, 'આ સારી વાત છે કે હાલના

ખેલાડીઓએ પણ ઘરઆંગણે રમવું જોઈએ. જેમ વિરાટ થોડા અઠવાડિયા પહેલા (દિલ્હી માટે) રમ્યો હતો અને સ્ટેડિયમ ખૂબ જ ખીચોખીચ ભરેલું હતું.' સાથે જ તેમને પૂરતો આરામ પણ મળવો જોઈએ. બીસીસીઆઇનો આ નિર્દેશ ભારતના ઓસ્ટ્રેલિયાના નિરાશાજનક ટેસ્ટ પ્રવાસ બાદ આવ્યો છે જેમાં ટીમ ૧-૩થી હારી ગઈ હતી અને એક દાયકામાં પહેલી વાર બોર્ડર-ગાવસ્કર ટ્રોફી ગુમાવી હતી. બોર્ડરની સૂચનાઓનું પાલન કરીને રોહિત શર્મા, કોહલી અને યશસ્વી જયસ્વાલ જેવા ખેલાડીઓએ ચેમ્પિયન્સ ટ્રોફી પહેલા તેમની રાજ્યની ટીમો તરફથી ઓછામાં ઓછી એક મેચ રમી હતી. ધવને રોહિતની પ્રશંસા કરી હતી. પાકિસ્તાન સામેની મેચમાં કેપ્ટન રોહિત શર્મા ૨૦ રન ફટકારીને આઉટ થયો હતો. ૩૯ વર્ષીય ધવને કહ્યું હતું કે ૨૦૧૩માં શરૂ થયેલી કારકિર્દીમાં તેણે જે કંઈ પણ મેળવ્યું છે તેનાથી તે સંતુષ્ટ છે. તેમણે ભારત માટે ૩૪ ટેસ્ટ, ૧૬૭ વન-ડે અને ૬૮ ટી-૨૦ મેચ રમી હતી અને તમામ ફોર્મેટમાં ૧૦,૦૦૦થી વધુ રન ફટકાર્યા હતા.

આઈસીસીના સૌથી યુવા અધ્યક્ષ જય શાહને તાજેતરમાં મુંબઈમાં ફોર્બ્સ ઈન્ડિયા લિડરશિપ અવોર્ડ્સ (૨૦૨૫)ની ૧૪મી સીઝનના સમારોહમાં આઈફન ઓફ એક્સલેન્સ અવોર્ડથી નવાજવામાં આવ્યા હતા. ક્રિકેટના વહીવટમાં અસાધારણ અને નોંધપાત્ર યોગદાન આપવા બદલ તેમને આ પ્રતિષ્ઠિત પુરસ્કારથી સન્માનિત કરવામાં આવ્યા હતા.

ધર્મલેખ

વ્યક્તિએ મૌન રાખવું જોઈએ, કારણ કે વાચિક જૂઠ વૈશ્વિક પર્યાવરણને દૂષિત કરે છે

જેટલાં વર્ષના થાય હો એટલા કલાકનું મૌન રાખો! તમે સાંક વર્ષના થયા હો તો સાંક કલાકનું મૌન! ઘરના લોકો રાજ થશે! મારાં યુવાન ભાઈ-બહેનો, નિર્દેહી સંન્યાસનો પહેલો દંડ છે વાણીનો દંડ જેને વ્યાસપીઠ કહે છે. જેટલાં વર્ષ થયા હોય એટલા દિવસ નહીં તો એટલા કલાક મૌન રાખો. સાંક વર્ષની ઉંમર થઈ હવે તો સાંક કલાક મૌન રાખો. અને અનુકૂળતા હોય તો મૌનમાં કાંઈ સંકેત પણ ન કરો. નહીં તો લોકો મૌનમાં ઈશારા બહુ કરે છે! મૌનનો બહુ મહિમા છે, મૌનની બહુ તાકાત છે. નિર્દેહી સંન્યાસમાં મૌન એ વાણીનો દંડ છે. આ વિચય કહી રહ્યો હતો કે આપણે અહીંયા આવા ૨૧ તારીખે ત્યારે 'વિશ્વશાંતિ' દિવસ હતો; ઇન્ટરનેશનલ પીસ ડે હતો. બોલવાથી ખૂબ જ અશાંતિ પેદા થાય છે. રોજ શાંતિદિવસ મનાવવો હોય તો મૌન રહો. મૌન શાંતિ દાતા છે. કાલે કલો એ પહેલો ફાયદો; મૌન વાચિક અસત્યથી બચાવે છે. જૂઠ બોલવાથી બચાવે છે. મૌન સંવર્ધથી દૂર કરે છે, શાંતિ આપે છે, એ એક બીજો ફાયદો. ગાંધીજી અઠવાડિયામાં એકવાર સોમવારે મૌન રહેતા હતા. એમણે કહ્યું હતું કે જેમને સત્યની સાધના કરવી હોય એમણે મૌન રહેવું ખૂબ જ જરૂરી છે. રમાણ મહર્ષિ અસ્થાવ્યલમની ગૂફામાં બહુધા જિંદગીબર મૌન રહ્યા. શ્રી અરવિંદે વર્ષો સુધી મૌન રાખ્યું. મૌનનો એક મહિમા છે. ઠાકોરનું મૌન તો બોલતું હતું! એ તો સાવ અભણ હતા. અરવિંદ તો ખૂબ ભણેલા ગણેલા માણસ; વિલાયતમાં ઉચ્ચ અભ્યાસ કર્યો અને કેવા સરસ પદ પર એમણે કામ કર્યું હતું! તો મૌનનો બીજો ફાયદો છે શાંતિ. સૂફીઓની જુબાનમાં ઇસ્લામનો અર્થ છે મૌન. અને ક્યારેક ક્યારેક માણસ મૌન રહે તો થયું નુકસાન પણ થાય છે દ્રૌપદી કોમલંગી છે અને ત્યાં દુઃશાસનના હાથ હાથીની સૂંઢ જેવા છે.

મનન
હેમંત વાળા
feedback@bombay
samachar.com

**સત્સંગ:
સર્વકાલ
રામ સ્મરણ**

માનસ મંથન
મોરારિબાપુ
feedback@
bombaysamachar.com

સતત રામ સ્મરણ થવું જોઈએ. સતત શ્રી રામના ચરણકમળનું ધ્યાન ધરાવું જોઈએ. સતત મનન-ચિંતન શ્રીરામ લક્ષી હોવું જોઈએ. ચિત્તમાં હંમેશાં શ્રીરામની છબી અંકિત થયેલી રહેવી જોઈએ. જો અહંકાર હજુ શેષ વધ્યો હોય તો તે શ્રીરામ સમર્પિત હોવો જોઈએ. આગળ-પાછળ, ઉપર-નીચે, ડાબે-જમણે, દરેક સ્થાને શ્રીરામના દર્શન થવા જોઈએ. ભૂત, વર્તમાન, ભવિષ્ય, પ્રત્યેક વાસ્તવિક તેમ જ કાલ્પનિક કાલાખંડમાં શ્રીરામના અસ્તિત્વની જ પ્રતિતિ થવી જોઈએ. અંદર, બહાર, મધ્યે અને સર્વત્ર જે શ્રીરામની આણ પ્રવર્તે છે તેની ખાતરી હોવી જોઈએ. દષ્ટા દર્શન અને દૃશ્યમાં શ્રીરામના જ સ્વરૂપ દેખાવા જોઈએ. આ બધું ત્યારે જ શક્ય બને જ્યારે વ્યક્તિના જીવનમાં સત્સંગનો પ્રવેશ થાય. સત્સંગ સત્પુરુષનો હોઈ શકે, ગુરુદેવનો હોઈ શકે, ઈશ્વરના અન્ય કોઈ આકર્ષક પ્રતિનિધિ સાથે હોઈ શકે, શાસ્ત્રનો હોઈ શકે, સુષ્ટિના સમીકરણ સાથેનો હોઈ શકે અને અહિંસક પ્રાણી સાથે પણ હોઈ શકે. પ્રાથમિક બાબતો દર્શાવી શકે.

પણ થતું હોય છે. હરિકથા માટે, સત્સંગ માટે સત્પુરુષ-સદ્ગુરુનું સાંનિધ્ય જરૂરી છે. આવી વ્યક્તિની હાજરીમાં સંશયનો ઉકેલ તથા જરૂરી માર્ગદર્શન મળતાં રહે, જે માર્ગ પ્રવાસ કરવાનો છે તે માટે સ્પષ્ટતા રહે, માર્ગમાં આવનારી સંભવિત મુશ્કેલી માટે પ્રથમથી ચેતવણી મળી જાય અને બચાવ માટેની પદ્ધતિઓ માટે પણ જાણ કરવામાં આવે. તે બધા સાથે સત્સંગથી મનનો ભેટકાવ અટકે, મન ચોક્કસ કાર્યોને માટે કેન્દ્રિત થાય, શુદ્ધ, સાત્વિક અને પવિત્ર બાબતોમાં સમગ્ર અસ્તિત્વ પરોવાયેલું રહે, ઇચ્છિત પરિણામ માટે વિશ્વાસ જાગ્રત થાય, સુષ્ટિનાં સમીકરણોમાં શ્રદ્ધા જાગે, ઈશ્વરનાં ન્યાય માટે કોઈપણ પ્રકારની શંકા ન રહે અને યોગ્ય સમય થયે ઈશ્વર હાથ પકડશે જ એની ખાતરી થાય.

આ કથામાં મૌન વિષય પર કંઈક કહેવાની ભગવાન પ્રેરણા કરે છે. મારા દાદા, સદ્ગુરુ ભગવાન બહુ જ મૌન રહ્યા. વ્રતના રૂપમાં ધારણ કરેલું એવું કોઈ એમનું મૌન ન હતું, પરંતુ સહજ સ્વભાવ હતો. 'માનસ'ના આધારે મૌન પર નવ દિવસ બોલીશ. મૌનનો પહેલો ફાયદો છે કે આપણે વાચિક અસત્યથી બચી જઈએ છીએ. આપણને વાચિક અસત્યથી મુક્તિ મળી જાય છે. કેમ કે મૌન હણ્યું તો આપણે વાણીથી ખોટું નહીં બોલીએ. ભલે મનમાં ખોટું હોય, એ બધી વાત જુદી છે. મૌનનો પહેલો ફાયદો એ છે કે આપણે વાચીત જૂઠથી બચી જઈએ છીએ. અધ્યાત્મની દ્રષ્ટિએ વાચીત જૂઠ પર્યાવરણને બહુ જ દૂષિત કરે છે. આપણે આકાશમાં વાચિક જૂઠના એટલાં બધાં વાદળો રચી દીધાં છે કે વરસાદને વરસવું હોય તો પણ નથી વરસી શકતો! આ વાત આજ નહીં સમજાય. મૌનનો પહેલો ફાયદો હું બતાવી રહ્યો છું. આમ તો હું કોઈ ફાયદાવાળી કથા કહેતો જ નથી કે આપ આમ કરશો તો આ ફાયદો થશે કે તે ફાયદો થશે. ફાયદાની વાત જ અમારી પાસે નથી. છતાં પણ ગુરુકૃપાથી જે કંઈ મારો અનુભવ છે એને આધારે હું મૌનના ફાયદા બતાવીશ. એક-એક દિવસનો એક-એક ફાયદો.

પહેલા દિવસનો ફાયદો. આપણે વાચીત જૂઠથી બચી જઈએ છીએ. મૌન છે એટલે મજબૂરીથી પણ બોલી નથી શકતા. વાચિક જૂઠથી સમાજ મુક્ત થવો જોઈએ; વિશ્વમાં પ્રદૂષણની જે સમસ્યા છે એ ઓછી થઈ શકે છે. વાચિક જૂઠથી બચવાને કારણે બીજો ફાયદો એ થશે કે ધીરે ધીરે આપણી ગ્લાનિ ઓછી થશે. આપણે જૂઠું બોલી તો નાખીએ છીએ પરંતુ આત્મા તો એનો સાક્ષી છે; એ મનમાં ગ્લાનિ જન્માવે છે. ભલે આપણે જાહેર ન કરીએ પરંતુ આપણે જૂઠું બોલીએ છીએ ત્યારે ગ્લાનિ તો પેદા થાય જ છે.

નથી પરંતુ આપ એક માત્ર એવા વ્યક્તિ છે કે જે કાળા કપડાં પહેરે છો; તો અમારા મનમાં એવી જિજ્ઞાસા જન્મી છે કે એની પાછળનું રહસ્ય શું છે? અલબત્ત, આપ સ્વતંત્ર છો પરંતુ અમે જાણવા માગીએ છીએ. મહાત્માએ બહુ સુંદર વાત કરી. જે કાળા કપડા પહેરતા હતા એ સાધુએ કહ્યું, સફેદ વસ્ત્રોમાં જૂઠ આસાનીથી છુપાવી શકાય છે. હું એ સાધુની વાતમાં એ કંઈ કે એમાં પણ જો ખાટીના કપડા સફેદ હોય તો જૂઠ બહુ આસાનીથી છુપાવી શકાય છે. મારો કહેવાનો મતલબ આપ સમજશો. આખું ગામ એ સાધુના કહેવાનો મર્મ સમજી ગયો પરંતુ પૂછ્યું કે હવે આપ બતાવો, આપ કાળા કપડા શા માટે પહેરો છો? સાધુએ કહ્યું, હું જેવો અંદર છું એવો જ બહાર દેખાવા માગું છું. આપણે ખોટું બોલીને કે પછી ચાલાકી, નેટવર્ક, હોશિયારી, ચતુરાઈ કે લુચ્ચાઈ કરીને ભલે આપણે આપણું કામ કરાવી લઈએ છીએ, પરંતુ આત્મા તો એનો સાક્ષી છે; એ બોલતો નથી પણ તે જાણે તો છે; એટલે એક ગ્લાનિ પેદા થાય છે. તો બાપ! મૌનથી વાચિક જૂઠ છૂટી જાય છે.

અલૌકિક દર્શન
ભાણદેવ
bhandev@bombay
samachar.com

વિષ્ણુભગવાન અસ્તિત્વને ધારણ કરી રાખનાર મહાયૈતન્ય છે

અધ્યાત્મસાધન છે. યજ્ઞસાધનનું કેન્દ્રસ્થ તત્ત્વ શું છે? યજ્ઞનું યજ્ઞત્વ ક્યાં છે? યજ્ઞની આટલી મહત્તાનું મૂળ શું છે? યજ્ઞ એટલે સમપર્ણની સાધના. પોતાના અહંકારનું, પોતાના સ્વનું સમપર્ણ કરવું તે યજ્ઞનું કેન્દ્રસ્થ તત્ત્વ છે. પોતાના અહંકારને, પોતાના સ્વને પકડી રાખવો તે જ અધ્યાત્મપથની સૌથી મોટી બાધા છે, આ સ્વનું વિસર્જન કરવું, પોતાની જાતને હોમી દેવી તે અધ્યાત્મવિકાસની પ્રક્રિયા છે અને તે જ આધ્યાત્મિક યજ્ઞ છે. યજ્ઞના બહિરંગ સ્વરૂપમાં સાધક અન્નિમાં ઘી, જવ, તલ આદિ હુત-દ્રવ્યો હોમે છે અને યજ્ઞના અંતરંગ સ્વરૂપમાં સાધક પોતાના 'સ્વ'ની આહુતિ આપે છે. અહંકારનું વિસર્જન તે યજ્ઞનું સ્વૈચ્છ્ય સ્વરૂપ છે. યજ્ઞના આ જ સ્વરૂપને ઉપનિષદોમાં આત્મયજ્ઞ કહેલ છે. 'ગીતા'માં પણ યજ્ઞનો આ વ્યાક અને સૂક્ષ્મ અર્થ લેવામાં આવ્યો છે. ટ. ભગવાન વરાહને યજ્ઞસ્વરૂપ ગણવામાં આવે છે તેનો અર્થ શો છે? 'શ્રીમદ્ભાગવત'માં ભગવાન વરાહને યજ્ઞસ્વરૂપ ગણવામાં આવે છે. ભગવાન વરાહે જ્યારે હિરણ્યાક્ષનો વધ કરી પૃથ્વીનો ઉદ્ધાર કર્યો ત્યારે બ્રહ્માજી તતા ઋષિઓ તેમની સ્તુતી કરવા લાગ્યા. આ સ્તુતિમાં ('શ્રીમદ્ભાગવત': સ્કંધ ૩, અધ્યાય ૧૩, શ્લોક ૩૫ થી ૪૫) ભગવાન વરાહને યજ્ઞ સાથે એકરૂપ ગણાવેલ છે. ભગવાન વરાહના શરીરનાં વિભિન્ન અંગોને યજ્ઞનાં તથા યજ્ઞવિધિનાં વિભિન્ન અંગો સાથે એકરૂપ ગણવામાં આવેલ છે. આ સ્તુતિમાં ભગવાનને યજ્ઞમૂર્તિનું સ્વરૂપ ગણવામાં આવેલ છે. તે જ રીતે 'મહાભારત'ના 'ભીષ્મપર્વ'માં પણ યજ્ઞ અને વરાહવતારને એકરૂપ ગણેલ છે. પિતામહ ભીષ્મ ભગવાનની સ્તુતિ કરતાં કહે છે. 'યજ્ઞાંગો વો વાગો વૈ, ભૂત્વા ગામુજહારામ! લોકત્રયહિતાર્થાય, તસ્મે ચિર્વાત્મને નમઃ.' 'જે ભગવાન યજ્ઞસ્વરૂપ છે, જેમણે ત્રણે લોકના હિત માટે વરાહસ્વરૂપ ધારણ કરીને પૃથ્વીનો ઉદ્ધાર કર્યો, તે શક્તિસ્વરૂપ ભગવાનને નમસ્કાર છે.'

સત્સંગ થકી જીવનમાં શ્રી રામચંદ્રજી આદર્શ અને મર્યાદાના પ્રતીક તરીકે સ્થાપિત થાય. સત્સંગ થકી શ્રી રામચંદ્રજીના જીવનને આધારે જે સિદ્ધાંતો સ્થાપિત થાય તે ધ્યાનમાં આવે અને તે પ્રમાણે અનુસરણ કરવાની પ્રેરણા મળે. સત્સંગ થકી તકલીફ માટેની સ્વીકૃતિ વધતી જાય, એ સમજમાં આવે કે જો શ્રી રામચંદ્રજીના જીવનમાં પણ તકલીફો આવતી હોય તો આપણે તો સામાન્ય માનવી છીએ. પછી તકલીફ તકલીફ ન જણાય. પછી મુશ્કેલી પણ એક સામાન્ય ઘટના બની રહે. પછી પ્રત્યેક અડચણનું નિરાકરણ આપમેળે દેખાવા માંડે. પછી પ્રત્યેક પરિસ્થિતિ આશીર્વાદ સમાન જણાય. સત્સંગ એક અનેરી ઘટના છે.

સત્સંગને કારણે ધિત્તની શુદ્ધિ થાય. આમ થતાં ચારે તરફ શ્રીરામની અનુભૂતિ થાય, શ્રી રામના જીવનના મૂલ્યો સમજમાં આવે, શ્રી રામના આદર્શ પાળવા માટે પ્રોત્સાહન મળે, કૌટુંબિક તેમ જ સામાજિક સંબંધોમાં શ્રીરામના સિદ્ધાંતોનું અનુકરણ કરવાની પ્રેરણા મળે અને ચારે તરફ જાણે શ્રીરામનો પ્રસાર થઈ રહે. સત્સંગને કારણે શ્રી રામની જે બાબતો ઉજાગર થાય એ બાબતો જાણે સર્વત્ર પ્રસરી રહે.

(ગાંઠકથી ચાલુ)
જનલોક, તપોલોક અને સત્યલોક. આ ચૌદ લોકરૂપી બ્રહ્માંડની નીચે અચિતનો સાગર છે. આ અચિતના સાગરને કારણવારિ પણ કહેવામાં આવે છે. સ્થૂળ અને સૂક્ષ્મ જગત આ અચિતના સાગરમાંથી પ્રગટે છે. સાગરનો અર્થ અહીં પાણીનો સાગર નથી. પાણી તો પાંચ મહાભૂતોમાંનું એક છે. આપણે જોઈએ છીએ તે પૃથ્વી પરનો સાગર તે અચિતનો સાગર નથી, તે સાગર તો પૃથ્વીનો એક ભાગ છે. પૃથ્વી સ્થૂળ સ્વરૂપ ધારણ કરે, પંચભૂતાત્મક સ્વરૂપ ધારણ કરે તે પહેલાં તે કારણસ્વરૂપે ક્યાં હોય છે? કારણવારિમાં જ હોય છે. બ્રહ્માંડના ચૌદ લોક તે અચિતની ચૌદ ભૂમિકા છે. સૌથી નીચેની ભૂમિકા પાતાલ છે અને સૌથી ઉપરની ભૂમિકા સત્યલોક અર્થાત બ્રહ્મલોક (બ્રહ્માજીનો લોક) છે. પૃથ્વી બીજરૂપે અચિતના સાગરમાં હોય છે, ત્યાંથી વિકસતી-વિકસતી પાતાલ આદિ લોકની ભૂમિકાઓમાંથી પસાર થતી-થતી ભૂલોકની અવસ્થામાં પૃથ્વીલોકરૂપે તે પ્રગટ થાય છે.

પૃથ્વીના ઉદ્ધારની પ્રસ્તુત કથામાં પૃથ્વી સાગરના તળિયે રસાતલમાં પેરેલી છે તેમ બતાવેલ છે તેનો અર્થ એમ છે કે પૃથ્વી અચિતના સાગરમાંથી પાતાલની ભૂમિકા પસાર કરીને રસાતલની ભૂમિકામાં અવસ્થિત છે. આ અપ્રગટ પૃથ્વી ભૂલોકની અવસ્થામાં આવીને સ્થૂળ તથા દૃશ્યમાન સ્વરૂપ ધારણ ન કરે, નક્કર પૃથ્વીલોક ન બને ત્યાં સુધી વસવાટ માટેનું યોગ્ય સ્થાન બની શકે નહીં. ૩. પૃથ્વીનું રસાતલમાં જવું એટલે શું? બ્રહ્માંડલીલામાં બે પ્રક્રિયા ચાલે છે: સર્ગ અને અપસર્ગ અથવા ઉત્ક્રાંતિ (evolution) અને અપક્રાંતિ (involution): મહાકારણમાંથી કારણ, કારણમાંથી સૂક્ષ્મ સુષ્ટિ સુષ્ટિમાંથી સ્થૂળ સુષ્ટિ - આમ સર્જનની પ્રક્રિયા ચાલે છે. તે જ રીતે સ્થૂળમાંથી સૂક્ષ્મ, સુષ્ટિમાંથી સ્થૂળ સૂક્ષ્મમાંથી કારણ અને કારણમાંથી મહાકારણ - આ રીતે વિપરીત ક્રમ પણ ચાલે છે. અચિતના સાગરમાંથી પાતાલ આદિ લોકમાંથી બ્રહ્મલોક સુધીની અભિવ્યક્તિ (manifestation)ની પ્રક્રિયા ચાલે છે. તે જ રીતે બ્રહ્મલોકથી અચિતના સાગર સુધીની વિપરિત પ્રક્રિયા પણ ચાલે છે. આ ક્રમ પ્રમાણે પૃથ્વીનું સ્વરૂપ વિપરીત ક્રમે અચિતના સાગર પ્રત્યે જવાની પ્રક્રિયા પણ બને છે. આ ક્રમ પ્રમાણે પૃથ્વી રસાતલલોકની નિમ્ન અવસ્થામાં સરી પડે ત્યારે તે ઘટનાને એમ કહીને બતાવવામાં આવે છે કે પૃથ્વી રસાતલમાં ચાલી ગઈ હતી. ૪. ભગવાન વરાહ કોણ છે? વરાહ ભગવાન વિષ્ણુનો એક અવતાર છે, અર્થાત એ વિષ્ણુનું જ એક સ્વરૂપ છે. વિષ્ણુભગવાન અસ્તિત્વને ધારણ કરી રાખનાર મહાયૈતન્ય છે. ઉત્ક્રાંતિની પ્રક્રિયાને આધાર ભગવાન વિષ્ણુ જ આપે છે. તેથી રસાતલમાં રહેલી પૃથ્વીને પુનઃ પોતાના સ્થાને, ભૂલોકમાં પ્રતિષ્ઠિત કરવાનું કાર્ય ભગવાન વિષ્ણુ જ કરી શકે, ભગવાન વિષ્ણુની શક્તિ બ્રહ્માંડીય ઉત્ક્રાંતિને આધાર આપે છે, શક્તિ આપે છે, વેગ આપે છે, આ શક્તિ જ્યારે તે કાર્યને અનુરૂપ સ્વરૂપ ધારણ કરે તે સ્વરૂપને જ વરાહવતાર કહે છે. આમ ભગવાન વરાહ એટલે બ્રહ્માંડીય ઉત્ક્રાંતિના અધિષ્ઠાતા દેવ. ભગવાન વરાહ એટલે વિષ્ણુનું જ એક સ્વરૂપ છે.

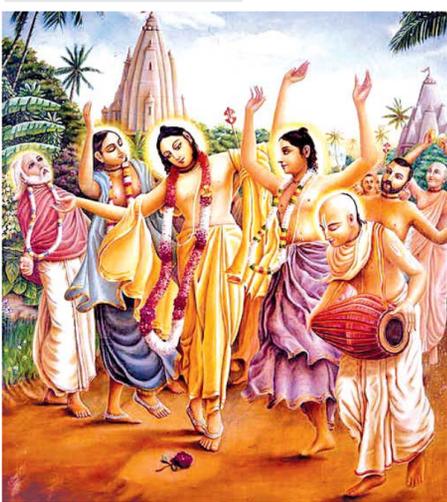
પ. હિરણ્યાક્ષ કોણ છે? હિરણ્યાક્ષ એટલે બ્રહ્માંડીય ઉત્ક્રાંતિમાં અવરોધ ઊભો કરનાર વિરોધી તત્ત્વ. પરમાત્માની યોજનામાં સહાય કરનાર તત્ત્વોને દેવો અને બાધા ઊભી કરનાર તત્ત્વોને અસુરો કહે છે. ઉત્ક્રાંતિ પરમાત્માની દિવ્ય યોજના (Divine Plan) છે. આ દિવ્ય યોજનાના ક્રમમાં ઈન્દ્ર, વરુણ, અગ્નિ, સૂર્ય, અધિનીકુમારો, પૂષા, અર્થમા આદિ દેવો સહાય કરે છે, તેથી તેમને વિષ્ણુના સહાયકી ગણવામાં આવે છે. અસુરો પરમાત્માની દિવ્ય યોજનામાં બાધારૂપ બને છે, તેથી તેમને અસુરો અર્થાત વિષ્ણુના વિરોધીઓ ગણવામાં આવે છે. દિવ્ય યોજના અનુસાર બ્રહ્માંડીય ઉત્ક્રાંતિમાં બાધા ઊભી કરનાર અસુર તે હિરણ્યાક્ષ છે. ૬. પૃથ્વી માનવ-વસવાટને લાયક બની એટલે શું? પૃથ્વી જ્યાં સુધી નક્કર, સ્થૂળ સ્વરૂપ ધારણ ન કરે ત્યાં સુધી તેના પર માનવનો વસવાટ શક્ય બને નહીં, માનવ પોતે પંચભૂતાત્મક સ્થૂળ શરીરધારી છે, તેથી તેના વસવાટ માટે તેને અનુરૂપ નક્કર, સ્થૂળ પંચભૂતાત્મક સ્થાન જ જોઈએ. તેનું સ્થાન તે પૃથ્વી, પરંતુ રસાતલલોકમાં પૃથ્વીનું સ્વરૂપ પંચભૂતાત્મક હોઈ શકે નહીં. પૃથ્વીનું આપણે જોઈએ છીએ તે રૂપ તો પૃથ્વી રસાતલ લોકમાંથી બહારના ઉપરના લોકમાં - ભૂલોકમાં અભિવ્યક્ત થાય ત્યારે જ બને છે, તેથી પૃથ્વી માનવ-વસવાટને લાયક બની એટલે પૃથ્વી પોતાના મૂળ સ્વરૂપે ભૂલોકમાં અભિવ્યક્ત થઈ. પૃથ્વી જે પ્રારંભમાં અવ્યક્ત અવસ્થામાં હતી, પછી સૂક્ષ્મ અવસ્થામાં આવી અને સ્થૂળ અવસ્થામાં પૃથ્વી અવસ્થિત થાય ત્યારે તે માનવ વસવાટને લાયક બને છે એમ સમજવું જોઈએ. ૭. યજ્ઞ એટલે શું? યજ્ઞસાધન ભારતીય અધ્યાત્મસાધનની ગંગોત્રી છે. યજ્ઞ પ્રાચીન ભારતીય અધ્યાત્મજગતનું કેન્દ્ર છે. આમ યજ્ઞ એક મહત્ત્વપૂર્ણ

સનાતનની સંસ્કૃતિમાં સત્સંગનું મહત્ત્વ ઘણું ઊંચું છે. સત એટલે સત્ય અને સંગ એટલે તેની સાથેનું જોડાણ. સત્સંગને કારણે સત્ય અને ધર્મ સાથેનું જોડાણ સહજતાથી ઊભું થઈ શકે છે. શ્રી કાકભુશુણ્ડિ જેવા મહાત્માએ પણ સત્સંગના મહત્ત્વને સમજાવવા પ્રયત્ન કર્યો છે. શુકદેવજી પણ આ માટે પોતાની રીતના પ્રયત્નો ચાલુ રાખે છે. સત્સંગને કારણે સત્ય અને ધર્મ સાથેનું જોડાણ સહજતાથી ઊભું થઈ શકે છે. શ્રી કાકભુશુણ્ડિ જેવા મહાત્માએ પણ સત્સંગના મહત્ત્વને સમજાવવા પ્રયત્ન કર્યો છે. શુકદેવજી પણ આ માટે પોતાની રીતના પ્રયત્નો ચાલુ રાખે છે. સત્સંગને કારણે સત્ય અને ધર્મ સાથેનું જોડાણ સહજતાથી ઊભું થઈ શકે છે. પ્રાચીન મહર્ષિઓથી શરૂ કરીને અત્યારના ભક્ત કવિઓએ પણ સત્સંગના મહત્ત્વ વિશે વાત કરી છે. સંપ્રેત સમયમાં પણ કેટલાંક યોગ્ય અને જ્ઞાની મહાત્માઓ સત્સંગના સિદ્ધાંતને આગળ વધારે છે. સત્સંગને કારણે જ ઈશ્વરની, સુષ્ટિની, સર્જનની અને સંભવિત પ્રલયની વાસ્તવિકતા જાણમાં આવે છે.

સનાતનની સંસ્કૃતિમાં સત્સંગનું મહત્ત્વ ઘણું ઊંચું છે. સત એટલે સત્ય અને સંગ એટલે તેની સાથેનું જોડાણ. સત્સંગને કારણે સત્ય અને ધર્મ સાથેનું જોડાણ સહજતાથી ઊભું થઈ શકે છે. શ્રી કાકભુશુણ્ડિ જેવા મહાત્માએ પણ સત્સંગના મહત્ત્વને સમજાવવા પ્રયત્ન કર્યો છે. શુકદેવજી પણ આ માટે પોતાની રીતના પ્રયત્નો ચાલુ રાખે છે. સત્સંગને કારણે સત્ય અને ધર્મ સાથેનું જોડાણ સહજતાથી ઊભું થઈ શકે છે. પ્રાચીન મહર્ષિઓથી શરૂ કરીને અત્યારના ભક્ત કવિઓએ પણ સત્સંગના મહત્ત્વ વિશે વાત કરી છે. સંપ્રેત સમયમાં પણ કેટલાંક યોગ્ય અને જ્ઞાની મહાત્માઓ સત્સંગના સિદ્ધાંતને આગળ વધારે છે. સત્સંગને કારણે જ ઈશ્વરની, સુષ્ટિની, સર્જનની અને સંભવિત પ્રલયની વાસ્તવિકતા જાણમાં આવે છે.

આમ 'શ્રીમદ્ભાગવત' તથા 'મહાભારત' જેવા આપણા પ્રમાણભૂત ગ્રંથોમાં વરાહવતારને યજ્ઞસ્વરૂપ ગણવામાં આવેલ છે. એ સમજવું આવશ્યક છે કે બંનેને કયા અર્થમાં એકરૂપ ગણેલ છે. ભગવાન વરાહ યજ્ઞસ્વરૂપ છે, તેનો અર્થ શો છે? આ પ્રશ્નનો ઉત્તર 'પુરુષસૂક્ત'માંથી મળી શકે છે, 'પુરુષસૂક્ત'માં સુષ્ટિને યજ્ઞમાંથી ઉત્પન્ન થયેલી ગણાવેલ છે, 'પુરુષસૂક્ત' સંકેતિક ભાષામાં કહે છે કે આ સમગ્ર ચારાચર સુષ્ટિ કોઈ મહાન આદિયજ્ઞમાંથી નિષ્પન્ન થાય છે. આ આદિયજ્ઞ તે કોઈ સામાન્ય યજ્ઞ નથી, પરંતુ કોઈક ગહન, સૂક્ષ્મ આદિયજ્ઞસ્વરૂપ ઘટના છે. આ મહાન આદિયજ્ઞમાં દેવો યજ્ઞમાન છે અને પુરુષ પણ છે. આ પુરુષરૂપી પશુને બાંધવામાં આવે છે. આ પુરુષને હવિરૂપે ગણીને તેની આહુતિ આપવામાં આવે છે. 'દેવા યદ્યજ્ઞં તન્વાના અવઘન પુરુષ પશુમ! - પુરુષસૂક્ત : ૧૫ 'દેવોએ જે યજ્ઞ કર્યો તેમાં પુરુષને પશુરૂપે બાંધવામાં આવ્યા હતા.' યત પુરુષેન હવિષા દેવા યજ્ઞમતન્વત | - પુરુષસૂક્ત : ૬ 'જે પુરુષરૂપી હવિ દ્વારા દેવોએ યજ્ઞ કર્યો હતો.' (કમશઃ)

અલખનો ઓટલો રામ રાખે એમ રહીએ...

ભજનવાણીની એક એવી સરળ-સહજ અને છતાં ગૂઢ રહસ્યમય ધારા છે કે એનો મરમ ભલભલા વેદાન્તી વિદ્વાનો પણ ન પામી શકે. કારણ કે સંત કોઈ એક જ ચોકકામાં કદી પણ બંધાય નહીં. એની વાણીમાં નિર્ગુણ-નિરાકાર બ્રહ્મની ઓળખાણ પણ હોય ને સગુણ-સાકારની પ્રાર્થના પણ હોય. પરમતત્ત્વના મિલનનો આનંદ વર્ણવતી મસ્તી, કેફ કે મોજ ફરીની ચક્રવર્તી દશાનું બચાન એમાંથી મળે તો સાથોસાથ વિરહાતુર-શોકાતુર ભક્ત હૃદયની તીવ્ર આંતરવ્યથાનું ગાન પણ સંભળાય, સાચા સદ્ગુરુનો મહિમા કે સદ્ગુરુ શરણની ઝંખનાની સાથોસાથ નુગરા - લાલચી - પાંખડી - દોરંગા - બેદલ; ગુરુ બની બેઠેલા પ્રપંચીને ચાબખાં પણ માર્યા હોય, પોતાના મનની મૂંઝવણનું વ્યથાભર્યું આલેખન હોય તો સામે સમસ્ત માનવજાતને વેરાચ્યનો ઉપદેશ પણ આપ્યો હોય. સંતો તો ગાયા જ કરે છે કે -

કથણી એવી કરણી જોઈએ. જેની પાસે માત્ર વાતો હોય અને વર્તન ન હોય એવા માણસ પાસે દૃઢચની વાતો કે જ્ઞાન-ભક્તિની ચર્ચા કરવાનો કોઈ અર્થ નથી. જેનું વર્તન સાચું હોય તેનું તેજ અછતું રહેતું નથી. સત્ગુરુ સાચા મળે તો આત્મતેજ ઓળખાવી આપે. આ માટે કરણી કરવી પડે. કરણી વિના માત્ર કથણી સારહીન છે. માટે જ મીરાંબાઈએ ગાયું છે -

રામ રાખે તેમ રહીએ, ઓઘવજી! રામ રાખે તેમ રહીએ...
આપણે તો ચિહ્નીયા યાકર છેએ, ઓઘવજી! રામ રાખે તેમ રહીએ...
કોઈ દિન પેરણ હીર ને ચીર તો, કોઈ દિન સાદા રહીએ...
-ઓઘવજી! રામ રાખે તેમ રહીએ...
કોઈ દિન ભોજન શીરો ને પૂરી તો, કોઈ દિન ભૂખ્યા રહીએ...
-ઓઘવજી! રામ રાખે તેમ રહીએ...
કોઈ દિન રહેવાને બાગ બગીચા તો, કોઈ દિન જંગલ રહીએ...
-ઓઘવજી! રામ રાખે તેમ રહીએ...
કોઈ દિન સુવાને ગાદી તકિયા તો, કોઈ દિન ભોંધ પર સુઈએ...
-ઓઘવજી! રામ રાખે તેમ રહીએ...
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરિધરના ગુણ, સુખ દુઃખ સૌ સહી લઈએ...
-ઓઘવજી! રામ રાખે તેમ રહીએ...
પરંપરિત માન્યતા મુજબ જીવસૃષ્ટિ ૮૪ લાખ યોનિમાં વિભાજિત છે. જેમાં (૧) જરાયુજ (ઓર-જરા સાથે જેનો જન્મ થાય તે મનુષ્ય અને પ્રાણીઓ. ૨૧ લાખ. (૨) અંડજ (ડીંડામાં-કોયલામાંથી બહાર આવે તે) પક્ષી અને સર્પ, કીડી, મધમાખી વગેરે.. ૨૧ લાખ. (૩) ઉદ્ભવજ (બીજમાંથી જન્મ) વનસ્પતિ, વૃક્ષો.. ૨૧ લાખ. (૪) સ્વેદજ (પરસેવામાંથી જન્મ) માંકડ, વીંછી, મચ્છર.. ૨૧ લાખ મારી મેના રે બોલે રે ગઢને કાંગરે.....
કાથાના કુડા રે ભરોસા, દેયુંના જુડા રે દિલાસા, મેના..
-મારી મેના રે બોલે રે ગઢને કાંગરે.....
એવો મુગલો ચરે રે વનમાં એકલો રે,
કસ્તુરી છે રે મુગલાની માં ચ, કસ્તુરી છે રે મુગલાની માં ચ, મેના...
-મારી મેના રે બોલે રે ગઢને કાંગરે.....
એવી ધરતી ખેડાવો, રાજા રામની રે,
હીરલો છે રે ધરતીની માં ચ, હીરલો છે રે ધરતીની માં ચ, મેના...
-મારી મેના રે બોલે રે ગઢને કાંગરે.....
એવી છીપું રે સમદરિયામાં નીપજે રે,
મોતીડાં છે રે છીપની માં ચ, મોતીડાં છે રે છીપની માં ચ, મેના...
-મારી મેના રે બોલે રે ગઢને કાંગરે.....
એવી મેના ને મેકરણ બેઉ એક છે રે
એને તમે જુદા રે નવ જાણો, એને તમે જુદા રે નવ જાણો, મેના...
-મારી મેના રે બોલે રે ગઢને કાંગરે.....

સીધાસાદા શબ્દોમાં અધ્યાત્મમાર્ગના પ્રવાસી એવા સાધકના મનની મૂંઝવણનું આલેખન કરતું આ ભજન મેનાનું રૂપક લઈને શું સમજાવે છે? મેકરણ ડાડા ગાય છે: હે ગુરુ તમે કહો છો કે આ કાથા પાણીનો પરપોટો છે, કાગળની કોથળી છે, એ તો ક્ષણભંગુર છે, એનો કોઈ જ ભયોનો નથી, પણ આ મારા મન રૂપી મેના તો ગઢને કાંગરે બેસીને બોલે છે. મારી વૃત્તિઓ અંતર્મુખી થવાને બદલે બહિર્મુખી જ થતી રહે છે, મારી આંખો બહારનું જ જુએ છે, મારા કાન બહારનું જ સાંભળે છે, મારા હાથ સ્વાર્થ માટે જ લાંબા થાય છે.
મેના પક્ષી જો ગિરનારના જંગલમાં બોલતું હોય તો એનો માળો ત્યાં હોય, એનો પરિવાર હોય, એને ખાવા માટે સારાં ફળો મળતાં હોય, પીવા માટે પાણી મળતું હોય, એને સાંભળનારાં પક્ષીઓ હોય, એનું રક્ષણ થતું હોય, એ જ મેના જો કોઈ રાજમહાલમાં સોનાના પિંજરામાં બેસીને બોલતું હોય તોપણ એને તમામ સુવિધાઓ મળતી હોય, બંધનમાં હોવા છતાં અને પાણી, ફળો, રક્ષણ અને સાંભળનારા મળી રહે, પણ એ જ મેના જ્યારે ગઢના કાંગરા પર બેસીને બોલે ત્યારે ન હોય રક્ષણ, ન હોય કોઈ સાંભળનારું, ન હોય પરિવાર, ન હોય છાંયો અને ઉપર ઊડતા શકરા - શિકારી - બાજ પક્ષીને કારણે કાળનો કોળિયો થઈ જાય, એમ મારું મન હંમેશાં બાહ્ય કર્મકાંડમાં જ વ્યસ્ત રહે છે, એની આંતરયાત્રા ક્યારે શરૂ થશે? મેકરણ ડાડા પોતાના મમતાળા મનની વૃત્તિઓનું અધ્યાન કરતાં બીજાં ત્રણ દષ્ટાંત આપે છે, કસ્તુરી મૃગની નાભિમાંથી જ સુગંધ આવે છે, પણ મૃગને ખબર નથી, એ તો સુગંધ મેળવવા રણમાં આમતેમ ભટકતો જ રહે છે. એમ ધરતીની ઉપર વસનારાને ખબર નથી કે પોતાના પગ નીચે જ અઢળક હીરા અને રત્નોની ખાણ છે, પણ એ તો સંપત્તિ મેળવવા આમતેમ ઉદ્યમ કરતો જ રહે છે, ખારા સમુદ્રના તળિયે ઉત્પન્ન થયારી છીપમાં અમુલ્ય મોતી પાકતું છે, પણ એની છીપને ખબર નથી એ તો કોઈ મરજીવો જ આવીને છીપને બહાર કાઢે અને એમાંથી મોતી મેળવી શકે છે. માટે પોતાની અંદર છુપાયેલા દેવતાને પ્રાપ્ત કરવા માટે અંતર્યાત્રા જરૂરી છે અને એ અંતર્યાત્રાનો માર્ગ કોક મરમી-માલમી સદ્ગુરુ જ બતાવી શકે છે. ■

વિશેષ રાજેશ યાજ્ઞિક

શ્રુત્યં ધર્મ સર્વસ્વં શ્રુત્વા યાપ્યધર્મતામ પદ્મપુરાણના શ્લોકની આ પ્રથમ પંક્તિમાં શાસ્ત્રકારો પહેલા સાંભળવાની સલાહ આપે છે. પછી તરતજ કહે છે, 'સાંભળો અને તેનું પાલન કરો'. કેટલી મહત્ત્વપૂર્ણ વાત છે! આપણે સદવચનો તો અનેક સાંભળીએ છીએ. પરંતુ તેમાંથી પાલન કેટલી વાતનું કરીએ છીએ? સાત-સાત દિવસ સુધી રામાયણની કથા સાંભળ્યા પછી પણ ધરમાં આવીને જો તમે મહાભારત ઊભું કરતા હો તો રામાયણ સાંભળવાનો શું અર્થ?! એટલે તો અખાએ ગાયું પડ્યું કે, 'કથા સુણી સુણી કૂટ્યા કાન, અખા તોય ન આવ્યું બ્રહ્મજ્ઞાન'. આપણે જે કંઈ સાંભળીએ છીએ તે શીખવા માટે અને આચરણ કરવા માટે હોય છે. વિદ્યાર્થી શિક્ષા પ્રાપ્ત કરવા જાય અને જે કંઈ સાંભળે તે એટલા માટે કે પ્રાપ્ત કરેલા જ્ઞાનથી ભવિષ્યમાં પોતાના જીવન માટે કશુંક આચરણમાં મૂકી શકે. સૈન્યમાં તો ઉપરીના આદેશને શિરોમાન્ય ગણીને તેનું અક્ષરશઃ પાલન કરવાનું હોય છે. મહાભારતના રચયિતા મહાક્રષિ વેદ વ્યાસે સ્વયં શ્રીમદ ભગવદ ગીતાજીનું મહાત્મ્ય સમજાવતા કહ્યું છે, 'ઉપનિષદ, દર્શન, પુરાણો ઇત્યાદિ શાસ્ત્રોમાં જે જ્ઞાન સમાહિત છે તેનો સાર ગીતામાં વર્ણવ્યો છે. તેથી ગીતાજીનું સમ્યક રૂપે ગાયન, પઠન, મનન અને આચરણ કરવું જોઈએ.' અર્થાત કે, શાસ્ત્રો માત્ર શ્રવણ માટે નથી પણ આચરણ માટે છે, તે આપણે યાદ રાખવું જરૂરી છે. તમે એમ કહો કે મેં વેદ વાંચ્યા છે, પુરાણો વાંચ્યા છે. બહુ સરસ; પરંતુ એ વાંચન પછી જો તેમાંથી તમારા જીવનમાં કંઈ ઊતર્યું કે નહીં તે તમારા આચરણ ઉપરથી ખબર પડે છે. શાસ્ત્રના શ્રવણને આપણે હંસ જેમ મોતી ગ્રહણ કરે તેમ ગ્રહણ કરીને આચરણમાં ઉતારીએ છીએ કે સદવચન સાંભળીને પણ આપણે જલકમલવત કોરા ને કોરા જ રહીએ છીએ?

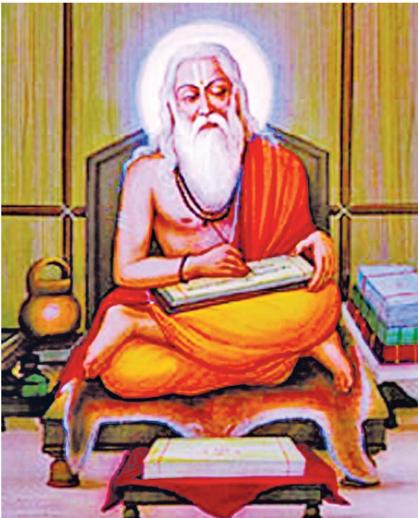
આચમન અનવર વલિયાણી

લોભ શબ્દની ઉત્પત્તિ 'લુભ' ધાતુથી થઈ છે. જેનો આપણી ગુજરાતી ભાષામાં અત્યંત સરળ અર્થ છે: * લાલચ, * લિપ્સા, * લાલસા. - આ એક એવી પ્રબળ માનવીય ઈચ્છા છે, જેની પૂર્તિ થઈ જવા છતાં તેનાથી ક્યારેય સંપૂર્ણ તૃપ્તિ કે સંતુષ્ટિ મળતી નથી. - મનુષ્યને જેમ જેમ લાભ થાય છે તેમ તેમ તેનો લોભ પણ વધતો જાય છે. - આમ લાભથી લોભમાં નિરંતર વૃદ્ધિ થતી રહે છે અને વ્યક્તિનો લાભ ક્યારે લોભમાં પરિણમે છે તેનું કશું કોઈ ઠેકાણું હોતું નથી. - 'હિતોપદેશમાં કહેવાયું છે કે, સઘળા અનર્થોનું મૂળ લોભ છે. - સંત તુલસીદાસજીએ કહ્યું છે કે, * મનુષ્ય મોહ-માયા તથા લોભ અને લાલચની ગર્તમાં એટલો તો ડૂબી ગયો છે કે તેને શાશ્વત સત્યની અનુભૂતિ થતી જ નથી...! * લોભની સાથે ક્ષોભ પણ હંમેશાં રહે છે. * લોભ આપણા મનોભાવો પર અમરવેલની માફક છે વાઈ જાય છે. * વ્યક્તિ પ્રત્યેક ક્ષણે લાલસાની અગ્નિમાં ધબકતો જ રહે છે...! - સંત તુલસીદાસજીએ આગળ લખ્યું છે કે * આ સંસારમાં લોભથી તુરંત અને વિનાશકારી તત્ત્વ અન્ય કોઈ જ નથી. વળી હિતોપદેશે લોભને પાપનો જન્મદાતા બતાવ્યો છે. લોભ એ પાપનું મૂળ છે * લોભ મનુષ્યના બુદ્ધિ અને વિવેકને હરી લે છે, જેનાથી તે પાપ

ગીતા મહિમા સારંગપ્રીત

શર અને અક્ષરથી પર પુરુષોત્તમનો મહિમા કહીને હવે ભગવાન કૃષ્ણ કહે છે કે ભક્ત માયા અને મોહથી રહિત અસમ્બૂદ્ધ (ગીતા ૧૫/૧૮) થઈને પરમાત્માને યથાર્થ ભજે છે. હા, ભગવાનને ભગવાનના બળ અને કૃપાથી જ ભક્ત યથાર્થ જાણી શકે છે. આવો યથાર્થ જ્ઞાની ભક્ત જ ભગવાનને યથાર્થ ભજી શકે. આ માટે ભગવાનની શરણાગતિ એક સરળ ઉપાય છે. કેન ઉપનિષદ એક પ્રસંગ જણાવતાં કહે છે: દેવોદામ્બવના સમરમાં દેવોએ વિજય પ્રાપ્ત કર્યો. કારણ એટલું જ કે દેવોના પક્ષે ભગવાનનાં આશીર્વાદ હતા. પરંતુ વિજયનાં ઉન્માદમાં અને શક્તિના ગુમાનમાં દેવો વિજયસમારંભમાં ભગવાનને જ આમંત્રણ આપવાનું ભૂલી ગયા. આવા સમયે ભગવાન ચેન કેન પ્રકારેણ ઉપાય કરી પોતાના ભક્તોનાં માનનું મર્દન કરતા હોય છે. તે જ ઉદ્દેશ્યથી ભગવાને યક્ષનું રૂપ ધારણ કરીને તેમને સમજાવ્યું કે તમે તો ઘાસનું નાનું તણખલું પણ હલાવી શકવા સક્ષમ નથી. સર્વશક્તિમાન તો પરમકૃપાળુ પરશુ્રાહ પરમાત્મા છે. માટે બધા જ બળોની સાપેક્ષે ઇષ્ટબળ સર્વોત્કૃષ્ટ છે. તેમનો આશરો ગ્રહણ કરવાનું પ્રમાણ આપણને શાસ્ત્રો અર્પે છે. અવકાશમાં એપોલો-૧ ડેવોનાં આંતરિક ટેલિવિઝન વિદ્યન આવ્યું ત્યારે ભગવાનની શરણાગતિ જ સહાયભૂત બની. અમેરિકન સરકાર પોતાની ચલણી નોટો ઉપર ગૌરવથી લખે છે: 'ઈશ્વર ઈશ્વર ઈશ્વર' અમે ભગવાનમાં વિસ્વાસ ધરાવીએ છીએ. પ્રાચીનકાળથી અર્વાચીનકાળ સુધીના આપણા આધ્યાત્મિક ઇતિહાસમાં ડોકિયું કરીએ તો જણાશે કે ક્ષુવ, પ્રહ્લાદ, અંબરીષ, ગેજન્દ્ર, અર્જુન, મીરાંબાઈ, નરસિંહ મહેતા આદિ ભક્તો ભગવાનની

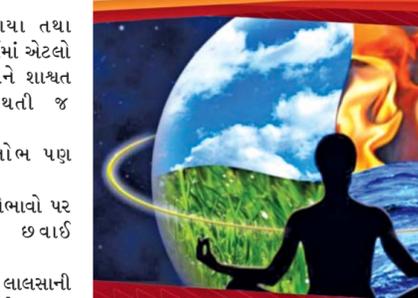
શાસ્ત્રો માત્ર શ્રવણ માટે નહીં, પણ આચરણ માટે છે

આચરણ યોગ્ય કેવી રીતે થાય? મહત્ત્વનું એ છે કે શાસ્ત્રના શ્રવણ પછી તેમાં જે ભાવો હોય તેવું જ આપણું આચરણ થવું જોઈએ. નહીં તો 'કીધું કશું ને કર્યું કશું, આંખનું કાજળ ગાલે ઘસ્યું.' જેવું થાય. આપણું આચરણ જો શાસ્ત્રથી વિરુદ્ધ બને તો તેનાથી આપણે તો પાપ બાંધીએ જ છીએ, પરંતુ તે સાથે લોકો આપણા ધર્મ વિશે વિપરીત ધારણા બાંધે છે. આ રીતે આપણા દ્વારા ધર્મની હાનિ થાય છે. મોટાભાગે તો શેઠની સલાહ ઝાંપા સુધી જેવો ઘાટ જોવા મળે છે. સત્સંગ અને કથા શ્રવણ દ્વારા કોઈ આધ્યાત્મિક ઉન્નતિ માટેનું આચરણ થતું

દેખાતું નથી હોતું. કારણકે તેને તેના યોગ્ય અર્થમાં સમજવાનો પ્રયત્ન જ થતો નથી. શ્રવણથી જો સમજણ ન કેળવાય તો આચરણ કેવી રીતે થાય? શ્રીમદ ભગવદ ગીતામાં એટલે તો શ્રી કૃષ્ણએ અર્જુનને અંતે કહ્યું કે મેં તને સમજાવ્યું હવે તને યોગ્ય લાગે તેમ કર. શા માટે? કારણકે વક્તા ગમે તેટલા જ્ઞાની હોય, શ્રોતાએ પોતાની સમજણ પ્રમાણે ગ્રહણ કર્યું હોય છે. સંસ્કૃત ઉક્તિ છે ને, 'યુક્તેષુ ક્ષિ બહુના' અર્થાત કે સમજદારને વધુ કહેવાની જરૂર પડતી નથી. જે રીતે વહેતી નદીનું જળ સ્વચ્છ રહે છે, પણ તળાવમાં બંધાયેલું પાણી ગંધાઈ ઉઠે છે, તેમ આચરણમાં ન ઊતરેલું જ્ઞાન કુંડિત થઈ જાય છે. આપણે સાંભળીએ ઘણું પણ પછી તેનો અમલ એ રીતે કરીએ જેમાં આપણો સ્વાર્થ હોય. ઘણીવાર તો આપણા હિતેચ્છુઓના હિતોપદેશ આપણને ખોટા લાગે કારણકે સ્વાર્થના ગળણે ગાળીને આપણે તેને જોતા હોઈએ. બીજી બાજુ ખોટી સલાહ ને સ્વાર્થને કારણે સાચી માની લઈએ છીએ અને તરત તેનો અમલ પણ કરી નાખીએ છીએ. રામાયણમાં મંથરાની ખોટી સલાહ કેકયીને શીરાની જેમ ગળે ઊતરી ગઈ કારણકે તેમાં તેનો આંધળો માતૃપ્રેમ હતો. મહાભારતનું ફરી એકવાર ઉદાહરણ લઈએ તો શ્રી કૃષ્ણની વિદિ કરાવવા કીરવોને આપેલી સાચી સલાહ પણ તેમના ગળે ન ઊતરી કારણકે તેમાં પાંડવો પ્રત્યેનો તિરસ્કાર તો હતો જ, સાથે સત્તા અને સંપત્તિની લાલચ પણ છુપાયેલી હતી. આમ, આચરણમાં શ્રોતાની પાત્રતાનું મહત્ત્વ ખૂબ અધિક છે. સંત કવિ દયારામ એટલે જ તો કહે છે કે, સિંહણનું દૂધ સોનાના પાત્રમાં જ ઝીલાય, બાકી કોઈ ધાતુ હોય તો ફાટી જાય છે. શાસ્ત્ર વચનોનું પણ એવું જ છે. તેમાં કહેનારની ઉત્તમતા સાથે સાંભળનારની ઉત્તમતા ભળે તો જ આચરણ રૂપી પાત્રમાં ઝીલાય. નહીં તો 'ઉત્તમ વસ્તુ અધિકાર વિના મળે, તદપિ અર્થ ના સરે' જેવું બને છે. ■

લોભ પાપસ્ય કારણમ્ ।। લોભ એ પાપનું મૂળ છે

કરી બેસે છે. - સુંદરકાંડમાં માનસકારે * કામ, * ક્રોધ અને * મોહની સાથે * લોભને પણ નરકનો સરળ માર્ગ જણાવ્યો છે. * કામ, * ક્રોધ તથા * લોભ રજોગુણથી ઉત્પન્ન થાય છે. - ભગવાન શ્રીકૃષ્ણે લોભને રજોગુણ સમુદ્ભવ: કહ્યો છે. - ભગવદ્ ગીતામાં તેને કામ, ક્રોધ અને લોભને વિનાશકારી નરકના દ્વારની સંજ્ઞા આપી છે. પ્રેરણાસ્ત્રોત : તેન ત્યકતેન ભૂજિથા: - આપણાં ઉપનિષદમાં ઋષિઓ કહે છે કે,

* સાંસારિક ભોગોનો આનંદ તો માત્ર છાયા જ છે. * સાચો આનંદ તો પરમાત્મા તરફથી આપણને જે મળ્યું હોય તેનો ત્યાગ કરવામાં જ સમાયેલો છે. * સદ્ગુરુ ગોરખનાથ કહે છે કે, - સહજ મિલે સો દૂધ બરાબર, માગી મિલે સો પાની; લહુ બરાબર જાનિ લિજે, જા મેં ખિયા તાની... - જેને પ્રાપ્ત કરવા તો ખેંચતાણ કરવી પડે. - ગોરખનાથ કહે છે, તેને તો રકતરંજિત જ જાણજો. - જે સહજ રીતે પ્રાપ્ત થાય તેજ આપણા આત્માને પોષણ આપનારું નીવડે છે. સંતોના મુખેથી: * દરેકની સાથે ભલાઈ કર, કારણ કે શત્રુનેય વશ કરવાનો એ એક અદ્ભુત કીર્મિયો છે. * સુખ, શાંતિ નાણા એકઠા કરી લેવામાં મળતાં નથી. * સત્તા નામના મેળવી લેવામાં પણ શોધવાનો રખે પ્રયત્નો કરશો. - સાચુ સુખ જેને કહી શકાય તે ઈશ્વર જે સ્થિતિમાં રાખે તેને હસતા મુખે માન્ય રાખવામાં છે. ■

શ્રીહરિ શરણમ્

શરણાગતિ સ્વીકારી શાશ્વત સુખશાંતિ અને કીર્તિને પામે છે. અને મનુષ્યજન્મનું અંતિમ લક્ષ્ય પરમપદને પ્રાપ્ત કરે છે. પૂર્વે શ્રીમદ્ ભગવદ્ ગીતામાં શ્રીકૃષ્ણ ભગવાને પણ શરણાગતિનો મહિમા ગાતા કહ્યું હતું- મારી ગુણમયી દેવી માયા કોઈથી તરાય તેવી નથી. પણ જે મારો આશરો કરે છે, તે આ માયાને તરી જાય છે. ખરેખર, જેમ માહીમાર જાળ પસારે તેમાં દૂરનાં માછલાં પકડાઈ જાય પણ તેના પગ આગળ રહેલા માછલા મુક્ત રહે છે. તેમ માયારૂપી જાળમાંથી છટકવા માટે એક જ ઉપાય છે ભગવાનની શરણાગતિ. અનાજ દળવાની ઘંટીમાં ખીલડાને આશરે જે દાણા હોય છે તે પીસાતા નથી જ્યારે દૂરના દાણા રજમાં પરિણમે છે. તેમ

ભગવાનના આશરારૂપી ખીલડો પકડી રાખવો... ભગવાન પણ પોતાના શરણે આવેલા મુમુક્ષુનું શ્રેય અને પ્રેય કરે છે. કાશ્મીરની સંતકવિયત્રી લલ્લેશ્વરી કહે છે, 'જરૂર હૈ તો ફરક કયા?' લગ્નની ચોરીમાં પત્ની એકવાર પતિને કહે છે કે હું તમારી તો પતિ સર્વ રીતે તેનું પોષણ કરે છે. એટલે જ, વાલ્મીકિ રામાયણમાં ભગવાન શ્રીરામ કહે છે: 'એક જ વાર 'હે ભગવાન ! હું તમારો છું' એમ કહી શરણાગત થનાર ભક્તને અભયપદ આપવું એવું મારું બિરુદ છે.' મહાભારતનો દસમો દિવસ અસ્તાચલે હતો તે સમયે મહારથી ભીષ્મ પ્રતિજ્ઞા કરે છે કે આવાતી કાલે યુદ્ધ પૂર્ણ થાય તે પૂર્વે હું નહીં કા અર્જુન નહીં. આ સમાચાર જાણવા છતાં અર્જુન તે રાત્રે ગાઢ નિદ્રાનું સુખ માણતો હતો. તે સમયે ભગવાન કૃષ્ણ તેને જગાડીને પૂછ્યું: 'પાર્થ! તને ડર નથી લાગતો?' આ પ્રશ્નનાં ઉત્તરમાં ધનંજય જણાવે છે કે 'પ્રભો ! તમે જાણો છો એટલું હું ઊંઘું છું.' ખરેખર, જેના માટે ભગવાન જાગતા હોય તે શરણાગતને ભય શેનો? ભગવાન કૃષ્ણ નારાયણનાં દૃઢ આશરારૂપી પાંડવો લોકિક અને પારલોકિક માર્ગને તરી ગયા. ભક્તિ સંપ્રદાયમાં ભક્ત અને ભગવાન વચ્ચે એક વિશિષ્ટ સંબંધની વાત આપણા આચાર્યોં કરે છે. તેમાં ભગવાનના આશ્રયથી ભક્ત નિર્ભય થઈ જાય એટલું જ નહિ પરંતુ ભગવાન તેને વશ થઈ જાય છે. ભગવાન સ્વામીનારાયણ પણ ગઢડા પ્રથમ પ્રકરણના ૩૩મા વચનામૃતમાં કહે છે: 'ભગવાનનો દૃઢ આશરો કરવો એ એક સર્વ સાધનમાં મોટું સાધન છે. તેણે કરીને ભગવાન રાજી થાય છે. એ આશરો અતિ દૃઢ જોઈએ તેને વિષે કોઈ પોલ રહે નહીં. જેને ભગવાનનો આશરો દૃઢ હોય તે ભક્ત માયાને તરી જાય છે.' ભારતીય આધ્યાત્મિક પરંપરામાં ભક્ત ભગવાનનાં પરમધામને પામવા માટે જપ, તપ, દાન, યજ્ઞયાગાદિક જેવા કડિન સાધનો કરે છે. પરંતુ ભગવાન શ્રીકૃષ્ણ શ્રીમદ્ ભગવદ્ ગીતાનાં આ શ્લોકમાં સરળતમ માર્ગ બતાવે છે કે ભગવાનની શરણાગતિ. સંત કબીર પણ કહે છે, કાશીકાંઠે ઘર કરો, પીવે નિરમલ નીર મુક્તિ નહીં હરિચરણ વિના યોં કહે દાસ કબીર

ચિંતન
હેમુ ભીખુ
feedback@bombay
samachar.com

અંત સમયની સ્થિતિ

વર્ષોથી અડીઅમ ઊભેલું વૃક્ષ તેના અંત સમયે પડી ભાંગે તો તેમાં પણ તેનું ગૌરવ વ્યક્ત થાય. વર્ષો સુધી જેણે જંગલ પર રાજ કરેલું છે તે સિંહ તેના અંત સમયે ગૌરવથી મૃત્યુનો સ્વીકાર કરતો હોય તેમ જણાય. સાત્ત્વિક સિદ્ધાંત સાથે સમગ્ર જીવન વ્યતીત કર્યા બાદ વૃદ્ધ વડીલના ચહેરા પર આયુષ્ય પૂરું થવાની અણીએ પણ એક પ્રકારનું ગૌરવ કાયમ રહે. અંત સમયે પ્રતીત થતું ગૌરવ એ જીવનની એક અદ્ભુત ઘટના છે.

સમગ્ર જીવનમાં ગૌરવ જળવાઈ રહે તે રીતે જીવન વ્યતીત કરાયું હોય, ક્યાંય અન્યાય કર્યો ન હોય અને અન્યાય સ્વીકાર્યો ન હોય, પ્રત્યેક ઉત્તરદાહિતવનો ઈમાનદારીથી નિભાવ કર્યો હોય, સાંસ્કૃતિક પરંપરા જાળવી રાખી હોય, બિનજરૂરી વિરોધ કરવાનો પ્રયત્ન ન કર્યો હોય, માતા-પિતાની સેવા કરી હોય અને વડીલોની આમાન્યા જાળવી હોય, અનુજ પ્રત્યેનો ધર્મ નિષ્ઠાથી નિભાવ્યો હોય, સુષ્ટિનાં સમીકરણમાં ખલેલ પડે તે પ્રકારની પ્રવૃત્તિથી દૂર રહ્યા હોય, જીવનમાં સત્યને હંમેશાં મહત્વ આપ્યું હોય, સાત્ત્વિક બાબતોનો હંમેશાં સ્વીકાર કરી તે પ્રમાણે જિંદગીને ઢાળી હોય, ઈમાનદારીથી કમાણી કરીને તેમાંથી થોડી બચત કરી જરૂરિયાતમંદને મદદ કરી હોય, ભૂખ્યાને બટકામાંથી બટકું આપ્યું હોય અને શાસ્ત્ર અને ગુરુમાં વિશ્વાસ રાખ્યો હોય તો અંત સમયનું ગૌરવ ચોક્કસ જળવાઈ રહે.

કહેવાય છે કે સમગ્ર જીવન જે રીતે વ્યતીત થાય તે મુજબની પરિસ્થિતિ અંત સમયે સામે આવે. જીવનભર અસત્યને મહત્વ આપ્યું હોય અને અસત્યનો સહારો લીધો હોય તો અંત સમયે અસત્ય સામે આવીને ઊભું રહે. આખી જિંદગી પાપની આસપાસ ગોઠવાઈ હોય તો અંત સમયે તે પાપ તેનું પરિણામ પ્રબળતાથી સ્થાપિત કરે. જીવનભર હિંસા કરી હોય અને મારકાટને જીવનશૈલી બનાવી દીધી હોય તો અંતનું કારણ તે કે તે પ્રકારની હિંસા જ બને. આખી જિંદગી શ્રદ્ધા રાખી હોય તો અંત સમયે તે શ્રદ્ધાનું પરિણામ મળે. જેવી જિંદગી તેઓ અંત. જિંદગી જો ગૌરવપૂર્ણ હોય તો અંત પણ ગૌરવથી ભરપૂર હોય.

આમાં અપવાદ પણ છે. કહેવાય છે કે એક ક્ષણમાં પરિસ્થિતિ બદલાઈ શકે. ગીતામાં પણ જણાવવાયું છે કે મહાન પાપી પણ ક્ષણમાત્રમાં ધર્માત્મા બની શકે છે. ક્ષિપ્ર ભવતી ધર્માત્મા કહીને શ્રીકૃષ્ણએ આ વાત સ્થાપિત કરી છે. પણ આ પ્રકારના બદલાવ માટે એક પ્રબળ આંતરિક બળ જરૂરી છે.

વ્યક્તિ રાતોરાત ધર્માત્મા ત્યારે જ બની શકે જ્યારે જીવનમાં જબરજસ્ત આંચકો અનુભવ્યો હોય, સાંસારિક તેમજ સામાજિક સમીકરણોની વ્યર્થતા દ્રઢતાપૂર્વક સમજાઈ ગઈ હોય, ધ્યેય વગર પસાર થતાં જીવનને એકદમ સાત્ત્વિક ધ્યેય મળી ગયું હોય, પૂર્વ જન્મના કોઈ સંસ્કારને આધારે આધ્યાત્મિકતાનો માર્ગ એકાએક સ્પષ્ટ થઈ ગયો હોય, એકાએક ગુરુદેવની કૃપાદ્રષ્ટિ પ્રબળ થઈ ગઈ હોય, ક્ષણભર માટે પણ આત્માની કે ઈશ્વરની પ્રતીતિ થઈ હોય, શાસ્ત્રના ગૂઢ અર્થ એકદમ સમજાવા માંડ્યા હોય, સંત પુરુષના આશીર્વાદ પ્રાપ્ત થયા હોય અને સમગ્ર પરિસ્થિતિ હકારાત્મકતાથી ગોઠવાતી જતી હોય. આ બધી સંભાવનાઓ તો છે જ. દરેક વ્યક્તિ વાલિયા હુંડારમાંથી વાલ્મીકિ બનવા સક્ષમ છે જ.

વ્યક્તિએ અંત કેવો જોઈએ છે તે નક્કી કરી દેવું જોઈએ. અંત સમય કેવો હોવો જોઈએ એનું નિર્ધારણ કરી વ્યક્તિએ ઊલટા ક્રમમાં જીવન વ્યતીત કરવાની શરૂઆત કરી દેવી જોઈએ. છેલ્લી ક્ષણે શેની અનુભૂતિ કરવી છે તે નક્કી કરી જીવનનું છેલ્લું વર્ષ કેવી રીતે પસાર કરવું જોઈએ તે નક્કી થઈ શકે. અને તે રીતે એની પહેલાંના અને પછી તેની પહેલાંના વર્ષ બાબતે નક્કી થઈ શકે. આની માટે એક સરળ રીત છે. તમારી સૌથી નજીકની વ્યક્તિઓ તમારા મૃત્યુ બાદ તમને કઈ રીતે યાદ રાખે તેવું તમે ઈચ્છો છો, તે નક્કી કરી અત્યારથી જ તે પ્રમાણે જીવન જીવવાની શરૂઆત કરી દેવી. પરંતુ ધ્યાન એ રાખવાનું કે આ નિર્ધારણ સાત્ત્વિકતા આધારિત હોવું જોઈએ.

દરેક વ્યક્તિ એમ ઈચ્છે છે કે જીવન પણ ગૌરવપૂર્ણ હોય અને મૃત્યુ પણ ગૌરવયુક્ત હોય. કોઈ વ્યક્તિ લાચારીમાં જીવવા પણ નથી માગતી અને મૃત્યુ સમયે પણ લાચારી નથી ઈચ્છતી. દરેક વ્યક્તિને સ્વાભિમાન હોય છે. સ્વાભિમાન યુક્ત જીવન તેમને જોઈવું હોય છે. મૃત્યુ વખતે પણ તે સ્વાભિમાન જળવાઈ રહે તેવી દરેકની ઈચ્છા હોય તે સ્વાભાવિક છે. પ્રશ્ન એ છે કે આ સ્વાભિમાન કે ગૌરવ માટે પ્રયત્ન કેવા પ્રકારનો કરવામાં આવે છે. ગૌરવ છીનવીને, માગીને, પ્રલોભનો આપીને, ભ્રમ ઊભો કરીને કે અનીતિના માર્ગથી પ્રાપ્ત ન જ થાય. ગૌરવ પ્રાપ્ત કરવામાં પણ ગૌરવ હોવું જોઈએ.

જેસલ જોડે જ્યારે એમ કહે કે છેલ્લુંકી વેળાની અમને ગાયત્રી સંભળાવજો જ્યારે એ સ્પષ્ટ હોય છે કે કેવા પ્રકારના અંતની તેમને ઈચ્છા છે. દરેક વ્યક્તિ આટલી અને આવી સ્પષ્ટ નથી હોતી. હકીકત તો એ છે કે વ્યક્તિ અંત માટે તૈયાર જ નથી હોતી. અંત આવી જાય છે, તેની માટે કોઈપણ પ્રકારની તૈયારી કરાયેલી નથી હોતી. વાસ્તવિકતા એ છે કે અંત કોઈને જોઈતો જ નથી હોતો. યક્ષના પ્રશ્નના જવાબમાં યુધિષ્ઠિરે જણાવેલું તે મુજબ, દરેક વ્યક્તિ એવું વર્તન કરતો હોય છે કે જાણે તેનો અંત આવવાનો જ નથી, દુનિયાનું આ સૌથી મોટું આસ્વર્ય છે.

પછી તો જેવો હોય તેવો અંત સ્વીકારવો પડે. એમાં ગૌરવ પણ હોય શકે કે લાચારી પણ. એમાં ધાર્મિકતા પણ હોય શકે કે અસત્યનું પ્રભુત્વ પણ. તેમાં સંતોષ હોઈ શકે કે અનેક ફરિયાદ પણ. તેમાં શાંતિ હોઈ શકે કે ઉગ્ર વિરોધ પણ. આગળની ગતિ માટે અંત સમયની સ્થિતિ બહુ મહત્વની ગણાય છે. તેની માટે ગંભીરતા ધારણ કરવી જરૂરી છે.

ભજનનો પ્રસાદ
ડૉ. બળવંત જાની
feedback@bombay
samachar.com

(ગાંધીજી યાદુ)
૨. 'હરિભગવેતી'
મારી દૃષ્ટિએ સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયની તાત્ત્વિક પીઠિકાનો પરિચય કરાવતો નિષ્કુળાનંદ સ્વામીકૃત 'હરિભગવેતી' ભક્તિમાર્ગનો મહિમા તર્કપૂર્ણ રીતે કથતો હોઈને એની મહત્તા ઘણી છે. પ્રથમ કડવાના આરંભે જ તેઓ કહે છે :
'પુરુષોત્તમ પ્રગટનું, નામ નિર્ભય નિશાણ જે જન જીભે ઉચ્ચરે, તે પામે પદ નિર્વાણ'. (કડવું-૧, કડી-૩)
'જપ તપ તીર્થ જોગ જગન, વ્રત વિધિ દિવે વળી દાન નિષ્કુળાનંદ નારાયણના, નાવે નામ સમાન'. (કડવું-૧, કડી-૮)

અહીં શ્રીહરિને શરણે રહીને એમના નામ-જાપ સ્મરણનો મહિમાથી ભક્તિભાવના ગ્રંથના કેન્દ્રમાં છે. બે માર્ગ છે એક પ્રેમલક્ષણ ભક્તિ અને બીજો જ્ઞાનમાર્ગભક્તિ. અહીં યોગના-જોગ કરતાં નામજાપનો મહિમા સ્પષ્ટ રીતે પ્રતિપાદિત કરતા પ્રેમભક્તિનાં લક્ષણો શરણ, આશ્રય, પ્રપત્તિ, ન્યાય, નિશ્ચય અને સ્વરૂપનિષ્ઠા સ્વીકાર કરવાથી જણાવે છે કે મોક્ષગતિ પ્રાપ્ત થાય છે. ઈશ્વરની ઈચ્છા એ જ પ્રારબ્ધ છે. ઈશ્વરની મરજ મુજબ વર્તવું, ઈશ્વરને આજ્ઞાથીન રહેવું, ઈશ્વરમાં અડગ શ્રદ્ધા રાખવી, ઈશ્વરની આર્તનાદે પ્રાર્થના, ઈશ્વરને નિયંત્રણ ગણી સમર્પિત થવું અને ઈશ્વર પરત્વે વિનિત-નમ્રભાવ. આવી શરણભક્તિ, પ્રેમભાવ દાખવીને અનુસરવું સરળ છે. યોગમાર્ગમાં- જ્ઞાનમાર્ગમાં તો એના આઠ અંગોને અપનાવવા કઠિન છે. યોગમાર્ગ વારંવાર કરવાનો રહે. શરણાગતિમાં તો માત્ર એક જ વારની પ્રાર્થના મોક્ષદાયી બને છે. ગજરાજ અને દ્રૌપદી અને અનેક ઇતિહાસી નિષ્કુળાનંદ ઇષ્ટદેવને સર્વોપરી ગણીને એમને જવાબનું આ ગ્રંથરચના દ્વારા સૂચવી જાય છે. કથાપ્રવાહમાં દેશાંતને અનુસંગે તાત્ત્વિક મુદ્દાઓ સમજાવે છે. સાત-આઠ કડીના કડવા, વિવિધ રાગ સાથે સાથે જ્યાં સંવેદનાત્મક ભાવવિશ્લેષ પ્રસ્તુત કરવાનું હોય ત્યાં પદ કે ધોળમાં કૃતિને ગુજરાતી ભાષામાં સર્જી છે. ૪૪ કડવાં, ૧૧ પદ-ધોળ. પ્રત્યેક કડવાને અને પદ-ધોળને અંતે નિષ્કુળાનંદની નામછાપ મુકાઈ છે. કુલ ચારસો કડી છે. કૃતિના ૪૪મા કડવામાં તેમણે સમગ્ર પણ આલેખેલ છે: 'સંવત અઢાર અઢાણુનો, માસ પુરુષોત્તમ પૂનમ દને, નિષ્કુળાનંદ જનહિત અર્થે, ક્યાં ગ્રંથ સમજી મને.' (કડવું

નિષ્કુળાનંદસ્વામી: વૈરાગ્યભાવ ને ભક્તિતત્ત્વના તર્કબદ્ધ સર્જક

૪૪, કડી-૮)
સંપ્રદાયને અભિપ્રેત શરણભક્તિનો મહિમા નિષ્કુળાનંદે એમની ૭૬ વર્ષની પ્રૌઢવયે અહીં આલેખ્યો છે, એને હું એમની અધ્યાત્મભક્તિ વિષયની પાકટ સમજનું પ્રતીતિપૂર્વક પરિણામ ગણું છું.
૩. 'ચોસકપદી' :
હકીકતે આઠ-આઠ પદના સાંપ્રદાયિક ભક્તિભાવનાના સ્વરૂપનો આઠ ગુણનો આ સંચય ભક્તિવિભાવનાના ઉદ્ભવક છે. પ્રારંભના અષ્ટપદ ગુચ્છમાં ઇષ્ટદેવ સ્વામીનારાયણ તથા સંતોનો મહિમા વર્ણવે વિષય છે. પછી સંત અને અસંતના ભેદ વર્ણવીને સાચા સંતોની ઓળખ અંતઃકરણની આંખ ખોલીને કરવાની હોય છે. પછીના ગુચ્છમાં શુકદેવ, નારદ, સનકાદિ વગેરેનાં દેહાંતો દ્વારા ભૌતિક વસ્તુ પરત્વેના મોહમાં ન રહેવાનું સૂચવાયું છે. ભગવાન ઇષ્ટદેવ સ્વામીનારાયણના મહિમામાં પદોનું ગુચ્છ પણ ભક્તિભાવનું ઘોતક છે. ઉપદેશ-બોધમૂલક ભક્તિભાવને પ્રગટાવતા પદોમાં નારી પરત્વેની આસક્તિના ત્યાગનું તથા વૈરાગ્યભાવને અપનાવવાનું વલણ આ પદરાશિ દ્વારા પ્રગટનું અવલોકવા મળે છે. કેટલાક પદ-ધોળમાં, કેટલાક પદ ગરબીના ઢાળમાં ઢાળ્યા છે. મૂળ તો પ્રેમભક્તિના મહાત્મ્યનું આલેખન કરીને એને દેહતાથી અનુસરવાનું કથન આ પદોનું ભાવવિશ્ય છે. ભક્તિતત્ત્વનું રૂપ અને મહિમા પ્રગટાવતી 'ચોસકપદી' મને આવા કારણે મધ્યકાલીન ગુજરાતી ભક્તિ કવિતાની મહત્વની રચના જણાઈ છે.
૪. 'પુષ્પવિતામણિ' :
ઈશ્વરને ચાહતી વ્યક્તિ-હરિભક્તની વિયોગી-વ્યથાને પુષ્પના રૂપકથી ૩૧ દોહામાં વ્રજભાષામાં રચેલી આ રચના પ્રેમભક્તિનો સંદેશ કહે છે.

કેસરભીને કાનજી, ઘેર આવે ગોવિંદ પ્યારે પ્રીતમ ઉપરે, વારી નિષ્કુળાનંદ.' ૩૧
અંતિમ દોહામાં ભાવને-મૂળ નાયક કાનજી-ગોવિંદની ઉપર વારી ગયાના ભાવવિશ્લેષને આખી રચનાનો મર્મ પ્રગટ કર્યો છે. જુદા જુદા પુષ્પના ઉલ્લેખ મનોભાવના ઉદ્ભવક છે. વિરહ-વ્યથા, ભક્તની હરિથી વિખૂટા હોવાની પીડા ભક્ત હૃદયનો વિલાપ ભક્તિભાવનું પરિચાયક છે.
૫. 'વિહનો ચિંતામણિ' :
શ્રીહરિના પગમાં-ચરણારવિંદમાં નિષ્કુળાનંદે સોળ મંગળ ચિહ્નોના દર્શન કરેલા. એ ચિહ્નના વર્ણનના સોળ દુહા વ્રજભાષામાં રચીને પોતાનો ભક્તિભાવ પ્રગટ કરેલ છે. ચરણકમળ વંદના, સ્પર્શ અને દર્શન ઇષ્ટદેવની ભક્તિનું એક ઘટક છે. એમના ચરણારવિંદ પૂજાનું પણ ઘટક છે. એમાંના ચિહ્નોના ભાવને વંદતી-ગુણ ગાતી આ લઘુરચના નાનકડું ભક્તિકાવ્ય છે.
૬. 'ભક્તનિધિ' :
ધોલરા મંદિરમાં આયુષ્યનાં અંતિમ વર્ષો સુધી નિષ્કુળાનંદની સાહિત્ય ઉપાસના યાદુ રહેલી. ઈ.સ. ૧૮૪૬માં રચાયેલી આ એમની અંતિમ રચના ગણાય છે. ૪૪ કડવાં, ૧૧ પદ, બે સોરઠા અને બે દોહા મળીને કુલ ૫૦૮ કડીની ગુજરાતી રચના નિષ્કામ ભક્તિનો મહિમા ગાય છે. નિષ્કુળાનંદે પ્રગટ ભગવાન-ઇષ્ટદેવની ભક્તિ, નિષ્કામભક્તિ, અલ્પભિચારિણી ભક્તિ, ધર્મઆદિ ત્રણ અંગ અને મહાત્મ્યજ્ઞાન સહિત ભક્તિ તથા પરિપૂર્ણ પ્રેમલક્ષણ ભક્તિ. આ પાંચ ઘટકો ઉપર ભાર મૂકીને ભક્તિવિભાવના સ્પષ્ટ કરી છે. પ્રત્યેક કડવામાં અંતે પોતાની નામછાપ અંકિત કરી છે. દત્તચિતે ભક્તિમાં જ રમણાણ રહેવાનું સૂચવતા કવિ ગાય છે.
'જેમ નટ ચડે વળી વાંસે, જોવા મળે સઘળું ગામ પણ નટ ન જુએ કોઈને, જો જુવે તો બગે કામ. ૪ તેમ ભક્તિ કરતાં ભક્તને, નવ જોવા દોષ-અદોષ, ગુણ અવગુણ કેના ગોતતા, અતિ થાય અપશોષ. ૫ (કડવું-૧૦)
અનેક દેહાંતો, વિવિધ પ્રકારના રાગ જેવા કે ધન્યાશ્રી, બિહાગડો, આશારવી, ધોળ અને પરજને સમુચિત રીતે અહીં પ્રયોજ્યા જણાય છે. દોહા, સોરઠા અને કડવાંબંધની વચ્ચે ઉચિત રીતે પદને પણ ગૂંથી લીધા છે. નિષ્કુળાનંદજીની સાંપ્રદાયિક ભક્તિ વિભાવનાને સુરેખ અભિવ્યક્તિ અર્પતી આ અંતિમ રચના ઘણી મહત્વની છે. (કમશઃ)■

શિવ રહસ્ય
ભરત પટેલ
feedback@bombay
samachar.com

કોઈ પણ સર્જન 'શક્તિ' સિવાય અશક્ય છે..

શિવજી યોગીસ્વરૂપે પાર્વતીજીની પ્રશંસા કરતાં કહે છે: સર્વ મનોકામના પરિપૂર્ણ કરનાર ભગવતી ભવાની ભુવનેશ્વરી શ્રી અંબાને સુષ્ટિની ઉત્પત્તિ કરનાર માનવામાં આવે છે. વળી આ આદ્યશક્તિ અંબાને આદિમાયા, આદિશક્તિ, મહાશક્તિ પણ માનવામાં આવે છે. 'બ્રહ્મ' સાથેનો મહામાયાનો સંબંધ અભેદ છે. ઉત્પત્તિ, સ્થિતિ અને લયનું કારણ જ આ 'અંબા' મહાતત્ત્વ છે, જે સર્વની જનેતા છે, તે અનાદિ અનંત છે, જે જન્મ અને મૃત્યુથી મુક્ત છે. આ અંબા-ભવાનીનું યાને પાર્વતીજીનું સ્વરૂપ સગુણ, નિર્ગુણ અને કલ્યાણમય છે. એને મહાલક્ષ્મી, મહાસરસ્વતી, મહાકાલી, બ્રહ્માણિ આદિ અનેકવિધ નામથી ઓળખવામાં આવે છે. 'અંબા' મહાતત્ત્વ એ આદિજન્મની હોવાથી વંદનીય અને પૂજનીય છે. પ્રલય સમયે સમગ્ર વિશ્વને સમેટી લેવાની આ વિશ્વેશ્વરી અમોઘ શક્તિ ધરાવે છે. આ પૂર્ણ પ્રકૃતિમાં જીવપ્રાણીમાત્રની આકૃતિ પરિસ્પર્શ થાય છે, એમના દેહમાં સર્વ જીવોની આકૃતિ સમાઈ જાય છે. એમની કરોડો પ્રતિકૃતિઓ છે. સદાશિવની માફક શિવાના પણ અનેક અવતારો છે. એ મૂળ પ્રકૃતિ છે, એ અનાદિ છે, અનંત છે. બ્રહ્માંડની રચના આ 'અંબા' મહાતત્ત્વને આભારી છે. વિશ્વમાં જે કોઈ દૃષ્ટિગોચર થાય છે તે એમને આભારી છે. આ મહાતત્ત્વ મહાશક્તિ છે, પરમ પુરુષ દ્રષ્ટા છે, ચરચર જગત દશ્ય છે. તે સર્વથી પર છે, દિવ્યાંગના છે. આ 'અંબા' આરાસુરી એટલે જીવપ્રાણીમાત્રની જનેતા, આખું જગત, બ્રહ્માંડ વગેરે 'અંબા'માં આલિંગ્ય પામ્યું છે. એમનામાં સમાયેલું છે. આ 'અંબા' અખિલ જગતની ધારત્રી છે. અંબાની શક્તિથી વ્યથિત એક પણ વસ્તુ આ વિશ્વમાં દૃષ્ટિગોચર થતી નથી. જો આ આદ્યશક્તિની શક્તિ અલગ થઈ જાય તો વિશ્વની વ્યવસ્થા ખોરંભે પડી જાય.

ભવાની ભુવનેશ્વરી આદ્યશક્તિનો મહિમા અપરંપાર છે. પુરુષ શક્તિ જ્યારે પરાજય પામે અને એના બળના દીવાડા જ્યારે ઓલવાઈ જાય છે, અસુરો વિજયવેલા બની ત્રણેય લોકને ત્રાહિ ત્રાહિ પોકારાવે છે ત્યારે ત્રીશક્તિ, માતૃશક્તિ એટલે કે ભવાની ભુવનેશ્વરી પોતાના મહાબળથી ધર્મ અને ધરતીનું રક્ષણ કરે છે. આસુરી તત્ત્વો સામે લડવાનું કર્તવ્ય આવીને ઊભું રહે છે ત્યારે આ શક્તિ ક્ષણભરની ઢીલ કર્યા સિવાય મહાદૈત્યો સામે યુદ્ધમાં ઊતરે છે, અને એનો ધ્વંસ કરી ધર્મની સ્થાપના કરે છે. શરણે આવેલાનું નિત્ય કલ્યાણ કરનાર રિદ્ધિ અને સિદ્ધ સ્વરૂપા માતા ભવાનીને આપણે હંમેશાં વંદન કરવાં જોઈએ, કારણ કે માતા ભવાની કૃપાદ્રૌપી 'વર્ષા' વરસાવતાં પૃથ્વીવાસીઓને પરિતૃપ્ત કરે છે. સાચોસાચ પશુ-પંખી, માનવ, જીવ-જંતુ, વનસ્પતિ, વૃક્ષો વગેરેના પણ પરિતૃપ્ત કરે છે, પાલન કરે છે, પોષણ કરે છે અને રક્ષણ કરે છે. મા અંબાએ તો આસુરી તત્ત્વોનો તો બહુધા વિનાશ કર્યો છે. દાનવ-શક્તિને આ ભવાની ભુવનેશ્વરીએ ભસ્મીભૂત કરી છે.

સર્વ કોઈની સર્વસ્વ મા ભવાની જ છે. જ્યારે ઉપાસના-પૂજા-ભક્તિ કરતાં હોઈએ ત્યારે ભવાની શક્તિને ભિન્ન ગણે તો તે 'શૂન્ય' છે. કોઈ પણ સર્જન 'શક્તિ' સિવાય અશક્ય છે. આ શક્તિ સહસ્ત્ર સાવજને શરણે લાવવાની દિવ્ય શક્તિ ધરાવે છે. ત્રણેય ભુવનને સુખ, શાંતિ અને સમૃદ્ધિ બક્ષવાનું અલૌકિક અને અનોખું પ્રાબલ્ય આ 'અંબા' મહાતત્ત્વ ધરાવે છે.
ભગવાન શિવે યોગી સ્વરૂપે 'શક્તિ'ના ઐશ્વર્યની વાત કરીને કહ્યું કે, 'હું ખૂબ જ થાકી ગયો છું, એટલે રાત્રે હું અહીં વિશ્રામ કરવા ઇચ્છું છું. રાતવાસો કરીને સવારે ચાલ્યો જઈશ.' આહુકે આતિથ્યસંસ્કારથી પ્રેરાઈને ફળદ્રુપદિ ધર્મા અને કહ્યું, 'યોગી આપની મુખાકૃતિથી જણાય છે કે આપ થાકેલા છો, પણ વિશ્રામ પહેલાં ફળાહાર ઉત્તમ રહેશે, આપ આ ફળાહાર આરોગો ત્યાં સુધીમાં હું ઉત્તમ જળની પ્રાપ્તિ કરાવું.'
ભગવાન શિવ (યોગી સ્વરૂપે): 'મैं તમને પહેલાં જ કહ્યું કે આરાસુરી અંબાનાં દર્શને જાઉં છું, નકરોડો ઉપવાસ છે.' આહુકે: (જરા વિચારીને કહ્યું) 'મહારાજ! અમારી આ નાનકડી પર્ણકૃતિમાં આપ શી રીતે રહેશો?'
ભીલ આહુકના શબ્દો સાંભળીને યોગી મહારાજે ચાલવા માંડ્યું, ત્યાં જ ભીલપત્ની આહુઆ બોલી ઊઠી, 'સ્વામી! યોગી મહારાજને રોકો. તમે શું તમારો ગૃહસ્થ ધર્મ ભૂલી ગયા? ઝૂંપડી નાની છે તેથી શું થયું? તમે તમા યોગી મહારાજ ઝૂંપડીની અંદર આરામ કરજો, હું રક્ષણ કાજે શસ્ત્રો લઈ બારણે બેસીશ, સવાલ ફક્ત એક રાતનો છે...'
પત્નીની વાત સાંભળી ભીલ આહુકે યોગીની પાછળ દોડ્યા અને કહ્યું, 'મહારાજ આમ કોથિત ના થાઓ, હું આહુક અને મારી પત્ની આહુઆ તમને વિનંતી કરીએ છીએ કે તમે અમારી ઝૂંપડીએ રાત્રિરોકાણ કરી અમારી પર્ણકૃતિને પાલન કરો.'
ભીલ આહુકે પ્રેમપૂર્વક આગ્રહ કરતાં આગુંતુક યોગી રોકાઈ ગયા. ભીલ આહુકે યોગી (ભગવાન શિવ) માટે પયારી બનાવી

આખી. યોગી તુરંત નિદ્રાધીન થઈ ગયા.
ભીલ આહુક વિચારવા લાગ્યો કે, તેની પત્ની આહુઆ સ્ત્રી-અબળા છે કોઈ જંગલી જાનવર આવી ચઢે તો શું થશે, માટે મારે જ શસ્ત્રો ધારણ કરીને ઝૂંપડીનાં દ્વારે બેસવું જોઈએ અને પત્નીની પયારી પણ ઝૂંપડીની અંદર જ કરાવવી જોઈએ.
રાત બહુ લીટી ગઈ હતી. તેઓ બંને અંદર સૂતાં અને ભીલ આહુકે બારણાની બહાર અંબિ પ્રગટાવીને, શસ્ત્રો ધારણ કરીને બેઠો, જેથી જંગલી જાનવર નજીક ન આવે, પરંતુ રાત્રે અઘટિત ઘટના બની ગઈ. દિવસના અથાગ પરિશ્રમને લીધે ભીલ આહુકને નિંદર આવી ગઈ. આહુક પાસે જે અંબિ પ્રજ્વલિત હતો તે ઓલવાઈ ગયો અને મધરાતે હિંસક પશુએ નિદ્રાધીન ભીલ આહુકને મારી નાખ્યો.
સવારે યોગી મહારાજે અને આહુઆએ જાગીને જોયું તો ઘવાયેલો અને મૃત્યુ પામેલો આહુક આંગણ પાસે પડ્યો હતો. ભીલકી આહુઆ આકંઠ કરવા લાગી. યોગી મહારાજે ભીલકીને આશ્વાસન આપ્યું.
ભીલકી આહુઆ: 'મહારાજ! ચિંતાનું કોઈ કારણ નથી, આખું મૃત્યુ તો પરમ ભાવ્યશાળીને જ મળે. હવે હું તો તેમની સાથે સતી થઈશ, જેથી અમારા બંનેનું કલ્યાણ થશે.'
ભગવાન શિવ (યોગી સ્વરૂપે): 'પુત્રી સતી થવું યોગ્ય નથી.'
પતિના અવસાનથી દુ:ખી થયેલી ભીલકી આહુઆએ ભગવાન શિવની વાત ન માનતાં ચિંતા ખડકી અને પતિનું શરીર (શબ) ખોળામાં રાખી સતી થવા તૈયારી કરી.
ભગવાન શિવે તે વખતે દર્શન આપી ભીલકી આહુઆને વરદાન માગવા કહ્યું, પરંતુ ભીલકી તો ચિંતા પર ધ્યાનમગ્ન બની ગઈ હતી અને એ જ ક્ષણે યોગાગ્નિ દ્વારા એ ચિંતા સાથે બળવા માંડી.
આખરે શિવજીએ તેમને સામે ચાલીને વરદાન આપ્યું કે 'હે આહુક અને આહુઆ તમે મારા પરમ ઉપાસક હતાં, તમારી પરીક્ષા લેવા આવ્યો હતો કે તમે ખરેખર મારા ઉપાસક છો કે ઢોંગી છો. હું તમને વરદાન આપું છું કે આગલા જન્મમાં આહુક નિષ્ઠ ડેશના રાજા વીરસેનને ત્યાં પુત્ર નળ રૂપે જન્મ લેશે અને આહુઆ તારો જન્મ વિદર્ભ દેશમાં રાજા ભીમસેનને ત્યાં પુત્રી દમયંતી રૂપે થશે. જતિ એવો હું ભગવાન શિવ હંસ સ્વરૂપે અવતાર ધારણ કરીશ અને આપતિકાળ દરમિયાન તમારા બંનેનો સંયોગ કરાવીશ. તમે બંને રાજસુખ ભોગવીને અંતે મોક્ષમાર્ગનાં સોપાન સર કરશો.'
એટલું કહીને ભગવાન શિવ ત્યાં 'અચલેશ્વર' લિંગ રૂપે સ્થિત થયા. (કમશઃ)■

નળ - દમયંતીના અવતાર રહસ્યની આ કથા અતિયાવનકારી છે. આ કથાનું જે શ્રવણ-પઠન કરે છે તે મોક્ષગતિને પામે છે.
કહેવાનું તાત્પર્ય એ છે કે, ભાગીરથી ગંગાને જગતના કલ્યાણાર્થે પોતાની જડમાં ઝીલનાર સદાશિવનો મહિમા અપરંપાર છે. જગતને 'શિવ' એટલે કે 'કલ્યાણ'ની તાતી જરૂર છે. ભાવિક ભક્તોએ સદાશિવને નમન કરી શિવમય જગતના સર્જનમાં લાગી જવું જોઈએ. સદાશિવનો પાવન માસ શ્રાવણ છે, પરંતુ શિવકાર્ય કરવા માટે તો બારેય માસ શ્રાવણ જ છે.

અંજારના મોટી નાગલપરના ગણેશજીના મંદિરની ભાંગના સેવનથી ૧૫૦ લોકોની તબિયત લથડી

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
ભુજ: કચ્છના અંજાર તાલુકાના મોટી નાગલપર ગામ મધ્યે ગત મહાશિવરાત્રિના તહેવાર નિમિત્તે મંદિરની ભાંગ પીઠા બાદ મોટી સંખ્યામાં લોકોનું આરોગ્ય કથળ્યું હોવાનું બહાર આવતાં ધારાસભ્યના આદેશ બાદ આરોગ્ય તંત્ર દોડતું થયું હતું. મોટી નાગલપર ખાતે આવેલા ગણેશજીના મંદિરે શિવરાત્રીના સવારે ભાંગનો પ્રસાદ લીધા બાદ લગભગ ૧૫૦ જેટલા લોકોને તાવ, ઝાડા, ઊલટી અને ચક્કર આવવાની ફરિયાદો નોંધાઈ હતી. આ સ્થિતિને ધ્યાનમાં લેતા અંજારના ધારાસભ્ય ત્રિકમભાઈ છાંગાએ

આરોગ્ય વિભાગને અસરગ્રસ્ત લોકોને ઝડપી સારવાર પૂરી પાડવાની સૂચના આપી હતી. તાલુકાની મેડિકલ ટુકડી અસરગ્રસ્ત લોકોને ઘરે જઈને સારવાર આપી રહી છે અને નાગલપર ગામમાં સર્વેની કામગીરી હાથ ધરી છે. આ ઉપરાંત ગણેશ મંદિરમાં ભાંગ બનાવનારા લોકોની પણ પૂછપરછ હાથ ધરવામાં આવી રહી હોવાનું જાણવા મળ્યું હતું. દરમિયાન, આરોગ્ય વિભાગે હાથ ધરેલા સર્વેમાં ૩૦થી ૩૫ લોકોના સ્વાસ્થ્યને વધુ ગંભીર અસર પહોંચી છે, જ્યારે ૧૫થી ૨૦ લોકોને સામાન્ય અસર થઈ છે.

ઢ્ઠરકાના ૩૨ ગામમાં અનઅધિકૃત દબાણો સાથે ૧૦૬ ધાર્મિક દબાણો હટાવવા માટે નોટિસ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
અમદાવાદ: ગુજરાતભરમાં તંત્ર દ્વારા ગેરકાયદેસર દબાણ હટાવવાની કામગીરી યથાવતરૂપે જોવા મળી રહી છે. એવામાં દેવભૂમિ દ્વારકા જિલ્લામાં તંત્ર દ્વારા વધુ એક વખત ગેરકાયદેસર દબાણ હટાવવાનું જોવા મળ્યું હતું. દેવભૂમિ દ્વારકા જિલ્લામાં જામ કલ્યાણપુર તાલુકાના ૩૨ ગામમાં થયેલા અનઅધિકૃત દબાણો દૂર કરવામાં આવશે. ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં સરકારી જગ્યા પર થયેલા ૧૦૬ ધાર્મિક દબાણોને તંત્રએ નોટિસ પાઠવી હતી. વહીવટી તંત્ર દ્વારા આગામી દિવસોમાં સરકારી જમીન પર થયેલા ૧૦૬ ગેરકાયદેસર દબાણો દૂર કરવામાં આવશે. કલ્યાણપુર તાલુકાના મામલતદાર આર.એચ.સુવા દ્વારા જણાવવામાં આવ્યું હતું કે, અમે સરકારી જમીન પરના તમામ ગેરકાયદેસર દબાણોને દૂર કરવા માટે કટિબદ્ધ છીએ. આ ઝુંબેશનો હેતુ સરકારી જમીનને ગેરકાયદેસર દબાણોથી મુક્ત કરવાનો છે.

ભાવનગરના યાત્રાળુઓની બસનો ચુપીમાં ગમખવાર અકસ્માત, બેનાં મોત, ત્રણને ગંભીર ઈજા

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
ભાવનગર: જિલ્લાના શ્રદ્ધાળુઓને લઈ જતી બસનો શનિવારે ઉત્તર પ્રદેશમાં ગમખવાર અકસ્માત સર્જાયો હતો. ભાવનગરથી રાજધાની નામની ટ્રાવેલ્સ બસમાં શ્રદ્ધાળુઓ ઉત્તર પ્રદેશના પ્રયાગરાજ ખાતે મહાકુંભમાં ગયા હતા. જેમાં લખનઉ-દિલ્હી હાઇવે પર બરેલી નજીક અકસ્માત થયો હતો. આ ઘટનામાં ૨ વ્યક્તિનાં મોત નીપજ્યાં હતાં. જ્યારે ૩ લોકો ઈજાગ્રસ્ત થયા હોવાનું બહાર આવ્યું હતું. મૃતકોને તાત્કાલિક ગુજરાત લાવવાની પ્રક્રિયા હાથ ધરવામાં આવી છે.

પ્રામ થતી માહિતી મુજબ ભાવનગર શહેરથી ઉત્તર પ્રદેશના પ્રયાગરાજના મહાકુંભ થઈને હરિદ્વાર જઈ રહેલી ભાવનગરની રાજધાની બસને અકસ્માત નડ્યો હતો. આ અકસ્માતમાં ભાવનગર શહેરના સુભાષનગર વિસ્તારમાં રહેતા આશીષ ગોહિલ, તથા કરચલીયા પરા વિસ્તારમાં રહેતા યજ્ઞેશ બારૈયા નામના વ્યક્તિનાં મોત નીપજ્યાં હતાં. જ્યારે હિતેશ આહિર, સુનિલભાઈ અને વિનુભાઈની સ્થિતિ ગંભીર હોવાનું જાણવા મળ્યું હતું. ઈજાગ્રસ્તોને બરેલીની હોસ્પિટલમાં ખસેડવામાં આવી હતી.

જૂનાગઢમાં દામોદર કુંડ ખાતે ચૂંદડી મનોરથ યોજાયો હતો. (તસવીર- હરેશ સોની, જૂનાગઢ)

વિજય કોમર્શિયલ બેંક સાથે ૯૩ લાખની ઉચાપત કેસમાં આરોપી લક્ષ્યાંક વિઠ્ઠલાણીનાં આગોતરા જામીન કોર્ટે ફગાવ્યાં

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
અમદાવાદ: રાજકોટની વિજય કોમર્શિયલ બેંક સાથે છેતરપિંડી આચરતી ૯૩ લાખની ઉચાપત કરવામાં આવી હોવાની ફરિયાદ રાજકોટનાં એ ડિવિઝન પોલીસ સ્ટેશનમાં નોંધાઈ છે. ખોટા આધાર રજૂ કરીને લોન મંજૂર કરાવીને બેંક સાથે છેતરપિંડી આચરવાના કેસનાં પાંચ આરોપી પૈકી લક્ષ્યાંક વિઠ્ઠલાણીને સેશન્સ કોર્ટમાં આગોતરા જામીન માટે અરજી કરી હતી, જેને કોર્ટે ફગાવી દીધી છે.

પ્રામ વિગતો અનુસાર રાજકોટમાં મંગળા રોડ પર આવેલી વિજય કોમર્શિયલ કો. ઓ. બેંકના મહિલા મેનેજર સહિત પાંચ શખ્સોએ મળીને ખોટા પુરાવાઓ, આરસી બુક ઈન્સ્યોરન્સ પોલીસી અને કવોટેશન રજૂ કરી ૧૦ કર લોન મંજૂર કરાવીને ૯૩.૧૫ લાખ રૂપિયાનું કોભાંડ આચર્યું હોવાની પોલીસ ચોપડે ફરિયાદ નોંધાવી હતી. પોલીસે આ મામલે છેતરપિંડી, ફોજીગ સહિતની કલમ હેઠળ ગુનો નોંધી મહિલા બેંક મેનેજર સહિત પાંચ શખ્સો સામે તપાસ

હાથ ધરી છે. આ કેસમાં ધ્રુજય સંજયભાઈ વોરા, લક્ષ્યાંક શૈલેષભાઈ વિઠ્ઠલાણી, જે ન સાયન્ટિફિક ઉદ્યોગ, મીત મહેશભાઈ ઈ પરમાર તેમજ બ્રાન્ચ મેનેજર દેવીકાબેન વસાવાની સામે ફરિયાદ નોંધાઈ છે. દરમિયાન આ ગુનામાં સંડોવાયેલા લક્ષ્યાંક વિઠ્ઠલાણીએ સેશન્સ કોર્ટમાં આગોતરા જામીન માટે અરજી કરી હતી. જેની સુનાવણી થતા નામદાર અદાલતે આ જામીન અરજી સેશન્સ જજ ડી.એસ.સિંઘે રદ કરી છે.

૨૦ હજારની લાંચ માગવાના આઠ વર્ષ જૂના બનાવમાં મુંદરાના બે પૂર્વ કોન્સ્ટેબલ સામે એસીબીમાં ફરિયાદ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
ભુજ: મોટરસાઇકલ પર શરાબ સાથે પકડાયેલા શખ્સ પાસેથી ૨૦ હજાર રૂપિયાની લાંચની માગણી કરવાના આઠ વર્ષ જૂના બનાવમાં લાંચ રૂશવત વિરોધી શાખાએ મુંદરા પોલીસ મથકના બે તડાલીની પોલીસ કર્મચારીઓ વિરુદ્ધ ગુનો દાખલ કરતાં પોલીસ બેઠામાં ચક્રવાર પ્રસરી હતી. ગત ૧૯-૧૧-૨૦૧૬ના રોજ મુંદરા પોલીસ મથકના તલકાલીન હેડ કોન્સ્ટેબલ (અનાર્ડ) વાલા દાના ગોયલ અને કોન્સ્ટેબલ ખોડુભા નરેન્દ્રસિંહ યુડાસમા (આર્ડ)એ મોટરસાઇકલ પર દારૂ લઈને જતાં

પ્રણયકુમાર ધર્મેન્દ્રસિંહ મુંજાર (રહે. મૂળ ઉત્તર પ્રદેશ)ને પકડ્યો હતો. બંને પોલીસ કર્મચારીઓએ આરોપીને માર નહીં મારવા તથા ગુના કામે મોટરસાઇકલ કબ્જે નહીં કરવાની અવેજમાં ૨૫ હજાર રૂપિયાની લાંચની માગણી કરી હતી. ભાવ-તાલના અંતે ૨૦ હજાર રૂપિયામાં પતાવટ કરવાનું નક્કી થયા બાદ મોટર સાયકલ છોડવાની અવેજમાં પ્રથમ ૧૫ હજાર રૂપિયા અને પાછળથી પાંચ હજાર રૂપિયા આપવાની 'રીલ' થઇ હતી. આરોપીએ લાંચની માંગણીની વાતચીતનું તેના મોબાઈલ ફોનમાં રેકોર્ડિંગ કરીને તેની સીડી સાથે ૧૦-

૦૧-૨૦૧૭ના રોજ એસીબીને અરજી કરી હતી. સીડી સાથે કોઈ ચેંડાં (ટેમ્પરિંગ) ના થયું હોવાના રિપોર્ટ બાદ આઠ વર્ષ જૂની આ અરજીના આધારે અમદાવાદ એસીબી ફિલ્ડ- ૩ (ઈન્ટેલિજન્સ વીંગ)ના પોલીસ ઈન્સ્પેક્ટર સર્જક એન. બારોટે વાલા ગોયલ અને ખોડુભા યુડાસમા સામે ભ્રષ્ટાચાર નિવારણ અધિનિયમની કલમ ૭ અને ૧૨ હેઠળ રાજ્ય સેવક તરીકેના હોદ્દાને દુરુપયોગ કરી ભ્રષ્ટાચારી પ્રવૃત્તિમાં સામેલ કરીને લાંચની માંગણી સમબ ભુજ એસીબી પોલીસ સ્ટેશનમાં ગુનો દાખલ કર્યો હતો.

વડા પ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીએ ભગવાન સોમનાથ મંદિરમાં ભક્તિભાવપૂર્વક દર્શન-પૂજન કર્યું હતું. (તસવીર- હરેશ સોની, જૂનાગઢ)

ગાંધીધામમાં પાણીના વાલ્વની છ ફૂટ ઊંડી ખુલ્લી ચેમ્બરમાં ખાબકેલા રેલવે કર્મીનું મોત

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
ભુજ: શહેરી વિસ્તારમાં ટેર-ટેર ખુલ્લી ગટર અને પાણીના વાલ્વની ખુલ્લી ચેમ્બરો અનેકવાર જીવલેણ વિભાગમાં પાઇપમેન તરીકે ફરજ બજાવતા ૫૦ વર્ષીય ને મર્સિંગ સુરજસિંગ પોતાની ફરજ પર તેનાત સરહદી કચ્છના ઔદ્યોગિક પાટનગર ગાંધીધામ શહેરના બસ સ્ટેશન પાછળ આઇઓડબ્લ્યુ ઓફિસ સામે રેલવે ચાર્ડ તરફ જતા માર્ગ પર પાણીના વાલ્વની છ ફૂટ ઊંડી ખુલ્લી ચેમ્બરમાં અકસ્માતે ખાબકતા રેલવેના પાઇપમેનનું ગંભીર ઈજાઓ પહોંચતા મોત નિપજ્યું હતું.

ગાંધીધામ રેલવે પોલીસમથક પાસેથી જાણવા મળેલી વિગતો મુજબ, ગત શનિવારે સવારે રેલવે વિભાગમાં પાઇપમેન તરીકે ફરજ બજાવતા ૫૦ વર્ષીય ને મર્સિંગ સુરજસિંગ પોતાની ફરજ પર તેનાત સરહદી કચ્છના ઔદ્યોગિક પાટનગર ગાંધીધામ શહેરના બસ સ્ટેશન પાછળ આઇઓડબ્લ્યુ ઓફિસ સામે રેલવે ચાર્ડ તરફ જતા માર્ગ પર પાણીના વાલ્વની છ ફૂટ ઊંડી ખુલ્લી ચેમ્બરમાં પડી ગયા હતા અને તેમને માથામાં ગંભીર ઈજા પહોંચતા તેમનું ઘટનાસ્થળે જ મોત નિપજ્યું હતું.

ભાવનગરના ભારોલી ગામે વાડીના ઓઠામાં સંતાડેલો દારૂ બિયરનો જથ્થો ઝડપાયો

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
ભાવનગર: લોકલ કાઇમ બ્રાન્ચએ તળાજા પંથકમાં વિલાયતી દારૂની સફળ રેડ કર્યા બાદ તળાજા પોલીસે પણ ખાતમીદારો ને સક્રિય કર્યા હોય તેમ ભારોલી ગામની સીમમાં આવેલ એક વાડીના ઓઠા(ધાસ નો ઢગલો) મા સંતાડેલ વિલાયતી દારૂ અને બિયરનો જથ્થો મળી કુલ રૂ.૧,૦૧,૬૦૦/-નો મુદામાલ કબજે લીધેલ છે. આરોપી બુટલેગર રેડ દરમિયાન પોલીસને મળી આવ્યો ન હતો. તળાજા પોલીસ મથકના હેડ.કો.એ નોંધાવેલ ફરિયાદ મુજબ

ગતરાત્રે સ્ટાફ સાથે પેટ્રોલિંગમા હતા એ સમયે દિહોર બીટના ભારોલી ગામના યશપાલસિંહ ચંદુભા ગોહિલની વાડીએ વિલાયતી દારૂનો જથ્થો હોવાની ખાતમીના પગલે રેડ કરી હતી. પંચો સાથે રાખી રેડ કરી ઓઠામાં સંતાડેલ વિલાયતી દારૂની અલગ અલગ બ્રાન્ડની સિલપેક બોટલો ૫૨૫ અને બિયરના ટીન નંગ ૧૨૦ મળી રૂ.૧,૦૧,૬૦૦/- ની કિંમતનો જથ્થો શોધી કબ્જે લીધો હતો. ફરિયાદ મુજબ આરોપી યશપાલસિંહ ગોહિલ મળી આવેલ ન હતો.

ભુજમાં એન.આર.આઇ. બંધ ઘરમાં ૬.૪૮ લાખની તસ્કરીના પ્રકરણમાં ભંગારના ફેરિયાની ચોર ટોળકી ઝડપાઈ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
ભુજ: શહેરના હોસ્પિટલ રોડ પર આવેલી જલારામ સોસાયટીમાં એક એનઆરઆઇ બંધ રહેણાકમાંથી તાજેતરમાં ૬.૪૮ લાખની કિંમતના ચાંદીના વિવિધ વાસણો અને ઘરેણાંની તસ્કરી થવાના ચર્ચાસ્પદ બનાવનો ભેદ અનેની સ્થાનિક ગુનાશોધક શાખાએ ઉકેલી નાખ્યો હતો. અને ભંગારની ફેરી કરતાં એક કિશોર સહિત બે યુવકની ધરપકડ કરીને ૬૪ હજાર ૪૪૩ રૂપિયાનો મુદામાલ રીકવર કર્યો હતો. ભુજ ના જીઆઈડીસી હંગામી આવાસમાં રહેતો સુનિલ ઊર્ફે સન્ની દશરથભાઈ વાઘેલા (ઉ.વ. ૨૦) તેના

સાથીદાર સાથે ચોરીનો માલ વેચવા સોનીની દુકાને ગયો હોવાની પૂર્વ ખાતમીના આધારે સતર્ક બનેલી એલસીબીએ બંને યુવકને સોનીની દુકાનમાંથી દબોચી લીધા હતા. સુનિલે જણાવ્યું હતું કે, ભંગારની ફેરી કરતી વખતે આ બંધ મકાન નજરે પડ્યું હતું. બાદમાં રાત્રિના સમયે ડિસમિસ વડે મકાનનો દરવાજો તોડીને અંદર પ્રવેશીને ચોરી કરી હતી. આ ગુનામાં સન્નીની માતા અને નજીકમાં રહેતા શ્યામ ઊર્ફે શામુ દેવીપૂજક નામના અન્ય બે જણની સંડોવણી પણ બહાર આવી હોવાનું પી.આઈએ જણાવ્યું હતું.

વડા પ્રધાન મોદીના આગમન પર વન અને પર્યાવરણ પ્રધાન મુળુભાઈ બેરા અને જૂનાગઢ જિલ્લા કલેક્ટર દ્વારા સ્વાગત કરવામાં આવ્યું હતું. (તસવીર- હરેશ સોની, જૂનાગઢ)

અંજારમાં ૫૦ વર્ષના હવસખોર કળિયુગી પુત્રનો ૮૦ વર્ષની વૃદ્ધ અશક્ત સગી જનેતા પર બળાત્કાર

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
ભુજ: કચ્છ જિલ્લાના અંજાર તાલુકામાં એક હૃદયદ્રાવક ઘટના બહાર આવી હતી, ૫૦ વર્ષીય પુત્રને માનવતાને શરમાવે તેવું કૃત્ય કરીને પોતાની ૮૦ વર્ષીય વૃદ્ધ માતા પર દુષ્કર્મ આચર્યું હતું. આ ઘટના અંજાર પોલીસ સ્ટેશનથી માત્ર પાંચ કિલોમીટર દૂર આવેલા એક ગામમાં ગત ગુસ્વારે, ૨૭ ફેબ્રુઆરીના રોજ બની હતી. પોલીસના જણાવ્યા અનુસાર, આરોપી પુત્ર દારૂ પીવાની ટેવવાળો છે અને કોઈ કામધંધો કરતો નથી. તે અવારનવાર તેની માતા પાસે દારૂ પીવા માટે પૈસા માગતો હતો અને ક્યારેક તો તેને ભીખ માગવા માટે પણ મજબૂર કરતો હતો. ગામ લોકો પણ આ વ્યક્તિથી ત્રસ્ત હતા. ગુસ્વારની રાત્રે, આ નરાધમ પુત્રને તમામ હદો વટાવીને પોતાની વૃદ્ધ અને અશક્ત માતા પર દુષ્કર્મ ગુજાર્યું હતું. આ ક્રૂર કૃત્યને કારણે માતાને માથા અને ગુપ્તાંગના ભાગે ગંભીર ઈજાઓ પહોંચી હતી. ઘટના બાદ જ્યારે વૃદ્ધ મહિલાને સારવાર માટે હોસ્પિટલ લઈ જવામાં આવી રહી હતી, ત્યારે તેમને બ્રેઇન સ્ટ્રોક આવ્યો હતો. હાલમાં વૃદ્ધ મહિલા સરકારી હોસ્પિટલમાં જીવન મરણ વચ્ચે ઝગમગી રહી છે અને તેમની હાલત અત્યંત નાજુક હોવાનું જાણવા મળ્યું હતું. આ સમગ્ર મામલે આરોપીના નાના ભાઈના પત્નીએ અંજાર પોલીસ સ્ટેશનમાં ફરિયાદ નોંધાવી હતી. પોલીસે તાત્કાલિક કાર્યવાહી કરીને આરોપી પુત્રની ધરપકડ કરી છે અને વધુ તપાસ હાથ ધરી છે. પોલીસના રેકોર્ડ મુજબ, આરોપી વિરુદ્ધ અગાઉ ગાંધીધામ અને અંજાર પોલીસ સ્ટેશનમાં દારૂ પીવાના ત્રણ કેસ નોંધાયેલા છે. આ ઘટનાના કારણે સમગ્ર વિસ્તારમાં લોકોમાં ગુસ્સો અને આઘાતની લાગણી ફેલાઈ છે.

ગોંડલમાં ૫ અનાથ દીકરીઓનો શાહી લગ્નોત્સવ યોજાયો મનસુખ માંડવીયા અને ગોંડલના રાજવી ઉપસ્થિત રહ્યા

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
અમદાવાદ: ગોંડલમાં મહારાજા સર ભગવતસિંહજી બાલાશ્રમની પાંચ અનાથ દીકરીઓનાં શાહી લગ્નોત્સવનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. જેના માટે ગોંડલનો વિશેષ શણગાર પણ કરવામાં આવ્યો હતો, મંડપ વિધિ દરમિયાન કેન્દ્રીય પ્રધાન અને પોરબંદર સાંસદ મનસુખભાઈ માંડવીયા તેમ જ ગોંડલના રાજવી હિમાંશુસિંહજી સાથે પૂર્વ પોરબંદર સાંસદ

રમેશભાઈ ધુડુક, પૂર્વ ધારાસભ્ય જયરાજસિંહ જોડેજા, સહિતના આગેવાનો, આમંત્રિત મહેમાનો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. મનસુખભાઈ માંડવીયાનું પાંચ દીકરીઓ દ્વારા કુમ કુમ તિલક કરી સ્વાગત કરવામાં આવ્યું હતું, પૂર્વ પોરબંદર સાંસદ રમેશભાઈ ધુડુક પરિવાર દ્વારા સોનાનું દાન દીકરીઓને આપવામાં આવ્યું હતું ધામધૂમ પૂર્વક તમામ પ્રસંગો સંપન્ન કરવામાં આવ્યા હતા.

રાજકોટની સગીરાને ભગાડી જનારા યુવકને પોલીસે નેપાળ સરહદથી દબોચ્યો

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
અમદાવાદ: રાજકોટમાં થોડા દિવસો પૂર્વે જ ૧૫ વર્ષીય સગીરાને એક શખ્સ ભગાડીને લઈ ગયો હોય તેવી ફરિયાદ પ્રદ્યુમ્નનગર પોલીસ સ્ટેશનમાં નોંધાઈ હતી. સગીરાને ભગાડી ગયા બાદ યુવકે સોશિયલ મીડિયામાં એક વિડીયો પણ ઊભું કર્યો હતો જેમાં સગીરા પોતાની મરજીથી ભાગી હોવાનું જણાવી રહી હતી.

પ્રામ વિગતો અનુસાર રાજકોટમાં સાહિલ નામના વિધર્મી યુવકે ૧૫ વર્ષીય સગીરાને પ્રેમ જાળમાં ફસાવી છેલ્લા ૭-૮ મહિનાથી તેની સાથે સંપર્કમાં હતો. અંતે સાહિલ સગીરાને તેને ભગાડી લઈ ગયો હતો. ત્યારબાદ આરોપીએ સોશિયલ મીડિયામાં એક વિડીયો પણ શેર કર્યો હતો જેમાં સગીરા પોતાની મરજીથી ભાગી હોવાનું જણાવી રહી હતી.

રાજકોટના ગોકુલધામ આવાસના ૫૭૬ રહીશોને મનપાએ ચોથીવાર નોટિસ ફટકારી, ૧૦૦૦ લોકોના જીવ પર જોખમ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
અમદાવાદ: રાજકોટ મહાપાલિકા દ્વારા વોર્ડ નં. ૧૨ મા પંચશીલ ૮૦ કુટ રોડ પર બનાવવામાં આવેલા ગોકુલધામ આવાસ યોજનાના ૫૭૬ ક્વાર્ટર ધારકોને ચોમાસા પહેલા જોખમ ટાળવા નોટીસો ફટકારવામાં આવી છે.

બાંધકામ વિભાગ દ્વારા આ તમામ આવાસો સલામતી ખાતર રીપેર કરવા આવાસ ધારકોને તાકીદ કરવામાં આવેલ છે. આ મામલે સ્થાનિકોએ કહ્યું કે ૨૫ વર્ષ જૂના ક્વાર્ટરમાં અત્યાર સુધીમાં એકપણ વખત મહાનગરપાલિકા દ્વારા રીપેરિંગ કરવામાં આવ્યું નથી.

મહાનગરપાલિકાએ ચિમકી આપી છે કે જો આસામીઓ દ્વારા રીપેરિંગ કામગીરી શરૂ કરવામાં નહીં આવે તો આ ભયગ્રસ્ત આવાસોના નળ કનેક્શન એક અઠવાડિયા બાદ એટલે કે ૭ માર્ચ બાદ ગમે ત્યારે કાપી નાખવામાં આવશે. ચોમાસામાં જજરિત ક્વાર્ટરમાં છતમાંથી પાણી પડે છે અને ઉનાળામાં પણ ભારે ગરમી થાય છે. જેથી અહીં રહેતા ૧૦૦૦ થી વધુ લોકોના જીવ પરનું જોખમ ટાળવા માંગ કરવામાં આવી છે. સામે પક્ષે કોર્પોરેશનના સીટી ઇજનેરનું કેવું છે કે એક વખત આવાસ ની સોંપણી બાદ તેનું રિપેરિંગ ક્વાર્ટર ધારકે જ કરવાનું હોય છે. ચોથી વખત નોટિસ અપાઈ છે અને ચોમાસા પૂર્વે ક્વાર્ટર ધારકો રિપેરિંગ કરાવી લે તે માટે વહેલી નોટિસ અપાઇ છે.